

ข้อเสนอเชิงนโยบายเรื่องกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
กรณีศึกษา กระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงิน
ของพรรคการเมือง

โดย

นางสาวจุฑามาศ จันทิ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข้อเสนอเชิงนโยบายเรื่องกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
กรณีศึกษา กระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงิน
ของพรรคการเมือง

โดย

นางสาวจุฑาภาศ จันทิ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

POLICY PROPOSALS FOR THE FUND FOR DEVELOPMENT OF
POLITICAL PARTY BASED ON STUDYING, MONITORING AND
EVALUATING THE EXPENDITURE OF POLITICAL PARTY

BY

MISS JUTHAMARD JUNTO

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF POLITICAL SCIENCE (POLITICS AND GOVERNMENTS)
PROGRAM IN POLITICS AND GOVERNMENTS FOR EXECUTIVE
FACULTY OF POLITICAL SCIENCE
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2017
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาวจุฑามาศ จันท

เรื่อง

ข้อเสนอเชิงนโยบายเรื่องกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง กรณีศึกษา กระบวนการติดตาม
ประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)

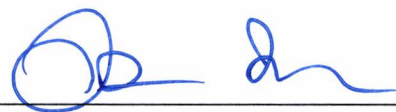
เมื่อ วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2561

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

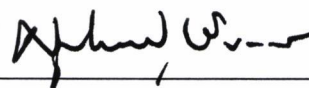
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิตา กมลเวช)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณสิทธิ์ พานแก้ว)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ข้อเสนอเชิงนโยบายเรื่องกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง กรณีศึกษา กระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง
ชื่อผู้เขียน	นางสาวจุฑามาศ จันทิ
ชื่อปริญญา	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง)
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	การเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณสิทธิ์ พานแก้ว
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

งานค้นคว้าอิสระนี้เป็นการศึกษากระบวนการติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 ได้กำหนดให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน ส่งเสริม สนับสนุนให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมืองและสามารถพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองในที่สุด เป็นต้นมา สืบเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 และต่อเนื่องมาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560

แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากการสนับสนุนของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองกลับก่อให้เกิดปัญหากับพรรคการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการล่มสลายของพรรคการเมืองบางพรรคอย่างไม่น่าเชื่อว่าจะเกิดขึ้นได้ เช่น พรรคพลังธรรม พรรครักไทย เป็นต้น

เพื่อสนองตอบต่อข้อเท็จจริงข้างต้น ผู้วิจัยใคร่ศึกษาถึงปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองทั้งที่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองมีเจตนารมณ์ในการสนับสนุนพรรคการเมืองให้มีความเข้มแข็งและเป็นสถาบันทางการเมือง

วิธีการหนึ่งที่สามารถป้องกันมิให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนเป็นไปอย่างไม่ถูกต้อง นั่นคือ “กระบวนการติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง” ซึ่งเป็นการตรวจเพื่อป้องปราม ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เสมือนเป็นที่เลี้ยงเพื่อให้พรรคการเมืองจะได้ไม่ต้องมีความสับสนเสี่ยงต่อความเสียหายหรือมีความเสียหายเป็นศูนย์หรือน้อยที่สุด ประกอบกับการประเมินผลโดยหน่วยงานภายนอกหรือสถาบันการศึกษาเพื่อให้เกิดภาพทางวิชาการโดยอาศัยข้อมูลเอกสาร หลักฐานจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้มาต่างกรรมต่างวาระนั้นต่างมีส่วนช่วยให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยความเข้มแข็ง และสามารถเป็นสถาบันทางการเมืองที่สามารถส่งเสริม สนับสนุนให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดำเนินต่อไปได้อย่างดีต่อเนื่องยาวนานต่อไป

ผู้วิจัยได้ศึกษาจนได้ทางเลือกในแนวนโยบายมา 3 ทางเลือก ได้แก่ทางเลือกที่ 1 ให้มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง ทางเลือกที่ 2 ให้มี “เครือข่ายอาสาสมัครและพนักงานการเลือกตั้ง” ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสอดส่องสังเกตการณ์การใช้จ่ายเงินไม่เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ของพรรคการเมือง และทางเลือกที่ 3 ให้มีกระบวนการติดตามประเมินผลโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันการศึกษา และตรวจติดตามการใช้จ่ายและตรวจสอบเอกสารหลักฐานทุกโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งทั้ง 3 ทางเลือกนี้ต่างใช้ปัจจัยไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ หรือด้านกฎหมายแตกต่างกัน และท้ายที่สุดผู้วิจัยเลือกที่ใช้แนวนโยบายทางเลือกที่ 1 บวกกับแนวนโยบายในทางเลือกที่ 3 ซึ่งสามารถเสริมกันให้เกิดผลเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติได้ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายให้ “% การใช้จ่ายเงินไม่เป็นที่ไปตามกฎหมายเป็น 0” โดยกำหนดให้มีตัวชี้วัด ดังนี้

- พรรคการเมืองต้องทำการลงบัญชีให้ครบถ้วนทั้งบัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่ายของพรรคและสาขาพรรค บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค บัญชีแยกประเภท และบัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

- พรรคการเมืองต้องใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการและต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นรายงานนี้ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

2. ปรับปรุงกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองในประเด็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินให้ครอบคลุมในเรื่องครุภัณฑ์ ค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการตรวจติดตามและการจัดให้มีฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับการติดตาม

การตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งการศึกษาดูงานในหน่วยงานที่มีภารกิจลักษณะของการตรวจสอบ

- ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

3. เตรียมความพร้อมให้บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการติดตามการใช้จ่ายเงินพรรคการเมือง โดยหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบและติดตาม ศึกษาดูงานหน่วยงานที่มีภารกิจในลักษณะตรวจสอบ ตรวจสอบติดตาม

4. ชี้แจงทำความเข้าใจกับพรรคการเมืองที่ได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองรวมทั้งการฝึกปฏิบัติ (Work shop) ให้กับเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองเพื่อรองรับการดำเนินการทั้งหลายให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

คำสำคัญ : กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ,ติดตามประเมินผล , การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

Independent Study Title	POLICY PROPOSALS FOR THE FUND FOR DEVELOPMENT OF POLITICAL PARTY BASED ON STUDYING, MONITORING AND EVALUATING THE EXPENDITURE OF POLITICAL PARTY
Author	Miss Juthamard Junto
Degree	Master of Political Science (Politics and Governments)
Major Field/Faculty/University	Program in Politics and Governments for Executive Political Science Thammasat University
Independent Study Advisor	Asst.Prof. Attasit Pankaew, Ph.D.
Academic Years	2017

ABSTRACT

This independent study aims to examine the monitoring process and evaluate the spending of political party expenditure supported by the Fund for Development of Political Party

The Constitution of the Kingdom of Thailand BE 2540 (1997) and the Organic Law or Fundamental Law on Political Parties BE 2541 (1998) stipulated that the Fund for Development of Political Party is supposedly used for the purpose of circulating fund, promoting and encouraging political party which can develop into a stable political institutions in the end. Since then, the Constitution of the Kingdom of Thailand BE 2550, the Political Parties Act 2550, the Constitution of the Kingdom of Thailand BE 2560 Act and the Political Parties Act 2560 have continued on such intentions.

However, the facts appearing as a result of the support of the Fund for Development of political party have caused problems for certain political parties. Including the unbelievable collapse of some political parties such as the Phalang

Dharma Party and the Rak Tin-Thai Party along with the others. In response to the aforementioned facts, the researcher intended to study the problems or causes created by the ineffective use of Fund for Development of Political Party; as throughout the time, the Fund for Development of Political Party is obliged to support political parties to be strong and become a stable political institutions.

One way to prevent a political party from wrongly and improperly using supported funds is to establish a "process for monitoring and evaluating the political party expenditure." This is a surveillance for prevention and suppression advising and counselling as a mentor for each political party with the intention to reduce the risk of harm or damage to the minimum. Along with the additional evaluation of external agencies or educational institutions for academic purposes based on information, documents and evidences from the Office of the Election Commission of Thailand (OECT) on various occasions which will help the political party to continue its powerful political activities with strength which also poses a great benefit to the image of the political party as a political institution that promotes and supports democratic rule with the monarchy as the head of state to continue well and prosper.

The researcher came to the conclusion which can be classified into 3 alternative policy options as follows. Option 1 is to set performance indicators with the purpose of monitoring the political party expenditure. Option 2 is to set "The Pineapple Network and Employees" of the OECT to monitor the spending of funds that do not meet the objectives of the political party. Option 3 is to set monitoring and evaluation process by the OECT and academic institutions to trace political party expenditure as well as check documents of all projects funded by the Fund for Development of Political party with the main purpose of developing a political party. All of these choices are based on different personnel, budget, and legal factors. As a final decision, the researcher chose the alternative policy proposal option 1 and the policy proposal option 3, which can be added to the concrete results in practice as follows.

1. By setting goal or giving definition that "the percentage of false and unlawful spending is equivalent to zero.", with the following indicators

- Political parties must have a comprehensive set of accounting records including the general journal accounts showing income and outcome of the political party and its branches as well as donation receipt account and asset and liability accounts as defined in the Organic Act on Political Parties.

- The political party must spend according to the plan and project and make a report on the spending of the supported funds. The required financial reports must be submitted by March of the following year as defined in the Organic Act on Political Parties.

2. By amending the laws and legal notices as follows:

- Revise the Constitutional Law on Political Parties in accordance with the powers and duties of the OECT in order to control the costs of monitoring and evaluating among other expenses incurred by monitoring and evaluating in a systematic manner. This includes

- The costs of training by monitoring and evaluation specialists and the costs of offsite visits at other work units or agencies associated with monitoring and evaluation matter.

- Arrange the announcement of legal notices relating to the election committees regarding the Fund for Development of Political Party in accordance with the Act on Political Parties.

3. By preparing personnel who are responsible for monitoring and evaluating the expenses of political parties by specialized agency as well as arrange them to attend a study tour related to monitoring and evaluation offsite.

4. By clarifying and straightening out with political parties that have been allocated funds from the Fund for Development of Political Party. In addition, the practice (work shop) of the political party's staffs must be provided to support the implementation of the Organic Act on Political Parties and the Legal notice of the election committee on the Fund for Development of Political Party.

KEYWORDS: Fund for Development of Political Party, Monitoring and Evaluation, Political Party Expenditure

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเล่มนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรถสิทธิ์ พานแก้ว กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ซึ่งได้ให้ความรู้ คำปรึกษา แร้งบันดาลใจ ตลอดจนให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ ทำให้การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิวดา กมลเวช ประธานกรรมการสอบ ที่ได้ให้ความรู้ และข้อคิดเห็นด้านเนื้อหา การนำทฤษฎี-หลักการไปประยุกต์ใช้นำไปสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่านที่ได้ ประสทธิประสาทวิชาความรู้ คำแนะนำ ชี้แนะแ่งคิดมุมมองทางวิชาการต่าง ๆ รวมทั้งประสบการณ์ อันมีค่าแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณคณะบุคลากร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ทุกท่านที่คอยให้ความ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในทุก ๆ เรื่องรวมถึงงานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและพนักงานสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้การ สนับสนุนความรู้ ข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งเล่าเรื่องสู้กันฟังจนเกิดเป็นประเด็นความคิดให้คิดต่อได้ในที่สุด เป็นงานวิจัยเล่มนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ ๆ น้อง ๆ และขอขอบคุณ เพื่อน ๆ ในที่ทำงานและเพื่อน MPE 25 สำหรับมิตรภาพและกำลังใจ และทำที่สุดนี้ต้องขอบคุณใน ทุก ๆ ความพยายามของตัวเองที่ยืนหยัดและมุ่งมั่นจนงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

นางสาวจุฑามาศ จันโท

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญตาราง	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 บทนำและภูมิหลัง	1
1.2 ประเด็นปัญหาในเชิงนโยบาย	3
1.3 วัตถุประสงค์การศึกษา	4
1.4 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.5 ขอบเขตการศึกษา	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	5
1.7 นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดด้านการติดตามและประเมินผล	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ	13
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29

	(9)
บทที่ 3 กระบวนการติดตามประเมินผล ประเด็นปัญหา ทางเลือกและข้อเสนอทางนโยบาย	35
3.1 กระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองโดยกองทุนเพื่อ การพัฒนาพรรคการเมือง	36
3.2 ปัญหาและอุปสรรค	38
3.3 ทางเลือกและข้อเสนอทางนโยบาย	41
บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอทางนโยบายในกระบวนการติดตาม ประเมินผล การใช้จ่ายเงินของ พรรคการเมือง	45
4.1 ทางเลือกที่ 1 มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงิน ของพรรคการเมือง	46
4.2 ทางเลือกที่ 2 ให้มี “เครือข่ายตาสับปะรดและพนักงานการเลือกตั้ง” ของสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสอดส่องสังเกตการณ์การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของพรรคการเมือง	48
4.3 ทางเลือกที่ 3 ให้มีกระบวนการติดตามประเมินผลโดยสำนักงานคณะกรรมการการ เลือกตั้งสถาบันการศึกษา และตรวจติดตามการใช้จ่ายและตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ทุกโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุน	69
4.4 เปรียบเทียบข้อเสนอทางนโยบายกระบวนการติดตาม ประเมินผล การใช้จ่ายเงิน ของพรรคการเมืองทั้ง 3 ทางเลือก	77
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	80
5.1 บทสรุป	80
5.2 ข้อเสนอแนะ	81
5.3 แนวทางปฏิบัติ	83
รายการอ้างอิง	87
ประวัติผู้เขียน	90

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงวิธีการคำนวณเงินอุดหนุนให้กับพรรคการเมืองของประเทศญี่ปุ่น	21
4.1 แสดงงบประมาณค่าใช้จ่ายของนักข่าวพลเมือง/คน/เขตเลือกตั้ง	49
4.2 แสดงสมรรถนะหลักทั้ง 5 ของพนักงานการเลือกตั้งระดับพนักงาน และระดับผู้บริหาร	53
4.3 แสดงงบประมาณสำหรับติดตามประเมินผลของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง	73
4.4 แสดงงบประมาณที่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจัดสรรให้แก่กลุ่มจังหวัดใน การติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง	74
4.5 แสดงงบประมาณที่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจัดสรรให้แก่จังหวัดตามสัดส่วน ของสาขาพรรคการเมือง	75
4.6 แสดงการเปรียบเทียบข้อเสนอทางนโยบายทางเลือก ปัจจัย เมื่อนำไปสู่การเป็นนโยบาย และนำไปสู่การปฏิบัติ	78

บทที่ 1

บทนำ

1.1 บทนำและภูมิหลัง

นับตั้งแต่มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 มาตรา 56 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2550 มาตรา 73 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 78 ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และเจตนารมณ์ดังกล่าวข้างต้นเป็นรูปธรรมในการสนับสนุนพรรคการเมืองให้สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้ และเพื่อเป็นการพัฒนาพรรคการเมืองให้มีความเป็นสถาบันอันเป็นกลไกสำคัญสำหรับการปกครองระบอบประชาธิปไตยซึ่งมีพรรคการเมืองเป็นสื่อกลางและเป็นเวทีที่ประชาชนได้ออกมาแสดงเจตนาและมีส่วนร่วมในทางการเมืองได้

กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองนับตั้งแต่ปี 2542 ถึงปี 2556 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลรวมเป็นเงิน 3,274.4 ล้านบาท และได้จัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมืองไปแล้วจำนวน 84 พรรคการเมือง เป็นเงินจำนวน 2,627 ล้านบาทโดยแบ่งการสนับสนุนเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงที่ 1 ระหว่างปี 2542 – ปี 2550 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 สนับสนุนประการแรก คือสนับสนุนพรรคการเมืองตามแผนงานและโครงการ และอีกประการหนึ่งคือการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค และช่วงที่ 2 ระหว่างปี 2551 – 2556 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2550

ภาพสะท้อนอย่างเป็นรูปธรรมจากการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐซึ่งดำเนินการโดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในช่วงแรกในปี 2542 ถึงปี 2550 และช่วงที่ 2 ภายหลังรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังนี้

ช่วงที่ 1 พบว่ามีพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนไม่เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด และถูกศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรค กล่าวคือมีพรรคการเมืองได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนตามแผนงานและโครงการจำนวน 62 พรรคการเมือง เป็นเงินทั้งสิ้น 1,839,446,387.00 บาท และสนับสนุนเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค (ตั้งแต่ปี 2542 – ปี 2546) จำนวน 49 พรรคการเมือง เป็นเงินทั้งสิ้น 191,394,813.00 บาท ซึ่งปัจจุบันนี้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งยัง

มีการต้องดำเนินการทางแพ่งเพื่อเรียกคืนเงินสนับสนุนจากพรรคการเมืองที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองจำนวน 13 พรรคการเมืองดังกล่าว

ช่วงที่ 2 เนื่องจากมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ใหม่ และกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้เงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองเพื่อให้พรรคการเมืองได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนนั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดทำให้ภาพสะท้อนช่วงนี้มีพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนในทิศทางที่ดีขึ้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามที่กฎหมายกำหนด

เจตนารมณ์ของการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐเริ่มจากกรอบความคิดของคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพป.) เรื่องการสนับสนุนทางการเงินแก่พรรคเพื่อให้พรรคการเมืองเป็นอิสระจากผู้ให้เงินอุดหนุน¹ และกรอบความคิดในการปฏิรูปการเมืองไทยของคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพป.) ที่ต้องการปฏิรูประบบพรรคการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยในการบริหารโดยการดำเนินการควบคู่กับการสนับสนุนพรรคการเมืองด้วยทางการเงินโดยยึดแนวทางที่สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันโดยการสนับสนุนทางการเงินแก่พรรคการเมืองโดยรัฐ² ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการสร้างพรรคการเมืองให้มีความเข้มแข็งมีความเป็นสถาบันพรรคการเมือง เพื่อจะได้เป็นกลไกที่มีความสำคัญยิ่ง และเพื่อสร้างภาวะความเป็นเจ้าของพรรคการเมืองของประชาชนด้วย³

เมื่อกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองโดยการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองนับแต่ปี 2542 เป็นต้นมากลับมีปัญหาจนเกิดเป็นสภาพสะท้อนดังกล่าวข้างต้น

เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์การ

¹ กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, *กรอบความคิดหลักในการเรียบเรียงบทบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญตามแนวรัฐธรรมนูญนิยม (Constitutionalism) (เล่ม)*, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์, 2537), 26.

² คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพป.), *ข้อเสนอ กรอบความคิดในการปฏิรูปการเมืองไทย* (กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพป), 2538), 58.

³ เกษสุตา ภูสะพาน, “การพัฒนาระบบพรรคการเมืองของประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการให้เงินอุดหนุนแก่พรรคการเมือง,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550), 5.

จัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมือง เพื่อให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดให้มีมาตรการในการติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองเข้มข้นขึ้นเพื่อมิให้เกิดการหยุดชะงักของพรรคการเมืองต่าง ๆ ซึ่งแม้ว่าการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ในระยะที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ยังมีปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการทำงาน เช่น มีการจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นภาระที่กองทุนต้องให้การสนับสนุน มีการเพิ่มจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองจำนวนมากขึ้นซึ่งเป็นการเพิ่มปริมาณมากกว่าคุณภาพ มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองจำนวนมาก สาขาพรรคส่วนใหญ่ไม่มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง กรรมการสาขาพรรคขาดความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายพรรคการเมืองจนเป็นเหตุให้ถูกดำเนินคดีจำนวนมาก โดยเฉพาะกรณีการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน นอกจากนี้ยังมีปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาพรรคการเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เช่น การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนไม่ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกองทุน ไม่สามารถติดตามประเมินผลได้ หรือไม่สามารถวัดผลการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองได้ หรือพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินไม่คุ้มค่าหรือคุ้มค่าประโยชน์ที่ได้รับ นอกจากนี้พรรคการเมืองส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนดำเนินงานในระยะยาว ประกอบกับการให้การสนับสนุนของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเป็นการสนับสนุนทางการเงินเป็นรายปี ทำให้ไม่สามารถพิจารณาผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

1.2 ประเด็นปัญหาในเชิงนโยบาย

นับแต่มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองและได้จัดสรรเงินให้เป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่พรรคการเมืองที่มีสิทธิแล้ว พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนเป็นรายปีนับแต่ พ.ศ. 2542 เป็นต้นมาได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามแผนงานและโครงการรวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารพรรคการเมืองบางส่วนเช่นค่าสาธารณูปโภค

การใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวของพรรคการเมืองนั้นผูกติดอยู่กับหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 รวมทั้งระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่เกี่ยวข้องอันสืบเนื่องมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญทั้ง 2 ฉบับ

หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินสนับสนุนดังกล่าวข้างต้นบางครั้งมีความไม่สอดคล้องกับมาตรฐานของพรรคการเมืองทำให้พรรคการเมืองบางพรรคการเมืองไม่อาจดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ เช่น ใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามแผนงานโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ใช้จ่ายเงิน หรือ

การใช้จ่ายเงินโดยไม่มีหลักฐานการใช้จ่ายเงิน หรือหลักฐานการใช้จ่ายเงินไม่น่าเชื่อถือ ทำให้เป็นปัญหาในการบริหารของพรรคการเมือง ส่งผลกระทบถึงพัฒนาการทางการเมืองและความต่อเนื่องของพรรคการเมือง รวมถึงบุคลากรของพรรคการเมืองไม่ว่าจะเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง กรรมการบริหารสาขาพรรคการเมือง นำมาซึ่งเหตุสะอวดทางพัฒนาการและความต่อเนื่องของพรรคการเมือง กระทั่งนำไปสู่การมีคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญ หรือการชะลอการเบิกจ่ายเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

ด้วยเหตุเหล่านี้จึงทำให้ผู้ศึกษามีความต้องการที่จะศึกษาว่ามีวิธีการใด กระบวนการใดบ้างที่จะเป็นข้อเสนอแนะในทางนโยบายที่สามารถทำให้พรรคการเมืองไม่ต้องประสบกับปัญหาดังกล่าวข้างต้น และท้ายที่สุดพรรคการเมืองสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองสามารถพัฒนาพรรคการเมืองให้มีความต่อเนื่องยาวนานนำไปสู่การเป็นพรรคการเมืองที่มีความเข้มแข็งและเป็นสถาบันทางการเมืองที่สามารถป่มเพาะสร้างบุคลากรทางการเมืองที่มีคุณภาพเข้าไปบริหารประเทศได้ในที่สุด

1.3 วัตถุประสงค์การศึกษา

1. ทราบจุดอ่อนของกระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

1.4 วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเอกสาร Documentary Research ในลักษณะเชิงพรรณนา โดยวิธีการสืบค้นข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ ดังนี้

1. ตำรา งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความทางวิชาการ
2. รัฐธรรมนูญ กฎหมาย ระเบียบ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

1.5 ขอบเขตการศึกษา

1. ด้านเนื้อหา

- ศึกษาว่าอะไรเป็นจุดอ่อนของกระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของ
พรรคการเมือง

- ศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการติดตามประเมินผลการใช้
จ่ายเงินของพรรคการเมือง

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่เริ่มศึกษาวิชาการค้นคว้าอิสระ 2 (พฤษภาคม 2560 - 17 มกราคม 2561)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทราบแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง
2. ได้นโยบายในการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

1.7 นิยามศัพท์⁴

การติดตามผล (Monitoring) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูลของตัวชี้วัดสำคัญของงาน/โครงการ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ความคืบหน้าและระดับความสำเร็จของงาน/โครงการให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ รวมทั้งความก้าวหน้าของการใช้จ่ายงบประมาณควบคุมกันไปด้วย การติดตามผล เป็นกระบวนการติดตามเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าในการนำปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากร เข้าสู่กระบวนการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการบริหารจัดการ เพื่อให้ได้ผลผลิต ตามแผนภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยใช้ข้อมูลจากระบบข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการจัดทำรายงานติดตามผล โดยการติดตามผลการดำเนินงาน/โครงการจะเป็นการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงาน/โครงการซึ่งรายงานการติดตามผลจะบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลว ระหว่างที่มี การดำเนินงาน/โครงการ โดยมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเป้าหมายกับผลที่ได้ นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงค่าใช้จ่าย และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานและแนวทางการ

⁴ สำนักงบประมาณของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, *คู่มือแนวทางการติดตามประเมินผล สำนักงบประมาณของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร* (กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ม.ป.ป.), 3-4.

แก้ไข ในบางกรณีอาจศึกษาถึงผลกระทบจากผลการดำเนินโครงการที่จะมีต่อกลุ่มเป้าหมายและสังคม โดยส่วนรวมอีกด้วย

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการประเมิน / ตัดสินคุณค่าของ โครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ โครงการที่แล้วเสร็จ แผนงาน หรือนโยบาย อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ ซึ่งการประเมินผลมีจุดมุ่งหมาย คือการประเมินความสอดคล้อง และการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ แผนงาน หรือนโยบายนั้น ๆ ตลอดจนประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ผลกระทบ และความยั่งยืน ผลการประเมินจะต้องมีความน่าเชื่อถือ และมีประโยชน์ สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีขึ้นในอนาคต

การติดตามผลและการประเมินผล เป็นกระบวนการที่เสริมกันและกัน และมีความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โดยหากมีระบบการติดตามผลที่ดีจะส่งผลให้มีการประเมินผลที่รวดเร็วทันทั่วทั้งที่มีประสิทธิภาพและสนับสนุนการบรรลุผลสำเร็จและผลลัพธ์ตามยุทธศาสตร์ของรัฐบาล การเข้าใจถึงลักษณะของการติดตามและการประเมินผล ช่วยให้สามารถวางระบบและรูปแบบการติดตามผล และประเมินผลในระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายเรื่องกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง กรณีศึกษา กระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง” ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและทบทวน แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่จะศึกษามากขึ้น เพื่อหา กระบวนการติดตามประเมินผลที่เหมาะสมต่อการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรค การเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของไทย เพื่อให้พรรคการเมืองได้พัฒนาการอย่าง ต่อเนื่องและมีความเข้มแข็งเป็นสถาบันทางการเมืองสามารถเป็นสถาบันหลักในการบ่มเพาะพรรค สร้างนักการเมืองเพื่อเป็นผู้บริหารประเทศไทยต่อไปได้อย่างยาวนาน

อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาคาดหวังให้กระบวนการติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง นี้มีส่วนช่วยให้พรรคการเมืองเกิดความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นการป้องกัน มิให้พรรคการเมืองกระทำความผิดถึงขนาดกระทบกับพัฒนาการของพรรคการเมือง โดยให้การ ติดตามเป็นการป้องปราม เป็นการตรวจสอบ เป็นการให้คำแนะนำการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบทนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาในเรื่องดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการติดตามประเมินผล
- 2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดด้านการติดตามและประเมินผล

แนวคิดด้านการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งของกระบวนการ จัดการองค์กร ซึ่ง William A. Shrode และ Dan Voich, Jr. ได้ให้คำนิยามไว้ว่า การจัดการคือ กิจกรรมหรือกระบวนการสำหรับการประสานและบูรณาการการใช้ทรัพยากรเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ขององค์กร ด้วยการใช้คน ซึ่งคนจะใช้เทคนิคและข่าวสารในโครงสร้างขององค์กร จากคำจำกัดความนี้ สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการหมายถึงการปฏิบัติที่อาศัยองค์ความรู้ของทฤษฎีองค์การมาใช้ให้บรรลุ เป้าหมายขององค์กร ซึ่งอาจเป็นผลผลิต บริการหรือความพึงพอใจ กระบวนการจัดการดังกล่าว

ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การเป็นผู้นำ (Leading) และการประเมินผล (Evaluation)¹

สำหรับกระบวนการติดตามและประเมินผลในปัจจุบัน ตามแนวคิดของ Robert S. Kaplan และ David P. Norton ได้เสนอแนวคิด Balanced Scorecard เพื่อใช้ในการวัดผลของกิจการที่จะทำให้ผู้บริหารระดับสูงเห็นภาพรวมขององค์กรได้ชัดเจนขึ้น โดยการวัดผลนอกจากการวัดทางการเงินที่เป็นผลของการดำเนินงานที่เกิดขึ้นมาแล้ว ต้องมีการวัดผลด้านกระบวนการบริหารงาน การสร้างความพอใจให้แก่ลูกค้า ตลอดจนสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ให้แก่องค์กร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการสร้างอนาคตให้แก่องค์กรด้วย แนวคิดนี้ผู้บริหารสามารถประเมินศักยภาพโดยรวมขององค์กร ความสามารถในการแข่งขันและอนาคตขององค์กรนั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยขอบเขตในการวัดผล ตามแนวคิดของ Balanced Scorecard ภายใต้มุมมองแต่ละด้านนั้น จะประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ วัดวัตถุประสงค์ (Objective) เพื่อเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละมุมมองที่ต้องการจะชี้วัด และตัวชี้วัด ดังนี้

(1) การติดตาม ประเมินผล

1) การควบคุมกำกับ (Monitoring)²

การควบคุมกำกับ หรือการกำกับดูแล หรือการติดตามผล เป็นกิจกรรมสำคัญในกระบวนการประเมินผล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากการดำเนินกิจกรรมแล้วว่าตรงกับ ความคาดหวังเพียงใด เป็นการตรวจสอบเป็นระยะ (Audit) ถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารแผนงาน โครงการ การควบคุมกำกับจะสนใจความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

การวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงระหว่างการดำเนินการตามแผนงานและโครงการ การรายงานการติดตามผล เป็นการบ่งชี้ผลความสำเร็จหรือความล้มเหลวในระหว่างที่มีการดำเนินงานอยู่ เป็นการเปรียบเทียบระหว่างเป้าหมายกับผลที่เกิดขึ้นจริง รวมถึงการพิจารณาในเรื่องของค่าใช้จ่าย ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขด้วย

¹อุทัย เลหาวิเชียร, รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ (กรุงเทพฯ : เสมาธรรม, 2544), 112-113.

² คณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี, โครงการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี 2553 (ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553), 31-32.

2) การประเมินผล (Evaluation)

การประเมินผลเป็นกระบวนการแสวงหาสารสนเทศเพื่อกำหนดคุณค่าสิ่งๆที่ประเมินนำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง การประเมินผลต้องกระทำอย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผลและเชื่อถือได้ และมีเกณฑ์เปรียบเทียบเพื่อให้ทราบถึงความคุ้มค่า

องค์ประกอบของการประเมินผลประกอบด้วย การวัด (Measurement) การเปรียบเทียบ (Comparison) การนำไปสู่การตัดสินใจ (Decision Making) การวัดจะอยู่ในรูปของจำนวนหรือรูปของการพรรณนา การวัดเป็นการพรรณนาตัวแปรที่มีความสำคัญต่อสภาพที่ทำการประเมิน ส่วนการเปรียบเทียบเป็นการนำเอาผลการวัดมาเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจ (Judgment) ตามมาตรฐาน Standards หรือเกณฑ์ Criteria ที่กำหนดไว้ การประเมินแผนงานโครงการนั้นเป็นการเปรียบเทียบระหว่างจุดสิ้นสุดแผนงานโครงการกับจุดเริ่มต้นแผนงานโครงการ หรือนัยหนึ่งคือการเปรียบเทียบระหว่างแผนงานโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่กับแผนงานโครงการที่ควรจะเป็นมาตรฐาน³

3) วัตถุประสงค์การประเมิน

วัตถุประสงค์การประเมินคือสิ่งที่สนใจจะทำการประเมิน อาจเป็นองค์การ แผนงานโครงการ บุคคล ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึง “แผนงาน/โครงการ”

“แผนงาน/โครงการ” หรือ Program/Project อาจหมายถึงแนวคิด กิจกรรม หรือชุดกิจกรรม ตั้งแต่ขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ หรือการลงทุนน้อยไปจนถึงลงทุนมาก และโครงการส่วนใหญ่จะต้องมี วัตถุประสงค์ เป้าหมาย การดำเนินการ ทรัพยากร เวลาที่เริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการ โดยคำนึงถึงการผลิต การลงทุน ผลตอบแทน เพื่อให้โครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์⁴

4) แนวทางการตรวจสอบและประเมินผลแผนงานและการบริหาร⁵

การตรวจสอบและการประเมินผลจะถูกนำมาใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างกันแล้วแต่ว่ามีวัตถุประสงค์ในการใช้อย่างไร เพื่อที่จะตอบคำถามว่า “เกิดอะไรขึ้น” (A “What” question) และ “ทำไม” (A “Why” question) เพื่อจะก่อให้เกิดกระบวนการสร้างการทบทวนการพัฒนา

³ เรื่องเดียวกัน, 29

⁴ เรื่องเดียวกัน, 32

⁵ คณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี, *โครงการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี 2552* (ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2552), 28-29.

นโยบาย เป็นการทดลองและเรียนรู้ (Experimenting and Learning Society) ในท้ายที่สุด จึงสามารถจำแนกแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลได้ดังนี้

- การสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริง (Problem-based investigations)

การสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงจะใช้ในกรณีการทุจริต ฉ้อฉล และประพฤติมิชอบ การร้องเรียนเกี่ยวกับความไม่เป็นธรรมในการใช้อำนาจรัฐ หรือการบริหารราชการไม่เป็นไปตามกฎ ระเบียบ แบบแผน มาตรฐานที่กำหนด เป็นการประยุกต์ใช้เพื่อทำการประมวลผลและรายงานสรุปเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องตัดสินใจแก้ไขปัญหาหรือวินิจฉัยชี้ขาด วิธีนี้จะถูกนำมาใช้ในการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจราชการ ผู้ตรวจสอบภายในของฝ่ายบริหาร สื่อมวลชน ผู้สื่อข่าวประเภทสืบสวนสอบสวน เป็นต้น

- การประเมินผลการดำเนินงาน (Performance assessments)

การประเมินผลการดำเนินงานเป็นการติดตาม การวัด การประเมินความก้าวหน้าของงานทั้งในแง่ผลผลิต ผลลัพธ์ ของงานการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล หน่วยงานราชการ ว่างานนั้นมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพหรือไม่ โดยเปรียบเทียบกับตัวชี้วัด เกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ไม่ว่าจะเป็นต้นทุนต่อหน่วย Unit Cost ระยะเวลาการปฏิบัติงาน Cycle time หรือระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ การประเมินผลการดำเนินงานนี้เป็นการเสริมสร้างการรับผิดชอบต่อผลงาน

- การประเมินผลกระทบ (Impacts Evaluation)

การประเมินผลกระทบเป็นการประเมินผลลัพธ์ในระหว่าง หรือขั้นสุดท้ายว่ามีผลกระทบหรือไม่จากนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ โดยอาศัยการประยุกต์วิธีวิจัยในการสรุป อ้างอิงความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของการเกิดขึ้นว่าเป็นผลมาจากนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือการแทรกแซงของภาครัฐ หรือเกิดจากปัจจัยใด

5) วิธีการตรวจสอบและประเมินผล

เครื่องมือหรือวิธีการตรวจสอบและประเมินผลต่าง ๆ ที่หน่วยงานสามารถนำมาใช้ประกอบด้วย

(1) การตรวจสอบ (Audits) เป็นการสอบทานและประเมินผลของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษา ซึ่งประกอบด้วยวิธีการดังนี้

- การตรวจสอบทางการเงินและความถูกต้อง (Financial and Compliance Audits) เป็นการตรวจสอบเพื่อสอบทานความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูลทางบัญชี การเงิน รวมถึงการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ

- การตรวจสอบผลงาน (Performance Audits) เป็นการตรวจสอบถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความประหยัด การตรวจสอบผลงานนี้จะจำแนกเป็นการตรวจสอบทางการบริหารงานหรือการปฏิบัติงาน (Management/Operational Audit) และการตรวจสอบผลงาน/ผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน (Program Audit/Program-Results Audit)

(2) การประเมินผล Evaluation⁶ จะมี 5 ลักษณะ ดังนี้

- การประเมินระดับความพยายาม เป็นการประเมินระดับความต้องการทรัพยากรเพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น จำนวนเจ้าหน้าที่ สัดส่วนของเจ้าหน้าที่กับผู้รับบริการ

- การทบทวนประสิทธิภาพและความประหยัด เป็นการประเมินเรื่องการประหยัดและประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร เช่น ต้นทุนต่อหน่วย ความผิดพลาด ระยะเวลาการดำเนินงาน การดำเนินงานเป็นไปตามกรอบเวลาหรือไม่

- การประเมินกระบวนการ เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน หรือเรียกว่าการวิเคราะห์การปฏิบัติงาน

- การกำกับผลการดำเนินงาน เป็นการติดตามและวัดผลการดำเนินงานในส่วนผลผลิตและผลลัพธ์ คุณภาพของการให้บริการสาธารณะ ลักษณะเป็นการรายงานให้ทราบเป็นระยะ ๆ

- การวิจัยประเมินผล หรือการประเมินผลแผนงาน

(2) การติดตามผลมุ่งผลสัมฤทธิ์

UNDP (2007) การติดตามคือการกระทำอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทราบความก้าวหน้าหรือข้อติดขัด หรือประเด็นปัญหาอย่างไร

OECD (2004) การติดตามเป็นภารกิจที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องที่มีการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบที่จะช่วยให้ทราบความก้าวหน้าของงาน งบประมาณ การติดตามสามารถกระทำได้ทุกระดับ

การติดตามต้องมีขั้นตอน เช่น “10 ขั้นตอนของการติดตามและประเมินแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์” (10 Steps to a Results-Based Monitoring and Evaluation System) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

⁶ เรื่องเดียวกัน, 31-32.

1. ความพร้อมในการวางระบบการติดตามประเมินผล
2. เห็นชอบร่วมกันในผลลัพธ์
3. การคัดเลือกตัวชี้วัด
4. ข้อมูลพื้นฐานสำหรับตัวชี้วัด
5. การวางแผนปรับปรุง
6. การติดตามผลสัมฤทธิ์
7. ประเภทและเวลาการประเมิน
8. การรายงานผล
9. การนำข้อค้นพบไปใช้ประโยชน์
10. การทำให้ระบบติดตามและประเมินผลมีความยั่งยืน⁷

(3) การควบคุมคุณภาพ

ระบบการผลิตสินค้า มีระบบการควบคุมคุณภาพพัฒนาควบคู่มากับการผลิตสินค้า เป็นลักษณะการควบคุมวัตถุดิบ ควบคุมกระบวนการผลิต การควบคุมวัตถุดิบโดยการสุ่มตรวจ ตัวอย่างวัตถุดิบ การควบคุมกระบวนการผลิตโดยการตรวจติดตาม เพื่อที่จะยอมรับการผลิตว่าเป็นไปตามข้อกำหนด⁸

(4) นักข่าวพลเมือง เป็นการสื่อสารผ่านตัวแทนที่มีข้อจำกัด การเกิดขึ้นของนักข่าวพลเมืองคือการที่พลเมืองลุกขึ้นมาสื่อสารด้วยตัวเอง เป็นเจ้าของเรื่องที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุกขึ้นมาสื่อสารเองส่งผลกระทบต่อตั้งแต่ระดับตัวบุคคล ไปจนระดับสังคม เกิดกระบวนการพัฒนาที่เรียกว่า ‘นักข่าวพลเมือง’⁹

(5) ตัวชี้วัด KPI เป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติงานหลัก ประกอบด้วยคำว่า Key หมายถึง หลักสำคัญ Performance หมายถึงการปฏิบัติงาน และคำว่า Indicator ซึ่งหมายถึง ตัวชี้วัด ฉะนั้น

⁷ บรรจง อมรชิวิน, *หลักการและแนวทางปฏิบัติขององค์การระหว่างประเทศ การจัดการมุ่งผลลัพธ์* *Managing For Results* (กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์ บুক เซ็นเตอร์ จำกัด, 2556), 160-163.

⁸ สุคนธ์ชื่น ศรีงาม, *หน่วยที่ 1 หลักการควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการจัดการคุณภาพ*, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2559) เล่ม 1,1-21,1-22.

⁹ “ระดมคนวิชาการทบทวน ‘10 ปีนักข่าวพลเมือง’ ก้าวไกลสื่อสารธารณะ ไทยพีบีเอส” Submitted by Citizen Journalist on Wed, 2017-05-24 21:46, <https://deepsouthwatch.org/th/node/10776> (สืบค้นเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2561).

KPI จึงเป็นการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กรและบุคลากรว่าสามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้เพียงใด¹⁰

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ

การให้เงินอุดหนุนแก่พรรคการเมืองโดยทั่วไปมี 2 ระบบ ได้แก่ระบบแรกเงินอุดหนุนจากเอกชน (Private Financing) หมายถึง รายรับของพรรคการเมืองจากผู้สนับสนุนทางการเมือง รวมไปถึงเงินอุดหนุนที่ได้มาจากสมาชิกของพรรค รายได้ที่มาจากการลงทุนประเภทต่างๆ ของพรรคการเมืองโดยผ่านเครือข่ายที่มีลักษณะกึ่งธุรกิจ ในหลายประเทศเงินอุดหนุนจากภาคเอกชนยังอาจจะมีแหล่งที่มาจากการสนับสนุนขององค์กรเอกชนและองค์กรที่มีใช้รัฐ (NGO) และระบบที่สองเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐ (Public Financing) การให้ความช่วยเหลือของรัฐในด้านการเงินแก่พรรคการเมืองทั้งที่เป็นลักษณะทางตรงและที่เป็นลักษณะทางอ้อม การสนับสนุนทางตรง หมายถึง การที่รัฐได้กันส่วนหนึ่งของงบประมาณทั้งจากส่วนกลางหรือในบางประเทศจากงบประมาณในระดับมลรัฐ เพื่ออุดหนุนกิจกรรมของพรรคการเมืองทั้งในช่วงรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและกิจกรรมทั่วไปของพรรคการเมือง นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงการให้เงินอุดหนุนแก่สมาชิกพรรคเพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมระหว่างหาเสียงและกิจกรรมอื่นๆ ในฐานะที่เป็นสมาชิกของรัฐสภา การให้เงินอุดหนุนในลักษณะทางอ้อมนั้น อาจหมายถึง การให้เงินอุดหนุนจากเอกชน (Private Financing) ก็ตาม ทั้งนี้เพื่อเป็นการปลดปล่อยพันธนาการของพรรคการเมืองจากนายทุนหรือองค์กรที่ให้การอุดหนุน หรือความเป็นอิสระของพรรคการเมือง (Principle Of Independence) และเพื่อลดปัญหาการคอร์รัปชัน อันเป็นผลมาจากสายใยแห่งการเชื่อมโยงระหว่างพรรคการเมืองกับกลุ่มผลประโยชน์ที่อยู่เบื้องหลังระบบการให้เงินอุดหนุนพรรคการเมืองจากรัฐ (Public Financing)

ระบบเงินอุดหนุนภาคเอกชน (Private Financing) จากภาครัฐ (Public Financing) ต่างก็มีที่มาแนวคิดหรือหลักปรัชญาพื้นฐานที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าประเทศนั้น ๆ เป็นแบบเสรีหรือประเทศที่ให้ความสำคัญกับองค์กรหรือการรวมกลุ่ม รัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุน

¹⁰ “KPI Academy KPI คืออะไร?, ตัวอย่าง KPI, ปัญหาที่พบในการกำหนด KPI”

<http://kpiacademy.blogspot.com/2016/02/kpi-kpi-key-indicator-kpi-sales-growth.html>
(สืบค้นเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2561).

แนวความคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนพรรคการเมืองในต่างประเทศ

ประเทศที่มีการสนับสนุนทางการเงินแก่พรรคการเมืองมีหลายประเทศ ผู้ศึกษาขอศึกษาแนวคิดประเทศ อังกฤษ ประเทศเยอรมัน ประเทศฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น อเมริกา กลุ่มประเทศยุโรปตะวันตก ประเทศแคนาดา ประเทศอิตาลีและประเทศสวีเดน ดังนี้

2.2.1 อังกฤษ (สหราชอาณาจักร) (UNITED KINGDOM)¹¹

เนื่องจากพรรคการเมืองในอังกฤษ (สหราชอาณาจักร) มีประวัติศาสตร์การก่อตั้งที่ยาวนาน มีพรรคการเมือง “พรรควิก” ซึ่งเป็นรัฐบาลชุดแรกในปี ค.ศ.1721 โดยมี เซอร์ โรเบิร์ต วอลโพล และด้วยการที่พรรควิกเป็นรัฐบาลมายาวนานถึงปี ค.ศ.1762 พรรควิกไม่ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากรัฐ แต่ต่อมาได้มีการตั้งพรรคทอรีและเมื่อพรรคทอรีได้เป็นรัฐบาลในปี ค.ศ. 1762 ทั้ง 2 พรรคการเมืองก็ไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลโดยตรงแต่อย่างใด

ผู้สนับสนุนนโยบายของพรรคจะสนับสนุนพรรคการเมืองด้วยเงินส่วนตัว จะทำอย่างไร ทั้งพรรควิก และพรรคทอรี มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ พรรควิก มีนโยบายในการสนับสนุนพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ส่วนพรรคทอรีมีนโยบายในการสนับสนุนอำนาจของรัฐสภาขุนนางและสามัญชน ทั้งสองพรรคการเมืองจึงไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเงินของรัฐ

เมื่อพรรควิกซึ่งภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นพรรคเสรีนิยม และพรรคทอรี เปลี่ยนชื่อเป็นพรรคอนุรักษนิยม ทั้งสองพรรคก็ยังได้รับการสนับสนุนเงินจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งและกลุ่มผลประโยชน์อย่างเพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง แม้ต่อมาจะมีพรรคแรงงานเกิดขึ้นมาในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ก็ตามซึ่งพรรคแรงงานนี้ได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากกลุ่มสหภาพแรงงานและผู้ใช้แรงงาน จนทำให้พรรคแรงงานได้เป็นรัฐบาลในเวลาต่อมาและกลายเป็นพรรคการเมืองใหญ่แทนพรรคเสรีนิยม

จากเหตุผลข้างต้น จึงเป็นประเพณีของพรรคการเมืองในสหราชอาณาจักรที่จะต้องมีการเปิดเผยรายได้ออกมา และรายได้นั้นมาจากการสนับสนุนของสมาชิกพรรค เพราะว่าสมาชิกพรรคเชื่อว่าพรรคการเมืองนั้นเป็นสมบัติของประชาชน หากประชาชนต้องการให้พรรคการเมืองนั้น ๆ อยู่ต่อประชาชนก็ต้องสนับสนุนทางการเงินแก่พรรคการเมืองนั้น

เนื่องจากประชาธิปไตยแบบอังกฤษให้ความสำคัญกับพรรคฝ่ายค้าน (พรรคการเมืองที่ไม่ได้เข้าร่วมรัฐบาล) ในการทำหน้าที่ตรวจสอบการบริหารของรัฐบาลจึงมีกฎหมายกำหนดให้รัฐจัดสรรเงินสนับสนุนแก่ฝ่ายค้าน โดยสมาชิกสภาสามัญที่ไม่ได้สังกัดพรรครัฐบาลได้เงิน

¹¹ ปรีชา หงส์ไกรเลิศ, พรรคการเมืองในสหราชอาณาจักร UNITED KINGDOM (กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2557), 236-237.

อุดหนุนคนละ 500 ปอนด์ต่อปี รวมกันต้องไม่เกิน 150,000 ปอนด์ต่อปี โดยไม่ต้องเสียภาษีเงินได้ แต่สมาชิกสภาสามัญที่สังกัดพรรครัฐบาลจะไม่ได้รับเงินสนับสนุนนี้)

ต่อมา ค.ศ. 1997 ซึ่งพรรคแรงงานเป็นรัฐบาล แบลร์ได้ผลักดันให้มีการตรา กฎหมายพรรคการเมือง การเลือกตั้ง และการออกเสียงประชามติ (The Political Parties, Election and Referendums Act) กำหนดให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง (The Election Commission)

นอกจากการสนับสนุนเงินแก่ฝ่ายค้านแล้ว รัฐยังช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยให้การสนับสนุนค่าใช้จ่าย 3 ประเภทต่อไปนี้

(1) ค่าไปรษณียากร ถือเป็นเงินที่กระทรวงการคลังจ่ายชดเชยให้แก่ สำนักงานไปรษณีย์ในรายการค่าไปรษณียากรในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้จัดส่งสิ่งพิมพ์ที่มีน้ำหนักไม่เกิน 60 กรัม แก่ผู้เลือกตั้งทุกคนที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่สมัครรับเลือกตั้งโดยไม่ต้องชำระค่าไปรษณียากร

(2) ค่าห้องประชุม ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งในโรงเรียนและสถานที่ต่างๆ ของรัฐหรือของ องค์การปกครองท้องถิ่น หรือสถานที่ที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐหรือองค์การปกครองท้องถิ่นที่อยู่ใน เขตเลือกตั้งหรือในท้องที่ใกล้เคียงได้โดยไม่ต้องเสียค่าเช่าสถานที่ ค่าใช้จ่ายที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะต้องจ่ายมีแค่ค่าเครื่องทำความร้อน ค่าแสงสว่าง ค่าทำความสะอาด และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเตรียมการประชุม และการปรับปรุงสถานที่ให้คืนสู่สภาพเดิมเท่านั้น

(3) ค่าเวลาหาเสียงทางวิทยุกระจายเสียง เป็นการหาเสียงทางสถานี วิทยุกระจายเสียงในระหว่างเวลาตั้งแต่มีประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้ง สถานี วิทยุกระจายเสียง BBC และ IBA จะจัดสรรเวลาออกอากาศให้แก่พรรคการเมืองต่าง ๆ และเวลา ออกอากาศที่สถานีวิทยุกระจายเสียงทั้งสองสถานีจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองต่าง ๆ นี้ เป็นการ จัดสรรให้แบบฟรี และรัฐบาลก็ได้จ่ายค่าเช่าเวลาออกอากาศให้แก่สถานีวิทยุกระจายเสียง แต่อย่างใด

2.2.2 เยอรมัน¹²

ประเทศเยอรมันเป็นประเทศแรกในยุโรปที่มีการให้เงินอุดหนุนให้พรรคการเมือง โดยเริ่มเป็นครั้งแรกในปี 1959 และได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลายครั้ง เป็นบทบาทที่เล่นสลับกัน ระหว่างรัฐสภากับศาลรัฐธรรมนูญ จนพัฒนามาเป็นระบบที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

การจัดสรรเงินอุดหนุนให้พรรคการเมืองของประเทศเยอรมันโดยประธานสภาผู้แทนราษฎร (สภาบุนเดสทาก) มี 2 ลักษณะ คือ การอุดหนุนเงินโดยตรง และการอุดหนุนเงินโดยอ้อมโดยการหักภาษี

หลักการพื้นฐานของการอุดหนุนเงินให้แก่พรรคการเมืองของประเทศเยอรมันคือการอุดหนุนเงินบางส่วนโดยรัฐ (Staatliche Teilfinanzierung) และนำมาใช้เป็นครั้งแรกในปี 1984 โดยมีหลักการว่าห้ามรัฐให้เงินแก่พรรคการเมืองเป็นจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่พรรคการเมืองหามาได้เอง ขอบเขต “เพดานขั้นสูงสัมพัทธ์” (Relative Obergrenze) และต่อมาได้มีการแก้กฎหมาย กำหนดขอบเขตการอุดหนุนเงินให้แก่พรรคการเมืองเพิ่มขึ้นอีกเป็น “เพดานขั้นสูงสัมบูรณ์” (Absolute Obergrenze) ซึ่งยอดเงินโดยรวมในแต่ละปีที่รัฐอุดหนุนให้แก่พรรคการเมืองทุกพรรคจะมีสูงเกินกว่าจำนวนนี้ไม่ได้ ซึ่งในปัจจุบันกฎหมายพรรคการเมืองเยอรมันกำหนดไว้ที่ 133 ล้านยูโรต่อปี

(1) พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ

พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับการอุดหนุนเงินโดยตรงจากรัฐ ต้องเป็น “พรรคการเมือง” ที่มีองค์ประกอบ 4 ประการคือ หนึ่ง เป็นการรวมตัวกันของพลเมือง สอง ต้องมุ่งสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองโดยส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งในระดับสหพันธ์หรือในระดับรัฐ สาม ต้องมีความต่อเนื่องในการดำเนินการ และ สี่ ต้องมีความจริงจังในการดำเนินการเพื่อบรรลุเจตนารมณ์ทางการเมืองของตน และพรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนต้องเป็นพรรคการเมืองที่ได้คะแนนเสียงถึงคะแนนเสียงขั้นต่ำ (Mindestanteil an Stimmen) พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐจะต้องได้คะแนนเสียงแบบบัญชีรายชื่อในระดับสหพันธ์รัฐหรือในการเลือกตั้งสภายุโรปอย่างน้อย 0.5 เปอร์เซ็นต์ หรือได้คะแนนแบบบัญชีรายชื่อในระดับมลรัฐในรัฐใดรัฐหนึ่งอย่างน้อย 1 เปอร์เซ็นต์

(2) หลักเกณฑ์ในการอุดหนุนเงินให้พรรคการเมือง เป็นไปตามหลัก “ทฤษฎีรากหญ้า” (Verwurzelungstheorie) ซึ่งพรรคการเมืองจะได้เงินอุดหนุนมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับรากฐานของประชาชนที่สนับสนุนพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ โดยดูจากฐานคะแนนเสียง และฐานเงินบริจาค ดังนี้คือ

¹² ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักเลขาธิการวุฒิสภา, *เงินสนับสนุนพรรคการเมือง* (กรุงเทพฯ: กองการพิมพ์ สำนักเลขาธิการวุฒิสภา, 2538) ,47-51.

1) การให้เงินอุดหนุนโดยฐานคะแนนเสียง คือพรรคการเมืองแต่ละพรรค จะได้คะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ คะแนนเสียงละ 70 เซนต์ ต่อปี โดย 4 ล้าน คะแนนเสียงแรก จะได้คะแนนละ 85 เซนต์ ในกรณีพรรคการเมืองใดไม่ได้รับอนุญาตให้ลงเลือกตั้ง แบบบัญชีรายชื่อก็จะให้ใช้คะแนนเสียงจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

2) การให้เงินอุดหนุนโดยฐานเงินบริจาค ทุก ๆ หนึ่งยูโรที่พรรคการเมือง ได้รับบริจาคหรือได้มาจากค่าสมาชิก รัฐจะอุดหนุนเงินให้ 38 เซนต์ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้พรรค การเมืองหาเงินบริจาครายย่อย เงินบริจาคที่จะนำมาขอเงินอุดหนุนจากรัฐได้ นั้นจะต้องสูงไม่เกิน 3,300 ยูโร และต้องเป็นเงินบริจาคจากบุคคลธรรมดาเท่านั้น เงินบริจาคจากนิติบุคคลจะนำมาขอเงิน อุดหนุนจากรัฐไม่ได้

จำนวนเงินที่ทุกพรรคการเมืองมีสิทธิได้รับรวมกันแล้วเกิน 133 ล้านยูโร พรรคการเมืองจะได้เงินน้อยลงตามสัดส่วน ซึ่งในทางปฏิบัติต้องมีการดำเนินการเช่นนั้นทุกปีเนื่องจาก พรรคการเมืองได้เงินรวมกันเกินจำนวน 133 ล้านยูโรต่อปีเสมอ

(3) การควบคุม ตรวจสอบ การรับ การจ่ายเงินของพรรคการเมือง

กฎหมายพรรคการเมือง ค.ศ.1967 พรรคการเมืองโดยคณะกรรมการบริหารพรรค ต้องยื่นรายงานแสดงรายได้เป็นรายปี โดยรายงานดังกล่าวต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบ บัญชีที่ได้รับอนุญาตต่อประธานสภาแห่งสหพันธ์ ภายในวันที่ 30 กันยายนของทุกปี สามารถขยาย เวลาได้ไม่เกิน 3 เดือน เมื่อประธานสภาแห่งสหพันธ์ ได้รับรายงานแล้วต้องตรวจสอบว่าถูกต้องตาม กฎหมาย ประธานสภาแห่งสหพันธ์จะรายงานต่อสภานุเดสทาก (Bundestag) และจะจัดพิมพ์ รายงานในรูปของรายงานสภาเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนต่อไป¹³

2.2.3 ประเทศฝรั่งเศส

การให้เงินอุดหนุนแก่พรรคการเมืองโดยรัฐของประเทศฝรั่งเศสเป็นไปตามหลัก ความเสมอภาค (principe d'egalite) และหลักเสรีภาพ (principe de liberte) การจัดสรรเงิน อุดหนุนต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่เป็นภววิสัย (criteres objectifs) และวิธีการในการให้เงินอุดหนุน จะต้องไม่นำไปสู่การที่พรรคการเมืองต้องมาขึ้นอยู่กับรัฐ (lien de dependance vie-a- de l, Etat) หรือทำให้ไม่สามารถแสดงออกตามวิถีทางประชาธิปไตยได้ โดยเงินอุดหนุนของประเทศฝรั่งเศส สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

¹³ สุนิติ ขาวสำอางค์, “บทบาทของรัฐในการกำหนดระเบียบทางการเงินของพรรค การเมือง” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542), 83.

(1) เงินอุดหนุนการดำเนินงานของพรรคการเมือง

เงินที่นำมาใช้จัดสรรอุดหนุนแก่พรรคการเมืองจะกำหนดไว้ในกฎหมายงบประมาณรายจ่ายประจำปี (loi de finances) โดยแบ่งเงินอุดหนุนเป็น 2 ส่วนเท่า ๆ กันโดยใช้วิธีการคำนวณจัดสรร

1) ให้จัดสรรแก่พรรคการเมืองตามสัดส่วนแห่งคะแนนเสียงที่แต่ละพรรคได้รับในการเลือกตั้งรอบแรกของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (Assemblée Nationale) ทั่วไป ซึ่งพรรคการเมืองที่จะมีสิทธิได้รับเงินในส่วนนี้จะต้องเป็นพรรคที่ได้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 75 เขต ภายหลังจากมีการแก้ไขลดลงมาเหลือ 50 เขต ในการเลือกตั้งปี 1998

2) ให้จัดสรรแก่พรรคการเมืองตามสัดส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (depure) ที่ได้แจ้งต่อสภาว่าตนสังกัดพรรคการเมืองนั้น ๆ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องแจ้งต่อสภาภายในเดือนแรกของสมัยประชุมสามัญของทุกปีว่าตนสังกัดกับพรรคใด การสังกัดนั้นให้สังกัดได้พรรคเดียวและภายในวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี ให้สภาแจ้งต่อนายกรัฐมนตรีถึงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละพรรคตามที่ได้แจ้งไว้

(2) เงินชดเชยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง (Remboursement des frais de campagne) ซึ่งได้แบ่งเงินช่วยจากรัฐ (ค่าชดเชยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง) เป็น 2 ประเภท ดังนี้

ประเภทแรก เรียกว่าเงินชดเชยบางส่วน (Remboursement partiel) ซึ่งเป็นเงินที่รัฐบาลออกช่วยค่าใช้จ่ายบางรายการที่ผู้สมัครได้ใช้จ่ายไปในการโฆษณาหาเสียง (propaganda electorale) ได้แก่ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการดูแลการหาเสียง ซึ่งแต่ละพรรคส่งตัวแทนเข้าไปร่วมเป็นกรรมการ นอกจากนั้นมีค่าพิมพ์, ค่ากระดาษ, ค่าจ้างพิมพ์โปสเตอร์ ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องทำขึ้นสำหรับปิดตามหน่วยเลือกตั้ง ค่าใช้จ่ายส่วนหลังนี้ รัฐจะชดเชยให้เฉพาะผู้สมัครที่ได้รับคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า 5% ของผู้มาออกเสียง

นอกจากนั้น ในการเลือกตั้งใดที่รัฐกำหนดให้มีการหาเสียงอย่างเป็นทางการ (Campagne officielle) ทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ได้รัฐเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่าย

ประเภทที่สอง เรียกว่าเงินชดเชยเหมาจ่าย (Remboursement forfaitaire) เงินชดเชยประเภทนี้จ่ายให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้คะแนนเสียงในการเลือกตั้งรอบแรกไม่ต่ำกว่า 5% ของคะแนนเสียงทั้งหมด ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐจ่ายชดเชยให้ 10% ของวงเงินที่จะพึงใช้จ่ายได้ในการหาเสียงเลือกตั้ง (คือจ่ายคืนให้ 50,000 ฟรังก์) แต่ไม่เกินจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง (ในกรณีที่เขตเลือกตั้งใดมีประชากรต่ำกว่า 80,000 คน รัฐจ่ายคืนให้ในวงเงิน 10,000 ฟรังก์)

สำหรับการเลือกตั้งประธานาธิบดี กฎหมายกำหนดวงเงินชดเชยเหมาจ่ายไว้เป็นพิเศษ คือ ผู้สมัครที่เข้าแข่งขันในการเลือกตั้งรอบที่สองรัฐชดเชยคนละ 35 ล้านฟรังก์ ผู้สมัครคนอื่น ๆ ได้ชดเชยคนละ 6 ล้านฟรังก์

2.2.4 ประเทศญี่ปุ่น¹⁴

ประเทศญี่ปุ่นจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่พรรคการเมือง โดยคำนวณจากจำนวนประชากรแต่ละปี คูณด้วย 250 เยน พรรคการเมืองได้รับงบประมาณปีละ 30 พันล้านเยนหรือ 272 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

การอุดหนุนของรัฐบาลแก่พรรคการเมืองเพื่อที่จะสร้างระบบการอุดหนุนของรัฐบาลที่มีต่อพรรคการเมืองโดยเล็งเห็นความสำคัญของหน้าที่ของพรรคการเมืองที่มีต่อการเมืองแบบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา กฎหมายนี้ถูกออกแบบให้มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาทางการเมืองระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสมโดยการส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมทางการเมืองที่เหมาะสมของพรรคการเมือง และโดยการคงไว้ซึ่งกิจกรรมที่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรม

1) พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุน

พรรคการเมืองที่มีสิทธิได้รับเงินอุดหนุน ต้องมีลักษณะดังนี้

- 1.1) เป็นองค์การทางการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกรัฐสภา (Diet member) อย่างน้อย 5 คน
- 1.2) เป็นองค์การทางการเมืองที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกรัฐสภา (Diet member) อย่างน้อย 1 คน และได้รับคะแนนเสียง อย่างน้อย ร้อยละ 2 ของการลงคะแนนเสียงทั่วประเทศในกรณีใดกรณีหนึ่งของการเลือกตั้ง ดังนี้
 - การเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบเลือกตั้งบุคคลแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
 - การเลือกตั้งทั่วไปครั้งสุดท้ายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบสัดส่วน
 - ครั้งใดครั้งหนึ่งของการเลือกตั้งปกติ 2 ครั้งหลังสุดของสมาชิกวุฒิสภาในระบบแบ่งเขตเลือกตั้งท้องถิ่น
 - ครั้งใดครั้งหนึ่งของการเลือกตั้งปกติ 2 ครั้งหลังสุดของสมาชิกวุฒิสภาในระบบสัดส่วน

¹⁴ Corresponding author: Matthew Carlson, Department of Political Science, University of Vermont, 509 Old Mill, 94 University Place, Burlington, VT 05405-0114, USA Email: Matthew.Carlson@uvm.edu (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2560).

2) การยื่นรายงานของพรรคการเมือง (รายงานโดยพรรคการเมืองที่ประสงค์จะขอรับการอุดหนุน) “กันโป”

พรรคการเมืองที่ประสงค์จะขอรับเงินอุดหนุนจะต้องยื่นรายงานปีต่อปีภายใน 15 วันนับแต่ “วันหลัก” (Basic date) ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการภายใน ถ้ามีการเลือกตั้งทั่วไปของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือการเลือกตั้งปกติของสมาชิกวุฒิสภา พรรคการเมืองที่ประสงค์จะขอรับเงินอุดหนุน จะต้องยื่นรายงานดังกล่าวภายใน 15 วันนับแต่ “วันหลักของการเลือกตั้ง” (Electoral basic date) ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการภายใน

วันหลัก (Basic date) หมายถึงวันที่เกิดขึ้นภายหลังระหว่าง 2 กรณีนี้

1. วันที่ 1 มกราคม
2. วันหลักของการเลือกตั้ง สำหรับการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในปีที่ผ่านมา

วันหลักของการเลือกตั้ง (Electoral basic date) หมายถึงวันที่เกิดขึ้นภายหลังระหว่าง 2 กรณีนี้ กรณีแรกคือวันหลังจากวันที่มีการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งปกติ และกรณีที่สองกรณีวันแรกของวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภาที่ถูกเลือกตั้งใหม่

3) จำนวนเงินอุดหนุนทั้งหมด

จำนวนเงินอุดหนุนทั้งหมดจะถูกพิจารณาในงบประมาณประจำปี คำนวณโดยเอาจำนวน 250 เยน คูณด้วยจำนวนประชากร (จำนวนประชากรพิจารณาจากข้อมูลทะเบียนราษฎรแห่งชาติล่าสุดและประกาศในราชกิจจานุเบกษา)

สัดส่วนของเงินบริจาคกับเงินสนับสนุนโดยรัฐ เงินบริจาคมักมีแนวโน้มลดลง ในขณะที่เงินสนับสนุนโดยรัฐมีลักษณะค่อนข้างคงที่และมีจำนวนมากกว่าเงินบริจาค

Michael Pinto-Duschinsky และจองเปียร์ เห็นว่าการสนับสนุนโดยรัฐไม่มีผลต่อการพัฒนาพรรคการเมือง และเบลซิงเกอร์เห็นว่าระบบการสนับสนุนตามกฎหมายควบคุมกองทุนการเมืองทำให้นักการเมืองเสียเปรียบพรรคการเมือง และยังมีปัญหาในการจัดสรรว่าควรจะยึดหลักใดในการสนับสนุนเงินทุกปี

4) การคำนวณจำนวนเงินอุดหนุนที่แต่ละพรรคการเมืองจะได้รับ

จำนวนเงินอุดหนุนที่แต่ละพรรคการเมืองจะได้รับแต่ละปีจะคำนวณโดยมีฐานอยู่ที่จำนวนสมาชิกวุฒิสภาและจำนวนคะแนนเสียงที่ได้รับ ณ วันหลัก ดังนี้

ตารางที่ 2.1 แสดงวิธีการคำนวณเงินอุดหนุนให้กับพรรคการเมืองของประเทศญี่ปุ่น

ประเภท		การคำนวณ	
จำนวนเงินขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกรัฐสภา (ครึ่งหนึ่งของจำนวนเงินอุดหนุนทั้งหมด=A)		A x จำนวนสมาชิกรัฐสภาที่สังกัด พรรคการเมืองนั้น จำนวนสมาชิกรัฐสภาทั้งหมดที่สังกัด พรรคการเมือง	
จำนวนเงิน ขึ้นอยู่กับจำนวน คะแนนเสียงที่ ได้รับ (ครึ่งหนึ่ง ของจำนวนเงิน อุดหนุน ทั้งหมด=B)	การเลือกตั้งทั่วไป ครั้งสุดท้าย สำหรับ สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรฯ	ระบบเลือกตั้ง บุคคลแบบ แบ่งเขต เลือกตั้ง	B x 1/4 x ร้อยละของจำนวนคะแนน เสียงที่ได้รับ
	ราษฎรฯ	ระบบสัดส่วน	B x 1/4 x ร้อยละของจำนวนคะแนน เสียงที่ได้รับ
	การเลือกตั้งปกติ 2 ครั้งหลังสุด สำหรับสมาชิก วุฒิสภา	การเลือกตั้ง ตามเขต เลือกตั้ง ท้องถิ่น	B x 1/4 อัตราเฉลี่ยร้อยละของจำนวน คะแนนเสียงที่ได้รับในการเลือกตั้ง 2 ครั้งสุดท้าย
		ระบบสัดส่วน	B x 1/4 อัตราเฉลี่ยร้อยละของจำนวน คะแนนเสียงที่ได้รับในการเลือกตั้ง 2 ครั้งสุดท้าย
จำนวนเงินทั้งหมดที่ขึ้นอยู่กับ คะแนนเสียงที่ได้รับ		a.+b.+c.+d.	
จำนวนเงินอุดหนุนที่พรรคการเมืองหนึ่งจะได้รับ		1+2	

ร้อยละของจำนวนคะแนนเสียงที่ได้รับ = จำนวนคะแนนเสียงที่พรรคหนึ่ง ๆ ได้รับ/
จำนวนคะแนนเสียงทั้งหมดทุกพรรคการเมืองได้รับ

ถ้ามีการเลือกตั้งทั่วไปหรือการเลือกตั้งปกติในรอบปีนั้น จำนวนเงินอุดหนุนที่แต่ละ
พรรคการเมืองจะได้รับสำหรับปีนั้น ๆ

5) การรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุน

ผู้ที่มีหน้าที่ในการยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนของพรรคการเมืองได้แก่ สมุห์บัญชีของพรรคการเมือง โดยยื่นต่อรัฐมนตรีกระทรวงกิจการภายใน สมุห์บัญชีของสาขาพรรคก็มีหน้าที่ในการยื่นรายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนของสาขาต่อสมุห์บัญชีสำนักงานใหญ่ หรือยื่นต่อสาขาพรรคที่ให้เงินอุดหนุนกับสาขาตนเอง รวมทั้งต้องยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งของจังหวัดที่สำนักงานสาขาพรรคตั้งอยู่

กระทรวงกิจการภายในจะเป็นผู้เปิดเผยสรุปรายงานการใช้จ่ายเงินต่อสาธารณชนในราชกิจจานุเบกษา และกระทรวงจะเป็นผู้เก็บรายงานดังกล่าวไว้เป็นระยะเวลา 5 ปีนับจากวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2.2.5 สหรัฐอเมริกา (UNITED STATES OF AMERICA)

สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาแล้วค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งในระดับชาติช่วงแรก ๆ อยู่ในระดับ 140 ล้านดอลลาร์ ต่อมาเพิ่มเป็น 300 ล้านดอลลาร์ และเพิ่มขึ้นมาเป็น 1,800 ล้านดอลลาร์ และเพิ่มอีกขึ้น เป็น 3,200 ล้านดอลลาร์ และ 4,000 ล้านดอลลาร์ในปี ค.ศ. 2000

เมื่อพรรคการเมืองต้องสรรหาผู้ที่พรรคจะเสนอชื่อเป็นตัวแทนพรรคในการชิงตำแหน่งประธานาธิบดี ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องแบกรับค่าใช้จ่ายมากขึ้น ปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมเรื่องค่าใช้จ่ายทั้งระดับประเทศ (federal law) ควบคุมในระดับรัฐ¹⁵

สำหรับการเงินของพรรคการเมืองในระดับรัฐมีลักษณะขาดแคลนทรัพยากร เมื่อปี 1980 คณะกรรมาธิการพรรครีพับลิกันแห่งชาติ (RNC) คณะกรรมการพรรครีพับลิกันของรัฐสภา (Republican Congressional Committee) และคณะกรรมการหาเสียงของพรรคได้เพิ่มปริมาณเงินที่สมทบทุนให้แก่การหาเสียง เนื่องจากกฎหมายเลือกตั้งกำหนดข้อจำกัดการใช้เงินโดยผู้สมัคร และให้ผู้สมัครเปิดเผยและรายงานการใช้จ่ายเงินด้วย

ศาลฎีกาของสหรัฐอเมริกาให้ความเห็นว่าเงินที่ใช้ในการเมืองเทียบเท่ากับการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง “ไม่ควรจำกัดค่าใช้จ่ายของผู้สมัคร แต่สามารถมีข้อจำกัดการสมทบทุนให้ผู้อื่นได้” และได้ขยายสิทธิการแสดงความเห็นอย่างเสรีให้ครอบคลุมถึง “เงินแข็ง” (hard money) ซึ่งเป็นเงินที่พรรคใช้จ่าย และให้สิทธิแก่พรรคการเมืองใช้เงินได้ไม่จำกัด

¹⁵ ไพศาล สุริยะมงคล, พรรคการเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกา (กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2557), 59-60, 74-78, 80-83.

การเกิดขึ้นของ “เงินอ่อน” (Soft money) หรือเงินสมทบทุนซึ่งไม่อยู่ภายใต้ข้อบังคับตามกฎหมายเลือกตั้ง เงินอ่อนนี้พรรคการเมืองสามารถใช้ได้ทั้งระดับชาติและระดับรัฐเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายทั่วไป ต่อมาเมื่อมีการปฏิรูปกฎหมาย McCain-Feingold Finance Reform Act เพื่อแก้ปัญหาเงินอ่อน การปฏิรูปกฎหมายนี้ครอบคลุมการเงิน 3 ประการ ประกอบด้วย 1. พรรคการเมืองระดับชาติ คณะกรรมการสภา ผู้ครองตำแหน่งระดับชาติไม่สามารถเรียหรือใช้จ่ายเงินอ่อนใด ๆ 2. เพิ่มวงเงินสูงสุดสำหรับการสมทบทุนประเภทเงินแข็งทดแทนการขาดเงินอ่อน และประการที่ 3. เพิ่มข้อจำกัดใหม่สำหรับการโฆษณาประชาสัมพันธ์แบบเน้นประเด็นที่บริษัท สหภาพแรงงาน กลุ่มต่าง ๆ สามารถทำได้โดยจำกัดช่วงเวลา 60 วันก่อนการเลือกตั้ง และ 30 วันก่อนการเลือกตั้งเบื้องต้น (Primary election)

การเงินสาธารณะเพื่อการเลือกตั้งประธานาธิบดี เงินลักษณะนี้เป็นการเอาเงินรัฐมาช่วยหาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดี เพื่อเลี้ยงอิทธิพลคนมีเงิน เงินที่นำมาใช้นี้มาในรูปของเงินสมทบ (matching funds) ผู้ที่จะได้รับเงินสนับสนุนนี้ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจากพรรคอย่างเป็นทางการ และหากผู้สมัครรับเงินจากรัฐแล้วจะไม่สามารถรับเงินจากบุคคลอื่นได้ ต่อมาในปี ค.ศ.1976 ในคดี Buckley v.Valeo ว่าไม่ควรจำกัดปริมาณเงินที่ใช้ในการหาเสียงเลือกตั้ง เพราะเป็นเสรีภาพในการแสดงออก แต่หากผู้สมัครรับเงินสาธารณะแล้วสามารถตั้งข้อจำกัดการใช้เงินได้ แต่ท้ายที่สุดปี ค.ศ.2004 ผู้สมัครทั้งสองพรรคระบุเป็นครั้งแรกว่าไม่รับเงินสาธารณะ และประธานาธิบดีบุชเรียไรเงินได้มากกว่า 3 เท่าของเงินที่ได้รับในปี 2000

การใช้เงินของบุคคลทั่วไป พรรคการเมือง กลุ่มอื่น ๆ ใช้เงินอิสระซึ่งเป็นเงินที่แยกต่างหากจากตัวผู้สมัครเมื่อเปรียบเทียบกับย้อนไปจากปี 2004 จำนวนที่ใช้ไป 192.4 ล้านเหรียญ ปี 2000 ใช้ไปจำนวน 14.7 ล้านเหรียญ และปี 1996 ใช้ไปจำนวน 1.4 ล้านเหรียญ

2.2.6 ยุโรปตะวันตก¹⁶

การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ : วาทศิลป์ ความเป็นจริง? โดย JON PIERRE, LARS SVÅSAND and ANDERS WIDFELDT

ข้อเสียของการสนับสนุนโดยรัฐ

การสนับสนุนด้านการเงินแก่พรรคการเมืองโดยรัฐ (ภาคสาธารณะ) มักถูกอ้างว่าเป็นพัฒนาการที่สำคัญด้านความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและประชาชนในประชาธิปไตยตะวันตก แต่ก็มีเสียงค้านว่าสิ่งนี้จะกลายเป็นสิ่งที่บั่นทอนต่อประวัติความเป็นมาของพรรคการเมืองที่เดิมถือกันว่าเป็น

¹⁶ Jon Pierre , Lars Svåsand & Anders Widfeldt ISSN: 0140-2382 (Print) 1743-9655 (Online) Journal homepage, <http://www.tandfonline.com/loi/fwep20> (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2560).

องค์กรที่เป็นลักษณะของการอาสาสมัครมาเป็นผู้แทนเพื่อส่วนรวม ยิ่งพรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนจากรัฐมากยิ่งขึ้นจะแสวงหาประโยชน์จากรัฐมากกว่าที่จะเป็นส่วนร่วม ซึ่ง Katz และ Mair เรียกพรรคการเมืองแบบนี้ว่า Cartel party ในขณะที่อีกฝ่ายเห็นว่าการพึ่งพาการสนับสนุนโดยรัฐจะทำให้พรรคการเมืองขาดความเป็นอิสระ

การสนับสนุนโดยรัฐทำให้พรรคเก่าแก่ที่มีที่นั่งในสภาได้เปรียบพรรคที่เพิ่งเริ่มก่อตั้ง และพรรคจะไม่เติบโตโดยอาศัยการสนับสนุนค่าธรรมเนียมจากสมาชิกพรรค หรือจากการบริจาค (รายได้จากส่วนนี้จะลดลง) แกนนำของพรรคที่ได้รับเลือกตั้งจะไม่ให้ความสำคัญกับกลุ่มย่อยในพรรค เนื่องจากตนสามารถเข้าถึงทรัพยากรได้ดีกว่าสมาชิกทั่วไปหรือมีตำแหน่งเล็ก ๆ กระบวนการการมีส่วนร่วมในพรรคจะลดน้อยลง เนื่องจากไม่มีความสามารถผลักดันนโยบายกลุ่มตนเอง

การสนับสนุนพรรคการเมืองที่มีสมาชิกในรัฐสภาจะควบคุมได้ง่ายกว่าแบบอื่น (พรรคการเมืองถูกจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มพรรคการเมืองในรัฐสภา ตัวองค์กรพรรคการเมืองในระดับชาติ และสาขาพรรคการเมือง หรือฝ่ายจัดตั้งเป็นพิเศษของพรรค) โอกาสเสี่ยงที่เงินจะถูกนำไปใช้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์มีน้อย

การสนับสนุนพรรคการเมืองที่มีสมาชิกในรัฐสภามีรายละเอียดแตกต่างกันบ้าง เช่น ประเทศไอร์แลนด์ พรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลไม่ได้รับการสนับสนุนจนกระทั่งปี 1973 ทั้งที่พรรคฝ่ายค้านหลัก (เสียงมากที่สุดในฝ่ายค้าน) ได้รับการสนับสนุนมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1960 หรือในออสเตรเลีย การสนับสนุนแรกเริ่มจัดสรรให้แก่สถาบันที่ให้การศึกษารวมทั้งพรรค อีกสองปีต่อมาก็ขยายไปให้แก่ตัวพรรคการเมือง ในเนเธอร์แลนด์สนับสนุนให้เฉพาะองคาพยพของพรรค เช่น ส่วนที่ให้การศึกษ ส่วนที่สนับสนุนสิทธิสตรี และส่วนที่สนับสนุนกลุ่มเยาวชนของพรรค หรือประเทศเยอรมันนี รัฐสามารถจ่ายเงินให้แก่พรรคโดยตรงด้วยวงเงินที่จำกัดแน่นอนในปี 1983 หรือบางประเทศการสนับสนุนแก่พรรคที่มีสมาชิกในสภา และการสนับสนุนพรรคการเมืองในระดับชาติ บางประเทศสนับสนุนแบบเดียว บางประเทศสนับสนุนทั้งสองแบบ ส่วนประเทศอิตาลียกเลิกการสนับสนุนพรรคการเมืองในปี 1994

หลักเกณฑ์การสนับสนุน พรรคการเมืองที่จะได้รับการสนับสนุนต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีสมาชิกพรรคในรัฐสภา ประเทศที่ใช้จำนวนสมาชิกพรรคในรัฐสภามาเป็นเกณฑ์ในการได้รับการสนับสนุน ได้แก่ ราชอาณาจักรเบลเยียม สาธารณรัฐฟินแลนด์ ประเทศเนเธอร์แลนด์

2. คะแนนเสียงที่ได้รับจากการเลือกตั้ง ประเทศที่ใช้คะแนนเสียงที่ได้รับจากการเลือกตั้งมาเป็นเกณฑ์ในการได้รับการสนับสนุนได้แก่ราชอาณาจักรนอร์เวย์ ราชอาณาจักรเดนมาร์ก (และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี เริ่มปี 1967)

3. เกณฑ์ผสมระหว่างการเมืองสมาชิกในรัฐสภาและคะแนนเสียงให้แก่ประเทศ สาธารณรัฐออสเตรีย สาธารณรัฐอิตาลี และราชอาณาจักรสวีเดน ใช้เกณฑ์คะแนนเสียงจากการเลือกตั้งต้องได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.5 ของคะแนนรวม และเพื่อเป็นการป้องกันมิให้พรรคการเมือง หรือผู้สมัครหวังพึ่งการสนับสนุนโดยรัฐอย่างเดียว บางประเทศใช้ระบบร่วมกันจ่ายเท่า ๆ กัน (matchingson model) เช่นในสหรัฐอเมริกา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมันนี และประเทศ เนเธอร์แลนด์ การสนับสนุนจะไม่ใช้คะแนนเสียงที่ได้รับจากการเลือกตั้งเท่านั้นแต่รวมถึง ความสามารถในการรณรงค์หาเงินสนับสนุนของพรรคและผู้สมัครด้วย

การสนับสนุนของรัฐต่อพรรคการเมืองโดยตรงจะซับซ้อนกว่าการสนับสนุนต่อพรรคการเมืองในสภา ซึ่งแต่ละประเทศจะมีหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกัน เช่น งบประมาณของพรรคที่ควร ได้รับการสนับสนุน หลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาว่าพรรคใดควรได้รับการสนับสนุน วัตถุประสงค์ที่จะ สนับสนุนก็จะแตกต่างกัน รวมทั้งการควบคุมการเงินที่ได้รับการสนับสนุน ซึ่งผู้ที่ได้รับการ สนับสนุนในยุโรปนั้นเน้นไปที่องคาพยพของพรรค แต่ของสหรัฐอเมริกาเน้นที่ผู้สมัคร

วัตถุประสงค์ของการสนับสนุน

เป้าหมายการสนับสนุนมีความแตกต่างกัน เช่น บางประเทศกำหนดว่าพรรคต้องนำ เงินสนับสนุนไปใช้ในกิจการเฉพาะ เช่น ฟินด์แลนด์ ให้นำไปใช้ในกิจการระหว่างประเทศ

ความรับผิดชอบ พรรคการเมืองเมื่อได้เงินจากรัฐแล้วต้องมีความรับผิดชอบต่อการใช้จ่าย ต้องรายงานว่าใช้จ่ายไปในกิจการใด เช่นประเทศสวีเดนกำหนดให้พรรคร่วมกันกำหนดการ รายงานให้สาธารณชนทราบ ในเดนมาร์ก และฟินด์แลนด์ กฎหมายกำหนดให้รายงานใช้จ่ายเงิน การ ควบคุมการใช้จ่ายทำได้ยากเนื่องจากการรวบรวมการใช้จ่ายได้ตรงกับความจริงทั้งหมดเหมือนการนำ น้ำร้อนที่ผสมกับน้ำเย็นแล้วเอามาแยกให้เหมือนเดิมอีกครั้ง

ผลจากการสนับสนุนโดยรัฐ การที่พรรคการเมืองพึ่งพาการสนับสนุนโดยรัฐมากขึ้น กลับทำให้พรรคการเมืองถดถอยไป เช่น สมาชิกพรรคลดจำนวนลง พรรคมีความเป็นอิสระมากขึ้น และสมาชิกมีส่วนร่วมในการเรื่องสำคัญของพรรคน้อยลง เพราะการสนับสนุนของสมาชิกจะไม่มี ความสำคัญเท่าของรัฐ เช่นพรรคคริสเตียนเดโมแครตมีการพัฒนาด้านสมาชิกพรรคมากขึ้นหลังจากมี การสนับสนุนโดยรัฐ ส่วนพรรคสังคมนิยมกลับกระเพื่อมขึ้นลงไม่มาก และจากการเปรียบเทียบการ จัดสรรเงินสนับสนุนโดยรัฐ จากประเทศเทียบเคียง (ตามแนวทฤษฎีการแพร่กระจาย – Diffusion Theory) รัฐโน้มเอียงที่จะเข้ามาควบคุมพรรคการเมืองมากขึ้น และเมื่อพิจารณาจากประวัติศาสตร์ พรรคจะโน้มเอียงที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับรัฐมากกว่าสมาชิกในพรรคจนกลายเป็นว่ามุ่งเน้นขอรับการ สนับสนุนจากรัฐเป็นสำคัญ และการสนับสนุนโดยรัฐจะทำให้ความแข็งแกร่งของพรรคลดลง

2.2.7 ประเทศแคนาดา

แคนาดาเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักรและได้รับเอกราชให้เป็นประเทศแคนาดา การปกครองของแคนาดาจึงมีลักษณะคล้ายกับของสหราชอาณาจักรอังกฤษซึ่งเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (Constitutional Monarchy) มีพระมหากษัตริย์และอังกฤษเป็นประมุขและมีข้าหลวงใหญ่หรือ Governor General เป็นตัวแทนกษัตริย์อยู่ที่แคนาดา

สภาของแคนาดามีสองสภาประกอบด้วยวุฒิสภา (House of Senates) มีฐานะเป็นสภาที่ปรึกษา และสภาสามัญชน (House of Commons) โดยนายกรัฐมนตรีมาจากสภานับสนุนโดยเสียงข้างมากในสภาสามัญชน

แคนาดาเป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคและพรรคจะจดทะเบียนเป็นพรรคการเมืองได้ต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 250 คน เป็นสมาชิกพรรคและต้องสนับสนุนพรรคการเมืองที่จดทะเบียนแล้ว เมื่อรับเงินบริจาคแล้วสามารถออกใบเสร็จให้ผู้บริจาคมำไปใช้ในการลดหย่อนภาษีได้

เดิมระบบพรรคการเมืองในแคนาดาเป็นระบบสองพรรค (two party system) พรรคที่มีเสียงข้างมากในสภาก็จะได้จัดตั้งรัฐบาล หลังปี ค.ศ. 1990 ได้กลายเป็นระบบหลายพรรค (multi-party system) พรรคที่มีที่นั่งมากกว่าพรรคอื่นจะได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล เป็นรัฐบาลผสมจากการสนับสนุนของหลายพรรค แต่ในปัจจุบันพรรคเสรีนิยม (Liberal Party of Canada) ภายใต้การนำของ จัสติน ทรูโด (Justin Trudeau) บุตรชายอดีตนายกรัฐมนตรีแคนาดานายปีแอร์ ทรูโด (Pierre Trudeau) ได้ที่นั่งเกินกึ่งหนึ่งของสภาสามัญชน จึงจัดตั้งรัฐบาลได้เองนับเป็นความสำเร็จหลังจากพรรคนี้นี้เคยตกต่ำอย่างมากในปี ค.ศ. 2011 ซึ่งได้ที่นั่งเพียง 34 ที่นั่ง

พรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาสามัญชนไม่น้อยกว่า 12 ที่นั่งจะถือเป็นพรรคการเมืองที่ได้รับการยอมรับ (recognized party) เพราะมีสมาชิกพรรคเป็นสมาชิกสภาเป็นจำนวนมากพอตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ในสภาสามัญชน เช่น เป็น ผู้นำพรรคในสภา ผู้ดูแลการลงคะแนนเสียง (whip) เป็นต้น ตำแหน่งต่าง ๆ ที่กำหนดไว้จะมีค่าตอบแทนให้ด้วย ปัจจุบันพรรคควิเบซ หรือ เกแบซิว (Bloc Québécois) ซึ่งเป็นพรรคฝ่ายซ้ายในแคว้นควิเบคซึ่งเป็นแคว้นใหญ่ที่สุดของแคนาดา และคนส่วนใหญ่ใช้ภาษาฝรั่งเศส แม้มือ 10 ที่นั่งในสภา ก็ยังไม่นับเป็น recognized party

สภาสามัญชนชุดปัจจุบันเป็นชุดที่ 42 ประกอบด้วยสมาชิกจากพรรคต่างๆ จำนวน 338 ที่นั่ง ประกอบด้วย Liberal Party of Canada (Lib) จำนวน 183 ที่นั่ง Conservative Party of Canada (CPC) จำนวน 97 ที่นั่ง New Democratic Party (NDP) จำนวน 44 ที่นั่ง Bloc Québécois (BQ) จำนวน 10 ที่นั่ง Green Party of Canada (GP) จำนวน 1 ที่นั่ง ไม่สังกัดพรรคการเมือง จำนวน 1 ที่นั่ง และมีตำแหน่งว่าง ที่แคว้นอัลเบอร์ต้า และควิเบค จำนวน 2 ที่นั่ง

2.2.7.1 พรรคการเมืองและการสนับสนุนโดยรัฐ

พรรคการเมืองมีภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ยิ่งช่วงที่มีการเลือกตั้ง โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผ่านสื่อโทรทัศน์ จึงมีการผลักดันให้มีการออกกฎหมายมาควบคุมการใช้จ่ายในการเลือกตั้ง (the Election Expenses Act) ซึ่งกำหนดให้ประชาชนทั่วไปสามารถบริจาคให้พรรคการเมืองที่จดทะเบียนแล้ว หรือผู้สมัครไม่เกินปีละ 5,000 ดอลลาร์ และบริษัท สหภาพ นิติบุคคล สามารถบริจาคให้ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองที่จดทะเบียนแล้ว ได้ไม่เกินปีละ 1,000 ดอลลาร์ นอกจากนี้ยังกำหนดให้พรรคการเมืองสามารถรับเงินสนับสนุนจากรัฐเป็นค่าใช้จ่ายรายปี จากคะแนนเสียงที่พรรคได้จากการเลือกตั้งทั่วไป คะแนนละ 1.75 ดอลลาร์ โดยพรรคที่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับจะต้องมีคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งทั่วไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ของคะแนนรวมทั้งหมด หรือได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ในเขตเลือกตั้งที่พรรคส่งผู้สมัคร – ผู้สมัครของพรรคที่จดทะเบียนแล้วและได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในเขตเลือกตั้ง สามารถเบิกชดเชยค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งไม่เกินร้อยละ 60 ของค่าใช้จ่าย และผู้บริจาคที่ไม่ใช่นิติบุคคลสามารถนำเงินบริจาคไปใช้ในการหักภาษีได้ไม่เกิน 400 ดอลลาร์ (ในปี ค.ศ. 2004)

เงินสนับสนุนโดยรัฐที่พรรคการเมืองจะได้รับมี 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นเงินสนับสนุนที่ได้โดยคำนวณจากคะแนนเสียงที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคได้รับจากการเลือกตั้ง (Per-vote subsidies) ปี ค.ศ. 2004-2015 อีกส่วนหนึ่งคือเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง (Electoral expenses reimbursement) ซึ่งจ่ายให้พรรคการเมืองเป็นการชดเชยค่าใช้จ่ายของพรรคในการเลือกตั้งซึ่งจะจ่ายชดเชยให้พรรคการเมืองร้อยละ 50 – 60 ของค่าใช้จ่ายที่พรรคใช้ในการเลือกตั้งจึงกลายเป็นว่ายิ่งพรรคการเมืองใช้จ่ายในการเลือกตั้งมากก็ยิ่งได้เงินชดเชยมากขึ้น

การจ่ายเงินสนับสนุนให้ตามคะแนนเสียง มีเกณฑ์ในการจัดสรร เริ่มต้นที่คะแนนเสียงละ 1.75 ดอลลาร์ใน ปี ค.ศ. 2004 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้พรรคการเมืองหรือผู้สมัครไปรับเงินบริจาคจากบุคคล หรือกลุ่มบุคคล เช่น สหภาพแรงงาน น้อยลง เพื่อลดอิทธิพลของผู้บริจาคที่มีต่อพรรคการเมือง ต่อมาเกณฑ์ในการจัดสรรได้ปรับเปลี่ยนไปตามสภาพของดรรรชนีผู้บริโภค และในปี ค.ศ. 2012 เคยลดลงไปเหลือ 1.53 ดอลลาร์ต่อหนึ่งคะแนนที่ได้รับจากการเลือกตั้ง ท้ายที่สุดระบบการจัดสรรแบบนี้ก็ถูกยกเลิกไปโดยรัฐบาลพรรค Conservative ในปี ค.ศ. 2015

2.2.7.2 การสนับสนุนโดยภาคเอกชน

การบริจาคเงินสนับสนุนพรรคการเมืองโดยภาคเอกชนกำหนดวงเงินให้ผู้บริจาค สนับสนุนเงินได้ไม่เกินปีละ 400 ดอลลาร์ และนำไปใช้หักลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 75 เปอร์เซ็นต์ ต่อมาได้เพิ่มวงเงินบริจาคให้จำกัดที่ 1,100 ดอลลาร์ต่อปี และนำไปใช้ในการลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 591.67 ดอลลาร์ หรือร้อยละ 53.79

การบริจาคเงินสนับสนุนเป็นการมีส่วนร่วมด้วยการระดมทุน แต่มีความโปร่งใสในการดำเนินการของพรรคการเมืองหรือผู้สมัคร เช่น เงินไม่ได้ถูกนำไปใช้ในกิจการของพรรคการเมือง การฉ้อฉลไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการรับบริจาคเป็นอีกปัญหาหนึ่งของการระดมทุนหรือการระดมเงินทุนในการสมัครรับเลือกตั้งที่ไม่สามารถตรวจสอบการบริจาคได้ การหลีกเลี่ยงการรายงานรายละเอียดการรับบริจาค

2.2.7.3 การควบคุม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

การควบคุม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองในแคนาดาเป็นลักษณะการควบคุมทางบัญชีโดยพรรคต้องมีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชี agent เพื่อทำหน้าที่รับ-จ่ายเงินของพรรคหรือผู้สมัคร ซึ่งต้องจดทะเบียนต่อนายทะเบียนการเลือกตั้ง The Chief Electoral Offices ซึ่งการจ่ายเงินทุกครั้งต้องมีหลักฐาน เป็นใบเสร็จรับเงิน และถูกตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีที่รับแต่งตั้ง ผู้สอบบัญชีมีอำนาจในการตรวจสอบและให้ส่งเอกสารหลักฐานทางการเงิน The Financial Documents

2.2.8 ประเทศอิตาลี

เงินอุดหนุนจากรัฐ ภายใต้กฎหมาย State contribution to the Financing of Political Parties of 1974 เป็นค่าใช้จ่ายในการณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์ในการบรรเทาค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นอกจากเงินอุดหนุนจากรัฐแล้ว ยังมีแหล่งเงินได้อื่น ๆ เช่น การถือหุ้นในบริษัทต่าง ๆ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ และเงินบริจาคจากประชาชนที่นิยมในพรรคการเมือง

การควบคุม ตรวจสอบ การรับและจ่ายเงินของพรรคการเมือง เช่น การห้ามมิให้พรรครับเงินบริจาคจากบุคคลหรือองค์กรที่เป็นหน่วยงานของรัฐ บริษัทที่รัฐถือหุ้นเกินกว่า 20% บริษัทเอกชนที่ไม่มีมติของคณะกรรมการบริหารให้บริจาคเงินแก่พรรค และห้ามไม่ให้บริจาคให้กับรัฐมนตรีที่สังกัดรัฐสภาอิตาลี รัฐมนตรีที่สังกัดสภาแห่งยุโรป หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง และพรรคการเมืองต้องจัดทำบัญชีแสดงรายรับและรายจ่ายในรอบ 1 ปี โดยสิ้นสุดในวันที่ 31 มีนาคม ของทุกปี โดยมีรายละเอียดการรายการถึงอสังหาริมทรัพย์ของพรรค หุ้นของบริษัทที่พรรคการเมืองถือหุ้น และการประกอบกิจกรรมทางธุรกิจอื่นของพรรค และในการตรวจสอบงบดุลต้องมีผู้ตรวจสอบบัญชี ซึ่งต้องตรวจสอบบัญชีมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน และงบดุลที่พรรคจัดทำและผ่านการตรวจสอบรับรองแล้วต้องยื่นต่อประธานรัฐสภา ซึ่งต้องมีการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งโดยการแต่งตั้ง

คณะกรรมการร่วมสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา จากนั้นจึงประกาศในหนังสือราชการหากปรากฏว่าไม่ถูกต้องผู้รับผิดชอบต้องถูกลงโทษปรับ 2-6 เท่าของจำนวนเงินอันเป็นเท็จนั้น¹⁷

2.2.9 ประเทศสวีเดน

พระราชบัญญัติการให้เงินอุดหนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ ค.ศ.1972 โดยให้การจัดสรรเงินให้กับพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภา Riksdag ในรูปเงินอุดหนุนพรรคการเมือง 2 ลักษณะ คือ Party Subsidies และ Party Secretarial Subsidies นอกจากนี้มีรายอื่น ๆ ยังมีเงินบริจาคโดยนิติบุคคลสามารถบริจาคเงินผ่านองค์กร เช่น สหภาพแรงงานได้

การควบคุม ตรวจสอบ

การตรวจสอบในประเทศสวีเดนจะเป็นลักษณะการเปิดเผยต่อสาธารณชน โดยมีการจัดทำบัญชี มีผู้ตรวจสอบบัญชีรับรองความถูกต้องก่อนนำเสนอส่งประธานรัฐสภาเพื่อตีพิมพ์ในหนังสือของรัฐสภาเพื่อเผยแพร่ต่อไป¹⁸

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสนับสนุนเงินแก่พรรคการเมืองโดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง นับตั้งแต่มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ผู้ศึกษาได้ทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

2.3.1 ศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การสนับสนุน มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ดังนี้

¹⁷ คมปภัต สันทัต, “บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการบริหารการจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547), 55-59.

¹⁸ สุนิติ ชาวสำอางค์, “บทบาทของรัฐในการกำหนดระเบียบทางการเงินของพรรคการเมือง” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542), 89-90.

วีรพล พุ่มสงวน¹⁹ ศึกษาเรื่อง “การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ : ปัญหา การบริหารและการพัฒนา” พบว่าโครงการที่พรรคเสนอขอรับการสนับสนุนขาดความน่าเชื่อถือไม่มีทิศทาง การพัฒนาที่ชัดเจน มีการคัดกรองพรรคโดยกำหนดคุณสมบัติพรรคที่จะมีสิทธิได้รับการสนับสนุน หลักเกณฑ์การคำนวณมีความซ้ำซ้อน และการใช้จ่ายเงินของพรรคยังไม่เกิดประโยชน์สูงสุด

เกษสุดา ภูสะพาน²⁰ ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบพรรคการเมืองของประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการให้เงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง” พบว่าหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินยังไม่เหมาะสมทำให้พรรคการเมืองดำเนินการเพื่อให้พรรคมีสิทธิได้รับการสนับสนุนจนทำให้พรรคการเมืองไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร

2.3.2 ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ดังนี้

วาสนา เพิ่มลาภ²¹ ทำการศึกษาเรื่อง “การบริหารและการจัดการการเงินของพรรคการเมือง” พบว่าเดิมรายได้ของพรรคการเมืองยังเป็นรายได้จากการบริจาคของแกนนำ หรือกลุ่มธุรกิจใกล้ชิดแกนนำ ส่วนรายได้จากค่าบำรุงสมาชิกและรายได้อื่นนั้นมีจำนวนที่น้อยและไม่อาจนำมาเป็นรายได้หลักได้ ส่วนรายได้ภายหลังที่มีเงินสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐแล้วพบว่ารายได้จากเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเข้าไปแทนที่เงินบริจาค และเป็นร้อยละ 90 ของเงินพรรค บางพรรคถือเป็นรายได้หลักโดยไม่มีเงินจากแหล่งอื่น ส่วนช่วงการเลือกตั้งเงินที่ใช้ในการรณรงค์หาเสียงยังเป็นเงินที่ได้รับบริจาคจากแกนนำของพรรคหรือกลุ่มธุรกิจเช่นเดิม และการบริหารจัดการการเงินของพรรคยังไม่มีความเหมาะสม ควรกำหนดวงเงินบริจาคแก่พรรคการเมือง

¹⁹ วีรพล พุ่มสงวน, “การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ : ปัญหา การบริหารและการพัฒนา,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549), (4)-(5).

²⁰ เกษสุดา ภูสะพาน, “การพัฒนาระบบพรรคการเมืองของประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการให้เงินอุดหนุนแก่พรรคการเมือง,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550), (1).

²¹ วาสนา เพิ่มลาภ, “การบริหารและการจัดการการเงินของพรรคการเมือง” เอกสารวิชาการส่วนบุคคลส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 6 สถาบันพระปกเกล้า พ.ศ.2545, ก - ข.

คมปภัต สันทัด²² ศึกษาเรื่อง “บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการบริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” พบว่า ก่อนที่จะมีการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐโดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 รายได้หลักของพรรคการเมืองมาจากการบริจาคของบุคคลสำคัญของพรรคการเมือง แต่เมื่อเป็นช่วงของการเลือกตั้งรายได้ของพรรคการเมืองนอกจากเงินบริจาคของบุคคลสำคัญแล้วยังมีเงินบริจาคจากนิติบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับบุคคลสำคัญของพรรคการเมืองหรือรายได้อื่น ๆ ซึ่งถือเป็นรายได้ที่มีจำนวนน้อย ในขณะที่บางพรรคการเมืองอาจไม่มีรายได้ลักษณะนี้เลย แต่เมื่อมีการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐโดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองรายได้จากเงินสนับสนุนนี้กลับเป็นรายได้หลักของพรรคการเมือง ในขณะเดียวกันคณะกรรมการการเลือกตั้งยังมีบทบาทในการควบคุมและการตรวจสอบค่าใช้จ่ายของพรรคการเมือง โดยที่พรรคยังไม่ได้บริหารจัดการการเงินของพรรค กรรมการบริหารพรรคหรือกรรมการบริหารสาขาพรรคกลับถูกร้องทุกข์กล่าวโทษเนื่องจากไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งอาจเนื่องมาจากบุคลากรของพรรคขาดความรู้ความเข้าใจหรือไม่ตระหนักในการดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการเมืองและทัศนคติที่ประชาชนมีต่อพรรคการเมือง

ธนิศร์ ศรีประเทศ²³ ศึกษาเรื่อง “บทบาทของรัฐในการส่งเสริมพัฒนาพรรคการเมือง : ศึกษากรณีการให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 พบว่าการให้เงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองยังไม่สามารถพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองได้เนื่องจากปัจจัยภายในของพรรค และการให้เงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองพบว่ามีปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาพรรคการเมืองทั้งด้านโครงสร้างและปัญหาด้านการเงินของพรรคเอง

²² คมปภัต สันทัด , “บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการบริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง”, 102-108.

²³ ธนิศร์ ศรีประเทศ, “บทบาทของรัฐในการส่งเสริมพัฒนาพรรคการเมือง : ศึกษากรณีการให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541,”(ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550), (1) – (3).

มนูญ วิเชียรนิติย์²⁴ ศึกษาเรื่อง “กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” พบว่า วัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองเป็นการช่วยเหลือพรรคการเมืองไม่ให้พรรคการเมืองอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มทุน และการดำเนินการของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองยังมีปัญหาเรื่องความเหมาะสมของหลักเกณฑ์การจัดสรรเงิน มีความซ้ำซ้อน มีการทุจริตและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้อง ต้องปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดสรรเงิน การคืนเงิน การรายงานการใช้จ่ายเงิน การตรวจติดตามผลการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

อนุชิต ปราสาททอง²⁵ ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาพรรคการเมือง : ศึกษากรณีการดำเนินงานของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” พบว่า ทิศทางการสนับสนุนพรรคการเมืองยังไม่ชัดเจน กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองควรมียุทธศาสตร์เพื่อใช้เป็นกรอบในการสนับสนุนพรรคการเมือง และควรมีการจัดทำเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นทั้งก่อนและหลังการจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน

อนุชิต ปราสาททอง²⁶ ศึกษาเรื่อง “บทบาทของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของพรรคการเมือง : ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ” พบว่า ฐานคิดในการขอรับการสนับสนุนระหว่างพรรคการเมืองกับกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองยังไม่สอดคล้องกัน ทำให้ความเชื่อมโยงกันของยุทธศาสตร์ของพรรคการเมืองกับยุทธศาสตร์ของกองทุนฯ มีน้อยมาก จึงเป็นการดำเนินการในลักษณะที่พรรคการเมืองพยายามดำเนินกิจกรรมไปตามแนวทางของพรรคเอง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองก็พัฒนาไปตามแนวทางของตนเอง ไม่มีจุดยุทธศาสตร์ร่วมกัน

²⁴ มนูญ วิเชียรนิติย์, “กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551), ง.

²⁵ อนุชิต ปราสาททอง, “การพัฒนาพรรคการเมือง : ศึกษากรณีการดำเนินงานของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง,” เอกสารวิชาการส่วนบุคคลส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่น 9 สถาบันพระปกเกล้า พ.ศ. 2553, ก.

²⁶ อนุชิต ปราสาททอง, “บทบาทของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของพรรคการเมือง : ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ”, เอกสารการศึกษาส่วนบุคคลส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรมหลักสูตร การพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง (พตส.) รุ่นที่ 5 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2556, 95 – 96.

2.3.3 ศึกษาเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับกรณีดังกล่าว ดังนี้

สุนิติ ขาวสำอางค์²⁷ ศึกษาเรื่อง “บทบาทของรัฐในการกำหนดระเบียบทางการเงินของพรรคการเมือง” พบว่า รัฐมีบทบาทสำคัญในการกำหนดระเบียบทางการเงินของพรรคภายใต้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2541 เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบทั้งสองฉบับมีส่วนเกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุนของพรรคการเมือง นอกจากเงินอุดหนุนแล้วรัฐเองยังได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองในแง่ความโปร่งใสด้านการเงินของพรรคการเมือง และมาตรการทางกฎหมายดังกล่าวยังไม่อาจช่วยให้การบังคับใช้ได้ผลอย่างแท้จริง

สมศักดิ์ สุริยมงคล²⁸ ทำการศึกษาเรื่อง “ปัญหาว่าด้วยการบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 กรณีศึกษา : การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” พบว่า หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้พรรคที่มีสิทธิได้รับการสนับสนุนนั้นก่อให้เกิดปัญหาเนื่องจากมุ่งที่ปริมาณจนเกิดความซ้ำซ้อนกัน และการไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 เป็นบทลงโทษที่หนัก และการที่กฎหมายเปิดโอกาสให้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองโดยบุคคลจำนวน 15 คนแต่การอยู่รอดของพรรคเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากมาก

ณัฐวุฒิ มณีวรรณ²⁹ ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาพรรคการเมืองไทย : ศึกษากรณีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” พบว่ากฎระเบียบของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไม่มีความยืดหยุ่น กรอบแนวคิดและการวิเคราะห์ยังเป็นแบบราชการ มีความล่าช้าในกระบวนการจัดสรรเงิน การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่คุ้มค่า

²⁷ สุนิติ ขาวสำอางค์, “บทบาทของรัฐในการกำหนดระเบียบทางการเงินของพรรคการเมือง”, (4)-(5).

²⁸ สมศักดิ์ สุริยมงคล, “ปัญหาว่าด้วยการบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 กรณีศึกษา : การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 4 สถาบันพระปกเกล้า พ.ศ.2548, ก.

²⁹ ณัฐวุฒิ มณีวรรณ, “การพัฒนาพรรคการเมือง : ศึกษากรณีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555), (5).

สรุป กระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองมีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นกระบวนการจัดการขององค์กรอย่างหนึ่ง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจำเป็นต้องนำมาใช้เพื่อจักได้ทราบความก้าวหน้าของเงินสนับสนุนที่พรรคการเมืองใช้จ่ายไปและความก้าวหน้าของกิจกรรมทางการเมืองที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองนั้นเพื่อจะประเมินได้ว่าเป็นไปด้วยความคุ้มค่าสามารถสะท้อนถึงมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และสามารถส่งผลถึงความเข้มแข็ง ความต่อเนื่องในการพัฒนาการของพรรคการเมืองให้สามารถเป็นสถาบันทางการเมืองเพื่อเป็นที่ที่บ่มเพาะ คัดกรอง ก่อให้เกิดบุคลากรทางการเมืองที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมกับสภาวะการณ์และสามารถเป็นตัวแทนเป็นตัวเชื่อมของประชาชนได้ และเข้ามาบริหารประเทศและนำพาประเทศไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองต่อไปได้ในที่สุด

บทที่ 3

กระบวนการติดตามประเมินผล ประเด็นปัญหา ทางเลือกและข้อเสนอทางนโยบาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 มาตรา 57 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มาตรา 74 กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่ในการจัดสรรเงินสนับสนุนแก่พรรคการเมือง ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียน และพัฒนาพรรคการเมือง และมาตรา 77 วรรคสองกำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการตรวจสอบและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองเพื่อให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายเงินที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 84 วรรคห้า ก็กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ในการหาเสียงเลือกตั้ง การจัดทำกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง การพัฒนาพรรคการเมืองและสมาชิกให้มีคุณภาพและคุณธรรมอันดีงาม และส่งเสริมความรู้แก่สมาชิกและประชาชนในทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการอื่นที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด และเมื่อพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินแล้วต้องรายงานพร้อมรายละเอียดการใช้จ่ายเงินมาเพื่อพิจารณาว่าค่าใช้จ่ายเงินนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นหรือไม่

ฉะนั้น ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีหน้าที่ในการจัดให้มีการติดตามประเมินผลดังกล่าวข้างต้นจำเป็นต้องมีกระบวนการติดตาม ประเมินผลซึ่งเป็นกระบวนการจัดการองค์กร มีวิธีการที่ใช้ได้แก่การตรวจสอบ ให้คำแนะนำ คำปรึกษา การตรวจสอบทางการเงินและความถูกต้องรวมทั้งการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องรวมถึงการตรวจสอบผลงานอันสะท้อนถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการดำเนินการของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และเพื่อให้การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองเกิดความคุ้มค่า ในบทนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอกระบวนการติดตามประเมินผลที่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้นำมาใช้ในการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ผ่านมา พร้อมทั้งรวบรวมประเด็นปัญหาที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง เพื่อจะให้ได้รูปแบบการติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมืองให้สามารถเป็นสถาบันทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

3.1 กระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองโดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

การติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองโดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองนั้นสามารถจำแนกเป็นกระบวนการติดตาม และการประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1.1 กระบวนการติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

เมื่อพรรคการเมืองใดผ่านเกณฑ์ ที่จะได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และได้มีการจัดสรรเงินให้แก่พรรคการเมืองนั้น ๆ ตามแผนการดำเนินงาน และแผนการใช้จ่ายเงินที่พรรคการเมืองยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดแล้ว กระบวนการติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองก็จะเริ่มต้นขึ้น โดยคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจะตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง โดยใช้ชื่อว่า “คณะอนุกรรมการตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง” มีหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ ลำดับถัดไป คณะอนุกรรมการตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง จะแต่งตั้งคณะทำงานซึ่งเป็นพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งของด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ และแบ่งพรรคการเมืองที่ได้รับเงินจัดสรรให้แต่ละคณะทำงานติดตามในปริมาณที่เท่า ๆ กันหรือใกล้เคียงกัน โดยคณะทำงานจะมีหลักเกณฑ์และแบบฟอร์มการติดตาม เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง รายละเอียดการดำเนินงานติดตามการใช้จ่ายเงินของคณะทำงาน มีขั้นตอน ดังนี้

1) คณะทำงานแต่ละคณะ จะติดตามการใช้จ่ายเงินของแต่ละพรรคการเมือง โดยการเข้าตรวจเยี่ยมสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองนั้น ๆ เพื่อตรวจเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ รวมถึงการให้คำปรึกษาและคำแนะนำกรณีเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินต่าง ๆ ที่อาจจะยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยคณะทำงานจะรวบรวมผลการติดตามเพื่อใช้ประกอบในการพิจารณาการตรวจรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทิน ซึ่งพรรคการเมืองจะต้องยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป

รายงานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินซึ่งพรรคการเมืองต้องรายงานนี้หากเป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 พรรคต้องรายงานตามมาตรา 62 และหากเป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 พรรคต้องรายงานตามมาตรา 82

เมื่อพรรคการเมืองรายงานการใช้จ่ายเงินดังกล่าวข้างต้นแล้ว คณะทำงานต้องตรวจสอบว่าเป็นเอกสาร หลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินที่ถูกต้องหรือไม่ หรือพรรคการเมืองได้ใช้จ่ายเงินเป็นไปตามแผนการดำเนินงาน แผนการใช้จ่ายเงินหรือไม่ เช่น การจัดทำเอกสารมีลักษณะน่าจะมีการจัดทำเอกสารอันเป็นเท็จ มีการปลอมเอกสาร คณะทำงานจะรายงานผลตามขั้นตอนเพื่อให้คณะกรรมการกองทุนฯ พิจารณาสั่งชะลอเงินในการเบิกจ่ายครั้งถัดไป

2) การเบิกจ่ายเงินจัดสรรให้แก่พรรคการเมือง จะเบิกจ่ายโดยแบ่งเป็นรายไตรมาส โดยในการเบิกจ่ายเงินให้แก่พรรคการเมืองในครั้งถัดไป พรรคการเมืองจะต้องรายงานผลการดำเนินการ การจัดกิจกรรมที่ใช้เงินสนับสนุน พร้อมเอกสารหลักฐานการใช้จ่ายเงินในไตรมาสก่อนมาประกอบการขอเบิกเงินงวดถัดไปหรือไตรมาสถัดไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด เพื่อให้กองทุนฯ นำมาพิจารณาประกอบการเบิกจ่ายเงิน

3) กรณีที่พรรคการเมืองจัดกิจกรรมที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในพื้นที่ต่างจังหวัด การติดตามการใช้จ่ายเงิน จะกระทำโดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนั้น ๆ เข้าร่วมสังเกตการณ์ว่าการดำเนินกิจกรรม เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในแผนงานโครงการหรือไม่ โดยมีแบบฟอร์มเป็นเครื่องมือในการติดตาม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะรวบรวมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรม ไม่ว่าจะ เป็นสำเนาใบลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุม สำเนาใบสำคัญการจ่ายเงิน รูปถ่ายการจัดกิจกรรม รายงานมายังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อเก็บรวบรวมไว้เป็นข้อมูลและใช้ประกอบการพิจารณาการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองนั้น ๆ ต่อไป

3.1.2 กระบวนการประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

เพื่อให้การประเมินผลการใช้จ่ายเงินเป็นไปด้วยความโปร่งใส สะท้อนถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุน กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจะให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาครัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอก และมีผู้ใช้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นผู้ประเมินผล โดยจะเก็บข้อมูล เอกสาร หลักฐานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองแต่ละพรรค ตลอดปีที่มีการใช้จ่ายเงินและรายงานผลให้กองทุนฯ ทราบถึงผลการประเมินการใช้จ่ายเงินในรายปี

3.2 ปัญหาและอุปสรรค

กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองนับตั้งแต่ปี 2542 ถึงปี 2556 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลรวมเป็นเงิน 3,274.4 ล้านบาท และได้จัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมืองไปแล้วจำนวน 84 พรรคการเมือง เป็นเงินจำนวน 2,627 ล้านบาทโดยแบ่งการสนับสนุนเป็น 2 ช่วงเวลา คือ

ช่วงที่ 1 ระหว่างปี 2542 – ปี 2550 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 สนับสนุนประการแรก คือสนับสนุนพรรคการเมืองตามแผนงานและโครงการ และอีกประการหนึ่งคือการสนับสนุนค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค และ

ช่วงที่ 2 ระหว่างปี 2551 – 2556 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2550 โดยแบ่งการสนับสนุนเป็น 3 ส่วน ได้แก่การสนับสนุนประการที่ 1 การสนับสนุนเงินเป็นรายปีตามแผนการดำเนินงานของพรรคการเมืองประจำปี ประการที่ 2 การสนับสนุนเงินสมทบการบริจาคโดยแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี และประการที่ 3 การสนับสนุนค่าไปรษณียากร ค่าโทรศัพท์ หรือค่าโทรคมนาคมอื่น การจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ของพรรคการเมือง ค่าเช่าสำนักงานพรรคการเมือง หรือสาขาพรรคการเมือง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเช่าสถานที่จัดประชุมใหญ่พรรคการเมือง หรือจัดประชุมใหญ่สาขาพรรคการเมือง หรือเพื่อการทำเสียงเลือกตั้ง และการอื่นเพื่อให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกันตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นสมควร

จากการสนับสนุนดังกล่าวข้างต้นทำให้เกิดประเด็นปัญหาในการดำเนินการบริหารของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ดังนี้

3.2.1 ปัญหาในการสนับสนุนพรรคการเมืองและการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

(1) ปัญหาในการดำเนินการสนับสนุนพรรคการเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541

ปัญหาในการจัดสรรเงินสนับสนุนให้แก่พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 มีดังนี้

1) มีการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาเพื่อขอรับเงินสนับสนุนเป็นจำนวนมากสืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หรือรัฐธรรมนูญสี่เขียว ซึ่งได้รับรองเสรีภาพขั้นพื้นฐานให้ประชาชนสามารถจัดตั้งพรรคการเมืองได้ง่าย ประกอบกับประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองเป็นจำนวนมากจึงรวมตัวกันจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นจำนวนมาก

2) เมื่อพรรคได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อไปดำเนินกิจกรรมตามโครงการและแผนงานพบว่าบางพรรคการเมืองดำเนินกิจกรรมผิดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ทำให้การใช้จ่ายเงินของพรรคไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง จึงไม่เกิดการพัฒนาตามวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแต่อย่างใด

3) โครงการและแผนงานของพรรคการเมืองส่วนใหญ่จะระบุวัตถุประสงค์ไว้กว้างมาก ทำให้เมื่อนำไปประเมินผลแล้ว ผลที่ออกมาแทบจะไม่สามารถวัดผลการประเมินได้

4) พรรคการเมืองส่วนใหญ่มุ่งที่จะใช้เงินที่ได้รับการจัดสรรให้หมดโดยขาดการคำนึงถึงประสิทธิภาพ คือความคุ้มค่าและความคุ้มค่าประโยชน์

5) การจัดสรรเงินกองทุนฯ ใช้ตัวแปรของจำนวนสาขา จำนวนสมาชิกในการคำนวณสัดส่วนเงินสนับสนุนทำให้พรรคการเมืองเร่งและระดมการหาสมาชิกและจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองเพื่อมุ่งหวังจะได้รับสัดส่วนการคำนวณวงเงินสนับสนุนจำนวนมาก โดยไม่คำนึงถึงความสมัครใจและความศรัทธาในพรรคการเมือง ทำให้เกิดปัญหาการร้องเรียนการจัดตั้งสาขาพรรคต่าง ๆ ความซ้ำซ้อนของสมาชิกพรรค ซึ่งประชาชนบางส่วนเป็นสมาชิกพรรคโดยไม่รู้ตัวหรือเป็นสมาชิกพรรคหลายพรรค ในส่วนสาขาพรรคที่จัดตั้งขึ้นก็ไม่มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองแต่อย่างใด

6) พรรคการเมืองส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนการดำเนินงานในระยะยาว การดำเนินโครงการของพรรคส่วนใหญ่จะดำเนินโครงการเป็นรายปี ๆ ทำให้ไม่เห็นพัฒนาการความต่อเนื่องของโครงการ

7) พรรคการเมืองส่วนใหญ่จะดำเนินกิจกรรมโดยใช้เงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองทั้งสิ้น พรรคมิได้หาเงินทุนสนับสนุนจากภายนอกหรือแหล่งอื่น จึงทำให้พรรคการเมืองไม่มีการพึ่งตนเองขาดความเข้มแข็งหรือคงอยู่เป็นสถาบันทางการเมืองได้ยาก

8) พรรคการเมืองโดยส่วนใหญ่ไม่มีการดำเนินกิจกรรมในการให้ความรู้ทางกฎหมาย แก่สมาชิกพรรค กรรมการบริหารพรรค และประชาชน และเป็นความเข้าใจของพรรคการเมืองเองว่าการที่พรรคการเมืองจัดพิมพ์คู่มือเป็นกฎหมายต่าง ๆ ไม่ว่าจะป็นรัฐธรรมนูญ กฎหมายพรรคการเมืองแจกให้กับประชาชนนั้นเป็นการให้ความรู้แก่ประชาชน แก่สมาชิกพรรค หรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองแล้ว

3.2.2 ปัญหาในการดำเนินการสนับสนุนพรรคการเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550

การจัดสรรเงินสนับสนุนให้แก่พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ได้มีการแบ่งแนวทางการจัดสรรเงินที่ชัดเจน โดยกำหนดให้พรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป

ในแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 จะได้รับเงินสนับสนุนตาม มาตรา 75 (ซึ่งมีวงเงินงบประมาณสนับสนุนเป็นวงเงิน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50-70 ของงบประมาณ รายจ่ายประจำปีของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง) สำหรับพรรคการเมืองที่ไม่ได้รับคะแนน ถึงร้อยละ 0.5 ก็สามารถรับเงินสนับสนุนในส่วน of มาตรา 81 ได้ แต่ต้องส่งสมาชิกพรรคลงสมัคร รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งการสนับสนุนจะมุ่งเน้นให้พรรคสามารถดำเนินกิจกรรมพื้นฐาน ตามที่กฎหมายกำหนดมีทั้งผลดีและผลเสีย ดังนี้

ผลดี :

- 1) พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนตาม มาตรา 75 จะต้องได้รับความนิยมาจาก ประชาชน (วัดจากผลการเลือกตั้งไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5) ซึ่งจะทำให้พรรคได้รับเงินสนับสนุนที่ สามารถไปดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามยุทธศาสตร์ของพรรค
- 2) สามารถป้องกันการจัดตั้งพรรคขึ้นมาเพื่อขอรับเงินสนับสนุนจากกองทุนฯ ได้
- 3) สาขาพรรค และสมาชิกพรรคที่จะนำมาคำนวณวงเงินสนับสนุนมีมาตรฐาน

ผลเสีย :

พรรคการเมืองขนาดเล็กไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากได้รับงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ไม่มากนัก

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการสนับสนุนพรรคการเมืองของกองทุนเพื่อ การพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มีดังนี้

- 1) พรรคการเมืองขนาดเล็กไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากได้รับงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ไม่มากนัก
- 2) ปัญหาความล่าช้าในกระบวนการจัดสรรเงินและการเบิกจ่ายเงินสนับสนุนให้แก่ พรรคการเมือง ปัญหาการขาดการวางแผนการดำเนินงานของพรรคการเมืองในระยะยาว
- 3) ปัญหาเรื่องการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของ โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง
- 4) ปัญหาการใช้เงินที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง โดยขาดการคำนึงถึงประโยชน์และความคุ้มค่า
- 5) ปัญหาการขาดการผลักดันแผนยุทธศาสตร์กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลอย่างจริงจัง

3.2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

ปัญหาของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง มีดังนี้

1) พรรคการเมือง แจ้งจัดกิจกรรมกระชั้นชิด จนบางครั้งการเตรียมตัวในการติดตามหรือเข้าร่วมสังเกตการณ์ เป็นเรื่องที่ยาก ซึ่งกรณีนี้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งไปยังพรรคการเมืองต่าง ๆ กรณีที่พรรคการเมืองจะจัดกิจกรรม ให้แจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง 15 วันก่อนการจัดกิจกรรม

2) พรรคการเมืองไม่แจ้งให้ทราบถึงการจัดกิจกรรม ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมสังเกตการณ์ การดำเนินงานของพรรคการเมืองได้ ซึ่งจะตรวจได้เฉพาะเอกสาร หลักฐานที่พรรคการเมืองรายงานในเดือนมีนาคม ของปีถัดไป

3) พรรคการเมืองขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับพรรคการเมือง กฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน ส่งผลให้การใช้จ่ายเงินอาจจะไม่เป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนด รวมถึงเอกสาร หลักฐาน การใช้จ่ายเงิน อาจจะไม่ครบถ้วนถูกต้อง

4) หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินซึ่งเป็นแนวทางเพื่อให้พรรคใช้จ่ายเงินนั้น อาจยังขาดความชัดเจน การตีความว่าพรรคการเมืองสามารถใช้จ่ายเงินกรณีต่าง ๆ ได้หรือไม่ จะอาศัยดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ พิจารณาเนื่องจากกฎหมายมิได้กำหนดไว้ชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการพิจารณาแต่ละกรณีแตกต่างกันไป

5) รายงานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองไม่สอดคล้องกับแผนงานและโครงการที่พรรคขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง การรายงานการใช้จ่ายเงินที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงจะส่งผลให้พรรคการเมืองนั้นสุมเสี่ยงที่จะถูกยุบพรรคการเมืองได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งหรืออัยการแล้วแต่กรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550

3.3 ทางเลือกและข้อเสนอทางนโยบาย

เนื่องจากการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองมีความสำคัญในแง่ของการจัดการองค์กรและจำเป็นที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการเพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าของการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองซึ่งเป็นเงินสนับสนุนจากรัฐว่ามีความก้าวหน้าเพียงใด รวมถึงติดตามถึงความก้าวหน้าของกิจกรรมซึ่งเป็นผลผลิตของการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองว่ามีความก้าวหน้าเพียงใดเป็นไปด้วยความคุ้มค่า และสะท้อนถึงความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และจะส่งผลในการสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมืองให้สามารถเป็นสถาบันทางการเมืองอย่างเป็นทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรมได้นั้น จำเป็นที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในฐานะผู้รับผิดชอบ

การตรวจติดตามและการประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองดังกล่าวต้องมีวิธีการมาตรฐานที่จะทำให้ความเสียหายหรือพรรคการเมืองมีความเสี่ยงน้อยเป็นศูนย์หรือน้อยที่สุด ผู้วิจัยจึงขอเสนอทางเลือกและข้อเสนอทางนโยบายว่ากระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองแบบใดจะเสริมสร้างให้พรรคการเมืองมีเข้มแข็งและมีความเป็นสถาบันทางการเมืองได้มากที่สุด

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษามุ่งเน้นศึกษากระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง ซึ่งศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2550 ระเบียบ คำสั่ง และประกาศที่เกี่ยวข้อง รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง เพื่อเสริมสร้างให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งและเป็นสถาบันทางการเมืองในที่สุด โดยผู้ศึกษาขอเสนอข้อเสนอแนะทางนโยบายดังนี้

3.3.1 ทางเลือกที่ 1 ให้มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

เนื่องจากปัญหาการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองนั้นเนื่องมาจากการแจ้งจัดกิจกรรมกระชั้นชิดของพรรคการเมือง หรือการไม่แจ้งให้ทราบถึงการจัดกิจกรรมที่พรรคจะดำเนินการทำให้ต้องตรวจเฉพาะเอกสาร หลักฐานที่พรรคการเมืองรายงานในเดือนมีนาคมของปีถัดไปแทน หรือพรรคการเมืองขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับพรรคการเมือง กฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน ส่งผลให้การใช้จ่ายเงินอาจจะไม่เป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนด รวมถึงเอกสาร หลักฐาน การใช้จ่ายเงิน อาจจะไม่ครบถ้วนถูกต้อง หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินซึ่งเป็นแนวทางเพื่อให้พรรคใช้จ่ายเงินนั้น อาจยังขาดความชัดเจน การตีความว่าพรรคการเมืองสามารถใช้จ่ายเงินกรณีต่าง ๆ ได้หรือไม่ จะอาศัยดุลพินิจของเจ้าหน้าที่พิจารณาเนื่องจากกฎหมายมิได้กำหนดไว้ชัดเจน ส่งผลต่อมาตรฐานการพิจารณาแต่ละกรณีแตกต่างกันไป หรือรายงานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองไม่สอดคล้องกับแผนงานและโครงการที่พรรคขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง การรายงานการใช้จ่ายเงินที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงจะส่งผลให้พรรคการเมืองนั้นเสี่ยงล้วนเป็นปัญหาของการติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

ฉะนั้นเพื่อมิให้ปัญหาการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคดำรงอยู่ต่อไป จึงจำเป็นต้องมีจัดให้มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองซึ่งตัวชี้วัดดังกล่าวนี้เป็นตัวชี้วัดที่พรรคการเมืองคุ้นเคยมาตั้งแต่มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรในทางปฏิบัติที่ผ่านมา ได้แก่การลงบัญชีให้

ครบถ้วนทั้งบัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่ายของพรรคและสาขาพรรค บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค บัญชีแยกประเภท และบัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน และตัวชี้วัดอีกประการหนึ่งคือพรรคการเมืองต้องใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติและต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งหากพรรคการเมืองได้ดำเนินการให้ตัวชี้วัดข้างต้นเป็นผลสำเร็จจะส่งผลให้เป้าหมายที่ว่า “% ของการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายเป็น 0” เป็นผลสัมฤทธิ์ในที่สุด

3.3.2 ทางเลือกที่ 2 ให้มี “เครือข่ายตาสัปเหรอดและพนักงานการเลือกตั้ง” ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสอดส่องสังเกตการณ์การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพรรคการเมือง

จากแนวคิดที่ว่า การติดตามประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญของกระบวนการจัดการองค์กร เพื่อเป็นการควบคุม กำกับ เป็นการตรวจสอบเป็นระยะ ๆ โดยมีวัตถุประสงค์แห่งการประเมินเป็นแผนงานโครงการ เพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา การตรวจสอบทางการเงินและความถูกต้อง รวมทั้งการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ รวมถึงการตรวจสอบผลงานซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อให้การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองเป็นไปตามแผนงานและโครงการที่พรรคขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องทราบความก้าวหน้าของงานที่พรรคการเมืองว่าได้ใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้วมากน้อยเพียงใด ผลจากการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองนั้นเป็นอย่างไร เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน แผนการใช้จ่ายเงินหรือไม่โดยการสอดส่องหรือเฝ้าระวัง จากทีม “เครือข่ายตาสัปเหรอด” ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประเมินความเสี่ยงหรือสัญญาณผิดปกติซึ่งหากพบว่ามีสัญญาณผิดปกติหรือมีสัญญาณความไม่ชอบมาพากลแล้วเครือข่ายตาสัปเหรอดต้องแจ้งเหตุความผิดปกตินี้ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้พนักงานการเลือกตั้งของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งมีอาชีพในการตรวจติดตามเข้าติดตามตรวจสอบอย่างเข้มข้นและรวดเร็วต่อไป

เครือข่ายตาสัปเหรอดนี้เป็นความร่วมมือเป็นเครือข่ายสนับสนุนกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและนักข่าวพลเมือง ซึ่งต้องได้รับการรับรองให้เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งต้องกำหนดให้มีขึ้นโดยระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (เครือข่ายตาสัปเหรอด (นักข่าวพลเมือง))

นอกจากนี้เครือข่ายตาสัปปะรดดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งยังต้องสร้างบุคลากรให้เป็นมืออาชีพโดยเพิ่มทักษะความเชี่ยวชาญจากหลักสูตร “นักตรวจติดตามมืออาชีพ” จากสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง หรือสถาบันวิทยาการพรรคการเมืองเป็นทั้งพี่เลี้ยงและเป็นวิทยากรให้แก่เครือข่ายตาสัปปะรดดังกล่าวและเป็นผู้ปฏิบัติงานร่วมกับเครือข่ายตาสัปปะรดด้วย

3.3.3 ทางเลือกที่ 3 ให้มีกระบวนการติดตามประเมินผลโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันการศึกษา และตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินและตรวจสอบเอกสารหลักฐานทุกโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุน

จากแนวคิดที่ว่า การติดตามประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญของกระบวนการจัดการองค์กร การติดตามประเมินผลเป็นการควบคุม กำกับ เป็นการตรวจสอบเป็นระยะโดยมีวัตถุประสงค์แห่งการประเมินเป็นแผนงานโครงการ โดยวิธีการที่ใช้เป็นการตรวจสอบ ให้คำแนะนำ คำปรึกษา การตรวจสอบทางการเงินและความถูกต้อง รวมทั้งการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ รวมถึงการตรวจสอบผลงานซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการดังนี้

1. ติดตามการจัดกิจกรรมของพรรคโดยเข้าไปสังเกตการณ์ทุกกิจกรรมของพรรคการเมือง ให้คำแนะนำแก่พรรคการเมืองตามวงรอบไตรมาสที่ 1 ไตรมาสที่ 2 ไตรมาสที่ 3 และไตรมาสที่ 4 โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลางและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่มีพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองตั้งอยู่ในพื้นที่
2. ต้องเข้าตรวจทานหลักฐานการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ต่าง ๆ ว่ามีความก้าวหน้าการได้ใช้จ่ายเงินไปจริงตามหลักฐานและมีครุภัณฑ์ตามหลักฐานการใช้จ่ายเงินดังกล่าว
3. ให้สถาบันศึกษาลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองต่าง ๆ

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อเสนอทางนโยบายในกระบวนการติดตาม ประเมินผล การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นปัญหาจนนำมาสู่ทางเลือกทางนโยบายและได้ข้อเสนอแนะทางนโยบายเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ด้วยกระบวนการติดตาม ประเมินผล การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง ที่ผู้ศึกษามุ่งเน้นจะศึกษาว่า ถ้ากระบวนการติดตาม ประเมินผล การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่เหมาะสมจะสามารถแก้ไขปัญหาและส่งเสริมให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งและพัฒนาไปสู่ความเป็นสถาบันทางการเมืองได้ในที่สุด

กระบวนการติดตามประเมินผลประกอบด้วย การติดตาม การควบคุม การกำกับ การตรวจสอบกันเป็นระยะ ๆ โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พรรคการเมืองต่างต้องมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าว โดยมีแผนงานและโครงการของพรรคการเมืองเป็นวัตถุแห่งการตรวจสอบ

กระบวนการติดตามเป็นการตรวจเพื่อให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เสมือนเป็นที่เลี้ยง เพื่อให้พรรคการเมืองไม่ต้องมีความสับสนเสี่ยงต่อความเสียหายหรือมีความเสียหายเป็นศูนย์หรือน้อยที่สุด ซึ่งการติดตามนี้รวมถึงการตรวจสอบทางการเงินและความถูกต้องของการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ และผลของการตรวจสอบนี้จะสะท้อนถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและพรรคการเมืองซึ่งเปรียบเสมือนลูกค้าซึ่งกันและกัน

ประกอบกับการประเมินผลโดยหน่วยงานภายนอกหรือสถาบันการศึกษาซึ่งจะได้ภาพทางวิชาการโดยอาศัยข้อมูลเอกสารหลักฐานจากจากการลงพื้นที่และจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ได้มาต่างกรรมต่างวาระนั้นต่างมีส่วนช่วยให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยความเข้มแข็ง และสามารถเป็นสถาบันทางการเมืองที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขดำเนินต่อไปได้อย่างดีต่อเนื่องยาวนานต่อไป

ในบทนี้ผู้ศึกษาขอเสนอแนะทางนโยบายทั้ง 3 ทางเลือกมาวิเคราะห์ว่าหากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตามทางเลือกที่ 1 ทางเลือกที่ 2 หรือทางเลือกที่ 3 จะเป็นอย่างไร จะมีข้อดีข้อเสีย และทางเลือกใดที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ดีที่สุด ดังนี้

4.1 ทางเลือกที่ 1 มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

พรรคการเมืองการเมืองใช้จ่ายเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ผ่านกิจกรรมที่เป็นแผนงานและโครงการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้พรรคการเมืองสามารถดำรงความเป็นพรรคการเมืองอยู่ได้ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในการหาเสียงเลือกตั้ง การจัดทำกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด การพัฒนาพรรคการเมืองและสมาชิกให้มีคุณภาพและคุณธรรมอันดีงาม และการส่งเสริมความรู้แก่สมาชิกและประชาชนในทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการอื่นใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

เมื่อพรรคการเมืองได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนไปเพื่อการใดแล้ว ให้พรรคการเมืองจัดทำรายงานและรายงานให้คณะกรรมการทราบทุกสามเดือนนับแต่วันที่ได้รับการจัดสรร

การแจ้งจัดกิจกรรมกระชั้นชิดของพรรคการเมือง หรือการไม่แจ้งให้ทราบถึงการจัดกิจกรรมที่พรรคจะดำเนินการทำให้ต้องตรวจเฉพาะเอกสาร หลักฐานที่พรรคการเมืองรายงานในเดือนมีนาคม ของปีถัดไปแทน หรือพรรคการเมืองขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับพรรคการเมือง กฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน ส่งผลให้การใช้จ่ายเงินอาจจะไม่เป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนด รวมถึงเอกสาร หลักฐาน การใช้จ่ายเงิน อาจจะไม่ครบถ้วนถูกต้อง หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินซึ่งเป็นแนวทางเพื่อให้พรรคใช้จ่ายเงินนั้น อาจยังขาดความชัดเจน การตีความว่าพรรคการเมืองสามารถใช้จ่ายเงินกรณีต่าง ๆ ได้หรือไม่ จะอาศัยดุลพินิจของเจ้าหน้าที่พิจารณาเนื่องจากกฎหมายมิได้กำหนดไว้ชัดเจน ส่งผลต่อมาตรฐานการพิจารณาแต่ละกรณีแตกต่างกันไป หรือรายงานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองไม่สอดคล้องกับแผนงานและโครงการที่พรรคขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง การรายงานการใช้จ่ายเงินที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงจะส่งผลให้พรรคการเมืองนั้นสับสนเสี่ยงล้าวนเป็นปัญหาของการติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

ฉะนั้นเพื่อมิให้ปัญหาการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคยังคงอยู่ต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่าจำเป็นต้องมีเครื่องชี้วัดผลการดำเนินงานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานหรือตัวชี้วัดกลางเพื่อให้สามารถชี้วัดได้เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปได้ด้วย

4.1.1 สรุปประเด็นการวิเคราะห์ทางเลือกที่ 1 ให้มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

ผู้วิจัยขอเสนอเป้าหมายเป็น “% ของการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายเป็น 0” และเพื่อให้เป้าหมาย % ของการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายเป็น 0 นี้ ผู้วิจัยขอเสนอตัวชี้วัดเพื่อให้ % ของการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายเป็น 0 ดังนี้

(1) พรรคการเมืองต้องทำการลงบัญชีให้ครบถ้วนทั้งบัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่ายของพรรคและสาขาพรรค บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค บัญชีแยกประเภท และบัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2541 และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550

(2) พรรคการเมืองต้องใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการและต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นรายงานนี้ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 และมาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550

เนื่องจากตัวชี้วัดข้างต้นเป็นตัวชี้วัดที่มีความชัดเจนตามที่กฎหมายกำหนดและพรรคการเมืองเองก็ได้รับทราบก่อนที่จะได้รับการสนับสนุนและสามารถทำให้เกิดเป็นรูปธรรมได้และยังสามารถวัดผลความสำเร็จเป็น % ของการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายเป็น 0 และมีความเฉพาะเจาะจงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสนับสนุนเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เพื่อให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งและเติบโตตามระยะเวลาตามหลัก SMART ของตัวชี้วัดได้

4.1.2 ข้อดีของทางเลือกที่ 1

จำนวนบุคลากรและงบประมาณเนื่องสอดคล้องกับจำนวนบุคลากรของส่วนงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่มีจำนวนน้อยและสอดคล้องกับจำนวนงบประมาณ

4.1.3 ข้อเสียของทางเลือกที่ 1

เป็นสาเหตุของความขัดแย้งเนื่องจากการกำหนดให้เอาตัวชี้วัดมาเป็นเครื่องชี้วัดผลการดำเนินงานของการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองเนื่องจากความไม่เข้าใจ ไม่ไว้ใจซึ่งกันและกันระหว่างพรรคการเมืองกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

4.2 ทางเลือกที่ 2 ให้มี “เครือข่ายตาสับปะรดและพนักงานการเลือกตั้ง” ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสอดส่องสังเกตการณ์การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพรรคการเมือง

จากแนวคิดที่ว่า การติดตามประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญของกระบวนการจัดการองค์การ แนวคิดว่าการติดตามประเมินผลเป็นการควบคุม กำกับ เป็นการตรวจสอบเป็นระยะโดยมีวัตถุประสงค์การประเมินเป็นแผนงานโครงการ โดยวิธีการที่ใช้เป็นการสอดส่อง เผื่อระวัง และประเมินความเสี่ยงหรือสัญญาณผิดปกติหรือข้อขัดข้องการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองเพื่อตรวจสอบ ให้คำแนะนำ คำปรึกษา การตรวจสอบทางการเงินและความถูกต้อง รวมทั้งการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ รวมถึงการตรวจสอบผลงานซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อให้การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองเป็นไปตามแผนงานและโครงการที่พรรคขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และทราบความก้าวหน้าของงานที่พรรคการเมืองว่าได้ใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไปแล้วมากน้อยเพียงใด ผลจากการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองนั้นเป็นอย่างไรเป็นไปตามแผนการดำเนินงาน แผนการใช้จ่ายเงินหรือไม่ จาก “เครือข่ายตาสับปะรดและพนักงานการเลือกตั้ง” ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเมื่อพบความผิดปกติหรือข้อขัดข้องแล้วให้แจ้งเหตุนั้นให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบเพื่อเข้าติดตามอย่างใกล้ชิดและเข้มข้น ดังนี้

4.2.1 วิธีการดำเนินงานของ “เครือข่ายตาสับปะรดและนักตรวจติดตามมืออาชีพ”

(1) “เครือข่ายตาสับปะรด” ได้แก่ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ต้องการสื่อสารซึ่งเรียกว่า “นักข่าวพลเมือง” ต้องขอยื่นคำขอคำรับรองต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่นักข่าวพลเมืองมีภูมิลำเนา โดยต้องมีการบันทึกถ้อยคำของผู้ยื่นคำขอ และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต้องออกใบรับคำขอให้แก่นักข่าวพลเมืองไว้เป็นหลักฐานว่าเป็นผู้ที่มีความประสงค์ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการในพื้นที่จังหวัดนั้น ๆ

(2) “เครือข่ายตาสับปะรด” นี้ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม กล่าวคือ ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อสาธารณประโยชน์และการดำเนินกิจการที่เป็นกลางทางการเมือง ต้องไม่มีวัตถุประสงค์และการกระทำที่มุ่งแสวงหากำไร รายได้หรือผลประโยชน์มาแบ่งปันกัน ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ มีความเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่เคยถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และไม่เป็นการหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง ต้องไม่เคยกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ต้องไม่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ต้องไม่เคยมีพฤติกรรมแจ้งหรือรายงานข้อมูลอัน

เป็นเท็จเกี่ยวกับการเลือกตั้งอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่การดำเนินงานของคณะกรรมการหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งพรรคการเมือง

(3) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องให้การสนับสนุนเครือข่ายตาสัปปะรด (นักข่าวพลเมือง) ในด้าน

- งบประมาณ ซึ่งในการปฏิบัติงานของนักข่าวพลเมืองมีค่าใช้จ่ายที่จำเป็น และสิทธิได้รับค่าตอบแทนหรือและมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายใด ๆ ของอันเกิดจากการประสานงานการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินสนับสนุนได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงงบประมาณค่าใช้จ่ายของนักข่าวพลเมือง/คน/เขตเลือกตั้ง

จังหวัด	จำนวนเขตเลือกตั้ง	จำนวนนักข่าวพลเมือง	ค่าอาหารกลางวัน/อาหารว่างและเครื่องดื่มไม่เกิน 150.-/วัน/คน	ค่าพาหนะเดินทาง 50.-/คน/วัน	ค่าวัสดุเครื่องเขียนแบบพิมพ์ 10.-/คน	ค่าตอบแทนในวันปฏิบัติงาน 350.-/คน/วัน	รวมเป็นเงินทั้งสิ้น
กรุงเทพมหานคร	31	31	4650	1550	310	10850	17360
กระบี่	2	2	300	100	20	700	1120
กาญจนบุรี	5	5	750	250	50	1750	2800
กาฬสินธุ์	5	5	750	250	50	1750	2800
กำแพงเพชร	4	4	600	200	40	1400	2240
ขอนแก่น	10	10	1500	500	100	3500	5600
จันทบุรี	3	3	450	150	30	1050	1680
ฉะเชิงเทรา	4	4	600	200	40	1400	2240
ชลบุรี	8	8	1200	400	80	2800	4480
ชัยนาท	2	2	300	100	20	700	1120
ชัยภูมิ	6	6	900	300	60	2100	3360
ชุมพร	3	3	450	150	30	1050	1680
เชียงราย	6	6	900	300	60	2100	3360
เชียงใหม่	9	9	1350	450	90	3150	5040
ตรัง	3	3	450	150	30	1050	1680

ตารางที่ 4.1 แสดงงบประมาณค่าใช้จ่ายของนักข่าวพลเมือง/คน/เขตเลือกตั้ง (ต่อ)

จังหวัด	จำนวน เขต เลือกตั้ง	จำนวน นักข่าว พลเมือง	ค่าอาหาร กลางวัน/ อาหาร ว่างและ เครื่องดื่ม ไม่เกิน 150.-/ วัน/คน	ค่า พาหนะ เดินทาง 50.-/ คน/วัน	ค่าวัสดุ เครื่อง เขียนแบบ พิมพ์ 10.- /คน	ค่าตอบแทน ในวัน ปฏิบัติงาน 350.-/ คน/วัน	รวมเป็นเงิน ทั้งสิ้น
ตราด	1	1	150	50	10	350	560
ตาก	3	3	450	150	30	1050	1680
นครนายก	1	1	150	50	10	350	560
นครปฐม	5	5	750	250	50	1750	2800
นครพนม	4	4	600	200	40	1400	2240
นครราชสีมา	14	14	2100	700	140	4900	7840
นครศรีธรรมราช	8	8	1200	400	80	2800	4480
นครสวรรค์	6	6	900	300	60	2100	3360
นนทบุรี	6	6	900	300	60	2100	3360
นราธิวาส	4	4	600	200	40	1400	2240
น่าน	3	3	450	150	30	1050	1680
บึงกาฬ	2	2	300	100	20	700	1120
บุรีรัมย์	8	8	1200	400	80	2800	4480
ปทุมธานี	6	6	900	300	60	2100	3360
ประจวบคีรีขันธ์	3	3	450	150	30	1050	1680
ปราจีนบุรี	3	3	450	150	30	1050	1680
ปัตตานี	4	4	600	200	40	1400	2240
พระนครศรีอยุธยา	4	4	600	200	40	1400	2240
พะเยา	3	3	450	150	30	1050	1680
พังงา	1	1	150	50	10	350	560
พัทลุง	3	3	450	150	30	1050	1680
พิจิตร	3	3	450	150	30	1050	1680
พิษณุโลก	5	5	750	250	50	1750	2800
เพชรบุรี	3	3	450	150	30	1050	1680
เพชรบูรณ์	5	5	750	250	50	1750	2800

ตารางที่ 4.1 แสดงงบประมาณค่าใช้จ่ายของนักข่าวพลเมือง/คน/เขตเลือกตั้ง (ต่อ)

จังหวัด	จำนวน เขต เลือกตั้ง	จำนวน นักข่าว พลเมือง	ค่าอาหาร กลางวัน/ อาหาร ว่างและ เครื่องดื่ม ไม่เกิน 150.-/ วัน/คน	ค่า พาหนะ เดินทาง 50.-/ คน/วัน	ค่าวัสดุ เครื่อง เขียนแบบ พิมพ์ 10.- /คน	ค่าตอบแทน ในวัน ปฏิบัติงาน 350.-/ คน/วัน	รวมเป็นเงิน ทั้งสิ้น
แพร่	2	2	300	100	20	700	1120
ภูเก็ต	2	2	300	100	20	700	1120
มหาสารคาม	5	5	750	250	50	1750	2800
มุกดาหาร	2	2	300	100	20	700	1120
แม่ฮ่องสอน	1	1	150	50	10	350	560
ยโสธร	3	3	450	150	30	1050	1680
ยะลา	3	3	450	150	30	1050	1680
ร้อยเอ็ด	7	7	1050	350	70	2450	3920
ระนอง	1	1	150	50	10	350	560
ระยอง	4	4	600	200	40	1400	2240
ราชบุรี	5	5	750	250	50	1750	2800
ลพบุรี	4	4	600	200	40	1400	2240
ลำปาง	4	4	600	200	40	1400	2240
ลำพูน	2	2	300	100	20	700	1120
เลย	3	3	450	150	30	1050	1680
ศรีสะเกษ	8	8	1200	400	80	2800	4480
สกลนคร	6	6	900	300	60	2100	3360
สงขลา	7	7	1050	350	70	2450	3920
สตูล	2	2	300	100	20	700	1120
สมุทรปราการ	7	7	1050	350	70	2450	3920
สมุทรสงคราม	1	1	150	50	10	350	560
สมุทรสาคร	3	3	450	150	30	1050	1680
สระแก้ว	3	3	450	150	30	1050	1680
สระบุรี	3	3	450	150	30	1050	1680
สิงห์บุรี	1	1	150	50	10	350	560

ตารางที่ 4.1 แสดงงบประมาณค่าใช้จ่ายของนักข่าวพลเมือง/คน/เขตเลือกตั้ง (ต่อ)

จังหวัด	จำนวน เขต เลือกตั้ง	จำนวน นักข่าว พลเมือง	ค่าอาหาร กลางวัน/ อาหาร ว่างและ เครื่องดื่ม ไม่เกิน 150.-/ วัน/คน	ค่า พาหนะ เดินทาง 50.-/ คน/วัน	ค่าวัสดุ เครื่อง เขียนแบบ พิมพ์ 10.- /คน	ค่าตอบแทน ในวัน ปฏิบัติงาน 350.-/ คน/วัน	รวมเป็นเงิน ทั้งสิ้น
สุโขทัย	3	3	450	150	30	1050	1680
สุพรรณบุรี	5	5	750	250	50	1750	2800
สุราษฎร์ธานี	6	6	900	300	60	2100	3360
สุรินทร์	7	7	1050	350	70	2450	3920
หนองคาย	3	3	450	150	30	1050	1680
หนองบัวลำภู	3	3	450	150	30	1050	1680
อ่างทอง	1	1	150	50	10	350	560
อำนาจเจริญ	2	2	300	100	20	700	1120
อุดรธานี	8	8	1200	400	80	2800	4480
อุดรดิตถ์	2	2	300	100	20	700	1120
อุทัยธานี	2	2	300	100	20	700	1120
อุบลราชธานี	10	10	1500	500	100	3500	5600
รวม	350	350	52500	17500	3500	122500	196000

- ข้อมูลการสนับสนุนพรรคการเมืองและสื่อประชาสัมพันธ์

- วิทยากรให้ความรู้

(4) การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อให้เกิดทักษะและเป็นมืออาชีพ

(5) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสร้างบุคลากรให้มีคุณลักษณะ และมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานการตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นมืออาชีพในการติดตามประเมินผลที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรนักตรวจติดตามมืออาชีพจากสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง หรือสถาบันวิทยาการพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อทำงานเป็นทีมตรวจติดตามในลักษณะต่อเนื่องและตลอดเวลา ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้มีสมรรถนะหลักทั้ง 5 ดังนี้

1. สมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ Achievement Motivation
2. สมรรถนะที่ 2 การยึดมั่นต่อกฎ ระเบียบ ความโปร่งใสเที่ยงธรรม ความเป็นกลางทางการเมือง (Ethical and Political Neutrality)
3. สมรรถนะที่ 3 ความมุ่งมั่น ทุ่มเท และอุทิศตนเพื่อองค์กร (Concern on Organization)
4. สมรรถนะที่ 4 การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise)
5. สมรรถนะที่ 5 การทำงานเป็นทีมและสร้างสายสัมพันธ์กับภาคีเครือข่าย (Teamwork and Networking)

รายละเอียดของคุณลักษณะและพฤติกรรมของพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในแต่ละระดับ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงสมรรถนะหลักทั้ง 5 ของพนักงานการเลือกตั้งระดับพนักงาน และระดับผู้บริหาร

1. ระดับพนักงาน				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
1. แสดงความตั้งใจ มานะพยายาม อดทน ขยันหมั่นเพียร และตรงต่อเวลา ในการปฏิบัติงาน	1. ประพฤติปฏิบัติตนตาม กฎ ระเบียบ วินัย ข้อบังคับ แบบแผนและธรรมเนียม	1. ปฏิบัติงานตามที่ได้รับ มอบหมายอย่าง มุ่งมั่นให้บรรลุ เป้าหมาย ไม่เกี่ยง หลบเลี่ยง เลี่ยง	1. สนใจใฝ่รู้งานในหน้าที่รับผิดชอบได้ เป็นอย่างดี โดยมีความเข้าใจ สามารถอธิบายงาน ได้ทั้งในด้านกว้าง ที่เป็นงานเกี่ยวข้อง กับการจัดการ เลือกตั้งทั่วไป และ	1. ให้ความร่วมมือ ในการปฏิบัติงาน และช่วยแบ่งเบาภาระของเพื่อนร่วมงานหรือภาคีเครือข่าย
2. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับ มอบหมาย ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ถูกต้อง และทำงานแล้วเสร็จได้ตาม กำหนดเวลา	ปฏิบัติของ พนักงาน สำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้ง การแต่งกาย อย่างสุภาพ กริยาวาจาที่ น่าเชื่อถือ การตรงต่อเวลา	2. ปฏิบัติหน้าที่ อย่างเต็ม ความสามารถ ด้วยการทุ่มเท กำลังกาย สติปัญญา และเวลาให้แก่ทาง	ในด้านลึกที่เป็นงานเฉพาะด้านของ ตำแหน่ง 2. ตั้งใจปฏิบัติงาน ฝึกฝน เรียนรู้ เทคนิควิธีการใน ภาคปฏิบัติ และ	2. แสดงบทบาท ผู้นำหรือผู้ตามใน การทำงานร่วมกับ ทีมงานภายในหรือภาคีเครือข่ายได้ อย่างเหมาะสม ตามโอกาส
				3. เสริมแรงให้ กำลังใจเพื่อน ร่วมงานและภาคี

1. ระดับพนักงาน				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
3. แสดงออกว่าต้องการทำงานให้ดีขึ้น โดยแสดงความสนใจใคร่รู้ สอบถามถึงวิธีการ ขอคำแนะนำ และได้ทำการปรับปรุงงานบ้างในระดับหนึ่ง	การให้เกียรติเพื่อนร่วมงานและผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการเลือกตั้ง 2.ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักระเบียบ	ราชการ ตลอดจนมีความเสียสละในการปฏิบัติงานที่บางครั้งอาจต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากหน้าที่หรือเวลาราชการ	ประสบการณ์จากพนักงานที่ประสบความสำเร็จในงานรุ่นก่อน ๆ เพื่อสร้างสมความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในงานอาชีพในภาคหน้า	เครือข่ายโดยการให้เกียรติ ยกย่องชมเชย ในโอกาสที่เหมาะสม
4. แสดงความเห็นในเชิงปรับปรุงพัฒนาเมื่อเห็นสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดการสูญเปล่าหรือหย่อนยาน ประสิทธิภาพในงาน	กฎหมายอย่างเสมอหน้า ไม่เลือกปฏิบัติ และด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	3. ภาคภูมิใจในความเป็นพนักงานของ สทน.กกต.ที่ต้องดำรงศักดิ์ศรีด้วยความเป็นคนดี	3. กระตือรือร้นและสนใจในการศึกษา หาข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวหรือพัฒนาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในสาขาอาชีพของตน	4. กล่าวถึงเพื่อนร่วมงานในเชิงสร้างสรรค์และแสดงความเชื่อมั่นในศักยภาพของเพื่อนร่วมงานและภาคีเครือข่ายทั้งต่อหน้าและลับหลัง
5. สามารถกำหนดมาตรฐานหรือเป้าหมายในการทำงานได้อย่างชัดเจน มีความท้าทาย แต่สามารถที่จะปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้	3. แสดงความคิดเห็นตามหลักแนวทางวิชาชีพอย่างเปิดเผย ตรงไปตรงมา และมีความเป็นกลางทางการเมือง	4. ใส่ใจและถือเป็นหน้าที่ที่ต้องเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำงานของตนเอง	และสนใจในการศึกษา หาข้อมูล ติดตามความเคลื่อนไหวหรือพัฒนาการและเทคโนโลยี/องค์ความรู้ใหม่อื่น ๆ โดยการสืบค้นจากแหล่งต่าง ๆ ที่จะ	5. จัดให้มีและกระตุ้นให้มีมีการสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานหรือภาคีเครือข่ายอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ
	4. ออกไปใช้สิทธิ์เสียงเลือกตั้งหรือลงประชามติตามระบอบประชาธิปไตย ทุกครั้งเป็นที่	5. รักษาพันธสัญญาโดยรับผิดชอบต่องานและภารกิจที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จตาม	เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน	6. รับฟังความคิดเห็นของทีมงานและภาคีเครือข่ายที่อาจมีความแตกต่างด้วยความเคารพและพร้อมปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน

1. ระดับพนักงาน				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
6. มีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ รอบคอบ รัดกุม ถูกต้องตาม ขั้นตอน ระเบียบ หรือที่กฎหมาย กำหนดไว้	ประจักษ์แก่คนทั่วไปโดยการใช้ สิทธิถือเป็น ความลับส่วนตัว และไม่ แสดงออกใดๆ ต่อบุคคลใกล้ชิด หรือต่อ	เป้าหมายในเวลา ที่กำหนด โดยไม่ ต้องมีการติดตาม ทางถามหรือ ดำเนินการอื่นใด ที่อาจก่อให้เกิด ความเสียหายต่อ หน่วยงาน	ปรับปรุงและ พัฒนาเพื่อให้ สามารถปฏิบัติงาน ในหน้าที่ความ รับผิดชอบได้ดีขึ้น	
7. มุ่งมั่น ปฏิบัติงานอย่างมี คุณภาพ ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ และได้ผลตาม เป้าหมายที่ ผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงาน กำหนด โดยไม่ ต้องมีการเตือน หรือการกำกับ ดูแลอย่างใกล้ชิด	สาธารณชน ทั่วไป	6. ทุ่มเท สติปัญญา หา วิธีการที่จะให้งาน ต่าง ๆ ที่ได้รับ มอบหมาย ประสบผลสำเร็จ	6. เรียนรู้และ เข้าใจในงานทั้งใน ส่วนงานภายใน และภายนอกที่ ติดต่อประสานงาน ด้วย ตลอดจนพื้นที่ ภูมิสังคมและ วัฒนธรรมที่ แตกต่าง เพื่อ เสริมสร้างความ รอบรู้ในการปฏิบัติ หน้าที่	
8. สร้างนิสัยใน การเก็บรวบรวม ข้อมูลการทำงาน ความก้าวหน้า ของงาน และ ประเมินการ ทำงานที่ได้รับ มอบหมายโดยใช้	5. ไม่เป็น สมาชิกพรรค การเมือง กลุ่ม การเมือง กลุ่ม หรือคณะบุคคล ที่เป็นกลุ่ม ผลประโยชน์ใด ๆ ทั้งสิ้น	7. ปฏิบัติงานตาม พื้นฐานวิชาชีพ โดยใช้ข้อมูล ข้อเท็จจริงเป็น ฐานในการทำงาน การวิเคราะห์และ การจัดทำ ข้อเสนอ ดำเนินการใน กรณีต่าง ๆ	7. ติดตามข้อมูล ข่าวสารและ กิจกรรมที่เกิดขึ้น ในหน่วยงาน องค์กร และวงการ วิชาชีพหรือสาย งานที่ตนปฏิบัติงาน เกี่ยวข้อง	
	6. วางตัวอย่าง เหมาะสมไม่เข้า ร่วมหรือเข้าไป เกี่ยวข้องกับ กิจกรรม ทางการเมืองใน รูปแบบต่าง ๆ ตามความชอบ หรือความสนใจ	8. มีความเชื่อมั่น ในตนเอง กระตือรือร้นใน การหาความรู้	8. รู้จักวิธีการที่จะ เสาะแสวงหาข้อมูล และองค์ความรู้ใหม่	

1. ระดับพนักงาน				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
เกณฑ์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ 9. ตรวจสอบความถูกต้องของงานอย่างละเอียดรอบคอบ และถูกต้อง ตลอดจนพร้อมรับผิดชอบต่อผลการทำงาน	ส่วนตัวในทุกกรณี 7. ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ และปราศจากผลประโยชน์ทับซ้อน โดยการปฏิบัติงานอย่างมีแผน มีขั้นตอนการทำงานชัดเจน มีการจัดหาข้อมูลจากหลายแหล่งเพื่อประกอบการตัดสินใจและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบพร้อมต่อการตรวจสอบ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถแสดงความคิดเห็นและร้องเรียนได้	พยายามแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคและพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการใหม่ ๆ เพื่อให้งานขององค์กรบรรลุผลสำเร็จ	ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและการปฏิบัติงานในหน้าที่จากแหล่งต่าง ๆ 9. มีการตั้งเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพตนเองให้มีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น 10. แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และข้อมูลกับเพื่อนร่วมงานภายในและภายนอกหน่วยงาน	

1. ระดับพนักงาน				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
	<p>8. ต้องปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทตลอดเวลา อดทนต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมของผู้เกี่ยวข้องและประชาชน ใช้อำนาจอย่างชอบธรรม และปฏิบัติตนอย่างเรียบง่าย</p> <p>9. สร้างความไว้วางใจโดยการรักษาคำพูด มีสัจจะ มีความจริงใจ ไม่บิดเบือนอ้างข้อยกเว้น และเชื่อถือได้</p> <p>10. ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดเกี่ยวกับการรับของขวัญ ของกำนัล การรับรองแขก</p>			

1. ระดับพนักงาน				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
	<p>ผลประโยชน์ในรูปแบบอื่น และผลประโยชน์ทับซ้อน</p> <p>11. วางตนเป็น ผู้ไม่ฝักใฝ่ทาง การเมืองให้เป็น ที่ประจักษ์ต่อ สาธารณชน โดยการไม่แสดง พฤติกรรมทั้ง ทางกาย วาจา หรือทาง สัญลักษณ์อื่นใด ว่ามีความนิยม ชมชอบใน อุดมการณ์หรือ บุคคลทาง การเมืองใด ๆ ทั้งสิ้น</p> <p>12. งดเว้นหรือ หลีกเลี่ยงการ แสดงออกถึง ความสนิทสนม การพบปะ สังสรรค์ หรือ รูปแบบ ความสัมพันธ์</p>			

1. ระดับพนักงาน				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
	อื่นใดกับ บุคลากร ทางการเมืองที่ อาจก่อให้เกิด ภาพลักษณ์ ความไม่เป็น กลางทางการ เมือง			

2. ระดับผู้บริหาร (รองผู้อำนวยการสำนัก/รองผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด/ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้อำนวยการฝ่าย/ผู้อำนวยการศูนย์/ผู้อำนวยการ)				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
1. สามารถ ถ่ายทอดแผนงาน เชิงนโยบายหรือ การปรับเปลี่ยน แผนมหภาคของ องค์กรไปสู่การ ปฏิบัติได้อย่าง ชัดเจนและ ครบถ้วน 2. สามารถเป็น ผู้นำ และ/หรือผู้ ประสานการ ปฏิบัติการตาม แผนงานและการ ติดตามประเมินผล ที่มีประสิทธิภาพ	1. ดำเนินการ กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้ บุคลากรของ หน่วยงานมีการ ประพฤติปฏิบัติ ตนหรือ ปฏิบัติงานที่ยึด มั่นต่อกฎ ระเบียบ ความ โปร่งใสเที่ยงธรรม และมีความเป็น กลางทางการ เมือง 2. ปฏิบัติหน้าที่ ความรับผิดชอบ	1. มุ่งปฏิบัติงาน ให้เกิด ความสำเร็จโดย คำนึงถึงผลลัพธ์ ของงาน การ กำหนดแผนงาน และตั้งเป้าหมาย ในการปฏิบัติงาน การจัดระบบและ วิธีการทำงาน อย่างมี ประสิทธิภาพ ตลอดจนการใช้ ทรัพยากรอย่าง ประหยัดและ คุ้มค่าทั้งด้าน	1.สามารถนำ ความรู้และ ประสบการณ์ใน งานอาชีพ หรือ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ใน การปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับ มอบหมาย 2. รวบรวม จัดระบบข้อมูลผล การนำความรู้ และประสบการณ์ มาปรับใช้ในการ ปฏิบัติงานใน รูปแบบต่าง ๆ	1. ตัดสินใจหรือ วางแผนร่วมกันใน ทีมและภาคี เครือข่ายจากความ คิดเห็นของทุกฝ่าย 2. ส่งเสริมกลไก หรือกิจกรรมที่เอื้อ ต่อการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นอย่าง เปิดเผยและเป็น มิตรเพื่อสนับสนุน การทำงานร่วมกัน ให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น 3. รับฟังความ คิดเห็นของ

2. ระดับผู้บริหาร (รองผู้อำนวยการสำนัก/รองผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด/ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้อำนวยการฝ่าย/ผู้อำนวยการศูนย์/ผู้อำนวยการ)				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
3. เอาใจใส่ แสวงหา กลั่นกรอง ข้อมูลย้อนหลัก (Feedbacks) จน สามารถวิเคราะห์ และค้นหาสาเหตุ ของปัญหาที่เกิดขึ้น ในการทำงานเพื่อ ปรับปรุงพัฒนางาน ให้ดีขึ้น 4. เสนอ ทดลอง และสามารถ ปรับปรุงวิธีการ ทำงานให้ดีขึ้น เร็ว ขึ้น หรือมี ประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น	อย่างเป็นมือ อาชีพโดยยึดมั่น ในความถูกต้อง เที่ยงธรรม ยึดมั่น ในหลักการจรรยา วิชาชีพและ จริยธรรม โดยไม่ เบี่ยงเบนด้วยอคติ หรือผลประโยชน์ ส่วนตน หรือ อิทธิพลใด ๆ 3. บริหารงาน และบริหารงาน บุคคลโดยยึด นโยบาย กฎ ระเบียบที่โปร่งใส และเที่ยงธรรม 4. ไม่สนับสนุน แสดงอคติหรือ วิพากษ์วิจารณ์ การกระทำของ รัฐบาลหรือ ผู้เกี่ยวข้องทาง การเมืองให้ ปรากฏแก่เพื่อน ร่วมงาน ผู้ได้บังคับบัญชา	ทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เวลา การประเมิน ติดตามงาน และ มีการปรับปรุง งานอย่างต่อเนื่อง 2. ใช้ดุลยพินิจ และตัดสินใจใน การปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความรู้ ความสามารถ ตรงไปตรงมา ปราศจากอคติ ส่วนตัว 3. มีแนวคิดใหม่ ๆ ที่หลากหลาย ในการพัฒนางาน และแปรไปสู่การ ปฏิบัติได้จริง 4. ให้คำปรึกษา แนะนำแก่ ผู้ได้บังคับบัญชา และเพื่อน ร่วมงานในการ ปฏิบัติงานหรือ	เผยแพร่แก่ ผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน หน่วยงานสังกัด หรือหน่วยงาน ภายนอก 3. ให้คำปรึกษา แนะนำ ถ่ายทอด ความรู้และ ประสบการณ์ใน งานอาชีพแก่ ผู้ปฏิบัติงานใน องค์กรเพื่อช่วยให้ การปฏิบัติงานใน ภาพรวมมี ประสิทธิภาพและ เป็นการจัดองค์ ความรู้ (Knowledge Management : KM) สำหรับ หน่วยงานต่อไป	ผู้ได้บังคับบัญชา ด้วยความรู้สึก ทางบวก และแสดง ความชื่นชม ยอมรับผลงานของ ผู้ได้บังคับบัญชา รวมทั้งเจ้าหน้าที่ ของภาคีเครือข่าย ต่าง ๆ 4. แสดงความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และ ให้ความร่วมมือกับ เพื่อนร่วมงานและ ภาคีเครือข่ายอย่าง จริงใจ 5. ริเริ่มกิจกรรม เพื่อให้มีการติดต่อ สัมพันธ์ทางสังคม เป็นการส่วนตัวกับ เพื่อนร่วมงานและ ภาคีเครือข่าย 6. พยายามหาทาง แก้ไขปัญหาความ ขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น ในที่ทีมงานภายใน หรือในการทำงาน ร่วมกับภาคี

2. ระดับผู้บริหาร (รองผู้อำนวยการสำนัก/รองผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด/ ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้อำนวยการฝ่าย/ผู้อำนวยการศูนย์/ผู้อำนวยการ)				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
	และประชาชน อันเป็นการ กระทบต่อความ เป็นกลางทางการ เมือง 5. ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็น กลางทางการ เมืองให้เป็น แบบอย่างแก่ ผู้ได้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และสาธารณชน ทั่วไป ตลอดจน ดูแลกวาดขัน หรือ ช่วยหน่วยงาน ปลูกจิตสำนึกด้วย วิธีการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง	จัดการกับปัญหา ที่เกิดขึ้น		เครือข่าย และหาก เป็นเรื่องที่ต้องการ ตัดสินใจของผู้บริหาร ระดับสูง ต้อง รายงานให้ ผู้บังคับบัญชาเหนือ ชั้นให้ทราบเพื่อ แก้ไขปัญหาโดยเร็ว

3. ระดับผู้บริหารระดับสูง (ผู้ตรวจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน/ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการการ เลือกตั้งประจำจังหวัด/ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ)				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
1. มีความเข้าใจ ยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือคำสั่ง ระดับองค์กรได้	1. ปฏิบัติหน้าที่ อย่างถูกต้องตาม กฎหมาย กฎเกณฑ์ เหตุผล	1. ประพฤติและ ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างหรือ ต้นแบบในการ	1. สร้างสมความรู้ และประสบการณ์ ในงานอาชีพจน สามารถ	1. สามารถโน้มน้าว และจูงใจให้สมาชิก ในทีมงานภายใน รวมทั้งภาคี

3. ระดับผู้บริหารระดับสูง (ผู้ตรวจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน/ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด/ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ)				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
<p>อย่างถูกต้อง ชัดเจน และสามารถกำหนดเป้าหมายและสร้างแผนปฏิบัติการขึ้นรองรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. กำหนดเป้าหมายที่ท้าทายและเป็นไปได้ยาก เพื่อให้ได้ผลงานที่ดีกว่าเดิมอย่างเห็นได้ชัด</p> <p>3. พัฒนาระบบขั้นตอน วิธีการทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่โดดเด่นหรือแตกต่างไม่เคยมีผู้ใดทำได้มาก่อน (Best Practice)</p> <p>4. เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนางาน และสามารถให้คำปรึกษาแนะนำหรือพัฒนาผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้</p>	<p>อันชอบธรรม และกล้าคัดค้านในสิ่งที่เห็นว่าไม่ชอบธรรม</p> <p>2. ตัดสินใจในหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยความถูกต้อง ชอบธรรม เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติแม้จะเป็นผลร้ายต่อตนเอง เสี่ยงต่อความมั่นคงในหน้าที่หรือเสี่ยงต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p> <p>3. กล้าตัดสินใจในการบริหารงาน บริหารทรัพยากรบุคคล และอื่น ๆ ของหน่วยงานด้วยความถูกต้อง โปร่งใสและเป็น</p>	<p>ปฏิบัติงานอย่างมุ่งมั่น ทุ่มเท และอุทิศตนเองต่อองค์กร</p> <p>2. มีความมุ่งมั่นในการทำงานสูง และมี</p> <p>ความสามารถในการกระตุ้น จูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานมีความมุ่งมั่น ทุ่มเท ปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จและเกิดผลดี</p> <p>3. ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลหรือประสิทธิภาพการทำงานอย่างต่อเนื่อง และมี</p> <p>แนวทางในการตอบสนองผลการทำงานหรือการกระตุ้นจูงใจอย่างเหมาะสม</p> <p>4. บริหารจัดการ ทุ่มเทเวลาและทรัพยากรการบริหารเพื่อการ</p>	<p>ปฏิบัติงานที่มีระดับความยาก และซับซ้อนสูงได้เป็นที่ประจักษ์ และได้รับการยอมรับนับถือทั้งภายในและภายนอก</p> <p>หน่วยงาน</p> <p>2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในสังกัดได้พัฒนาความรู้ และสร้างสมประสบการณ์ใน งานอาชีพ โดยการวางแผน จัดระบบการมอบหมายงาน การสับเปลี่ยน หมุนเวียนงาน การพัฒนาบุคคล ในระหว่างการทำงาน (On the Job Training) ตลอดจน</p>	<p>เครือข่าย เห็นถึงเป้าหมายร่วมกัน และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของทีม</p> <p>2. สร้างบรรยากาศของการปฏิบัติงานร่วมกันโดยการจัดให้มีเวทีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการแก้ไขปัญหาของทีมงานภายในหรือภาคีเครือข่าย</p> <p>3. เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมในวงกว้างเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของทีมงานภายในหรือภาคีเครือข่าย</p> <p>4. แสดงบทบาทในฐานะตัวแทนหน่วยงานทั้งในวาระเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อประโยชน์ในการผูกสัมพันธ์และ</p>

3. ระดับผู้บริหารระดับสูง (ผู้ตรวจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน/ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการการ เลือกตั้งประจำจังหวัด/ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ)				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
5. เป็นผู้นำที่มี ความมุ่งมั่นและ ผลักดัน กระบวนการ เปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นให้สำเร็จ ด้วยดีและได้รับการ ยอมรับจากทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง	<p>ธรรม แม้อาจ ก่อให้เกิดความไม่ พึงพอใจแก่ผู้เสีย ประโยชน์</p> <p>4. เป็นต้นแบบ ของความซื่อสัตย์ สุจริตโปร่งใสและ เป็นกลางทางการ เมือง</p> <p>5. สนับสนุน ส่งเสริม และสร้าง กลไกให้พนักงาน สามารถรายงาน การกระทำหรือ พฤติกรรมไม่ เหมาะสมในการ ปฏิบัติงานของ พนักงานต่อ ผู้บังคับบัญชาได้ เพื่อดำเนินการ ตามกฎหมายระเบียบ อย่างเด็ดขาดและ เป็นธรรม</p> <p>6. ถ่ายทอด ปลูกฝัง และให้ คำปรึกษาแนะนำ เกี่ยวกับความเป็น</p>	<p>ปฏิบัติงานที่เกิด ประโยชน์สูงสุด ต่อภารกิจของ หน่วยงาน</p>	<p>สนับสนุนสิ่ง อำนวยความสะดวก สะดวกในการ ปฏิบัติงานอย่าง เหมาะสม</p> <p>3. สามารถนำ ความรู้เชิงบูรณา การของตนไปใช้ ในการสร้าง วิสัยทัศน์เพื่อการ ปฏิบัติงานของ หน่วยงานใน อนาคต</p> <p>4. มี ความสามารถ และเต็มใจ เอื้อเพื่อเผยแพร่ ความรู้ ความ ชำนาญของงาน ในหน้าที่ของตน แก่ผู้อื่นทั้งภายใน และภายนอก หน่วยงาน</p>	<p>สร้างภาคีเครือข่าย ของหน่วยงาน</p> <p>5. เสริมสร้างความ สามัคคีสามานฉันท์ ในทีมและภาคี เครือข่ายอย่าง เสมอหน้าโดยไม่ คำนึงถึงความชอบ หรือไม่ชอบส่วนตัว</p> <p>6. สามารถแก้ไข ปัญหาความขัดแย้ง ของการทำงานใน ทีมงานหรือระหว่าง หน่วยงานกับภาคี เครือข่าย</p>

3. ระดับผู้บริหารระดับสูง (ผู้ตรวจการ/ผู้ตรวจสอบภายใน/ผู้อำนวยการสำนัก/ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด/ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ)				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
	กลางทางการเมืองทั้งในด้านแนวคิด ค่านิยม และคุณค่า ให้แก่ผู้ร่วมงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง			

4.ระดับผู้บริหารระดับสูง (รองเลขาธิการ/ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง/ผู้ทรงคุณวุฒิ)				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
1. มีวิสัยทัศน์สามารถวางแผนเชิงกลยุทธ์การบริหารองค์กร แผนแม่บท และระบบข้อมูลข่าวสารเชิงบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความเป็นเลิศตามพันธกิจ/ภารกิจของหน่วยงาน	1. สนับสนุนผลักดันให้มีการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติให้พนักงานต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดมั่นต่อกฎระเบียบ ความโปร่งใส เที่ยงธรรม และความเป็นกลางทางการเมือง	1. กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ และแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุน เสริมสร้าง และรักษาบรรยากาศและทัศนคติของการปฏิบัติงานอย่างมุ่งมั่น ทุ่มเท และอุทิศตนเพื่อองค์กร	1. สนับสนุนให้เกิดบรรยากาศแห่งการพัฒนา ความเชี่ยวชาญในองค์กร ด้วยการจัดสรรทรัพยากร เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนาความรู้ และสร้างสมประสบการณ์งานอาชีพ	1. แสดงบทบาทในการส่งเสริมประสาน ตรวจสอบ เยี่ยม ให้กำลังใจ การปฏิบัติงานของทีมงานภายในหรือการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อผลักดันภารกิจสำคัญของสำนักงานให้ประสบความสำเร็จ
2. ตัดสินใจตามภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยมีการประเมินความเสี่ยงหรือพิจารณาผลได้ผลเสียของ	2. แสดงภาวะความเป็นผู้นำที่ยึดมั่นต่อกฎระเบียบ ความโปร่งใสเที่ยงธรรม	2. กำหนดให้แนวทางการปฏิบัติงานอย่างมุ่งมั่น ทุ่มเท และอุทิศตนเพื่อ	2. ให้การสนับสนุน ยกย่อง ชมเชย ผู้ที่สามารถพัฒนา ความเชี่ยวชาญใน	2. ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรการบริหารทั้งด้านบุคลากร เครื่องมือ

4.ระดับผู้บริหารระดับสูง (รองเลขาธิการ/ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง/ ผู้ทรงคุณวุฒิ)				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
<p>การดำเนินการ อย่างถูกต้องชัดเจน และดำเนินการให้ เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อสำนักงานและ ประเทศชาติหรือผู้ มีส่วนได้เสีย (Stake Holder) ต่าง ๆ</p> <p>3. สามารถบริหาร จัดการและทุ่มเท เวลา ตลอดจน ทรัพยากรเพื่อให้ เกิดผลงานที่ดีและ เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อภารกิจของ หน่วยงานตามที่ กำหนดไว้</p>	<p>และความเป็น กลางทางการ เมืองที่เป็นที่ ปรากฏแก่คน ทั่วไปได้ และเป็น ต้นแบบในการ ปฏิบัติตามของ ผู้บังคับบัญชา</p> <p>3. ส่งเสริม บรรยากาศการ ทำงานให้เอื้อต่อ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ความ โปร่งใสเที่ยงธรรม และความเป็น กลางทางการ เมือง โดยต้องมี การสื่อสารที่ เปิดเผย มีการ ตรวจสอบ พฤติกรรมที่ไม่ ถูกต้อง เสริมแรง ให้เกียรติ ยกย่อง ผู้กระทำดี และ จัดการกับผู้ ปฏิบัติมิชอบอย่าง เฉียบขาด</p>	<p>องค์กรเป็น วัฒนธรรมองค์กร ของ สนง.กกต.</p> <p>3. กำหนด แนวทางส่งเสริม สนับสนุนตอบ แทนพนักงานที่มี ผลงานและปฏิบัติ อย่างเต็มกำลัง</p> <p>ความสามารถ อย่างเหมาะสมทั้ง ด้านท่าง้าวหน้า ในสายอาชีพ ค่าตอบแทน ตลอดจนการให้ เกียรติยกย่องตาม ควรแก่กรณี</p> <p>4. เป็น แบบอย่าง/ผู้นำที่ มีความมุ่งมั่น อุทิศตน และกล้า ผลักดันให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงเพื่อ ความเป็นเลิศของ องค์กร</p>	<p>งานได้อย่าง ประสบผลสำเร็จ และโดดเด่น</p> <p>3. ใช้ความสำเร็จ ในการสั่งสมความ เชี่ยวชาญในงาน อาชีพเป็น องค์ประกอบหลัก หนึ่งในการ วางแผนทาง ก้าวหน้าในสาย อาชีพของ พนักงาน</p> <p>4. มีวิสัยทัศน์ เล็งเห็นประโยชน์ ขององค์ความรู้ วิทยาการและ เทคโนโลยีใหม่ๆ ต่อการปฏิบัติงาน ในอนาคต และ สนับสนุนส่งเสริม ให้มีการนำมา ประยุกต์ใช้ใน หน่วยงานอย่าง ต่อเนื่อง</p>	<p>เครื่องใช้ วัสดุ อุปกรณ์ และอื่น ๆ ที่เพียงพอต่อการ ปฏิบัติงานของ ทีมงานภายในหรือ ภาคีเครือข่าย</p> <p>3. ผูกสัมพันธ์ ประสานงานกับผู้มี อำนาจตัดสินใจของ ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมมือกัน ปฏิบัติงานในระยะ ยาว</p>

4.ระดับผู้บริหารระดับสูง (รองเลขาธิการ/ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง/ ผู้ทรงคุณวุฒิ)				
สมรรถนะที่ 1	สมรรถนะที่ 2	สมรรถนะที่ 3	สมรรถนะที่ 4	สมรรถนะที่ 5
	<p>4. กล้าตัดสินใจด้วยความถูกต้องเที่ยงธรรม แม้อาจไม่ถูกใจผู้เกี่ยวข้อง และยื่นหยัดพิทักษ์ผลประโยชน์และชื่อเสียงของประเทศชาติแม้ในสถานการณ์ที่อาจเสี่ยงต่อความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงานหรืออาจเสี่ยงภัยต่อชีวิต</p> <p>5. ส่งเสริม สร้างขวัญกำลังใจให้พนักงานสำนักงาน คณะกรรมการเลือกตั้งโดยพิทักษ์ความถูกต้อง เป็นธรรมในการบริหารงานและการบริหารงานบุคคล</p>			

4.2.2 กระบวนการติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

เริ่มกระบวนการ

เมื่อพรรคการเมืองได้ผ่านเกณฑ์การขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองแล้ว และได้รับการจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามแผนการดำเนินงาน และแผนการใช้จ่ายเงินที่พรรคการเมืองยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประชาสัมพันธ์หรือส่งแผนงานกิจกรรมที่พรรคการเมืองได้รับการสนับสนุนให้กับเครือข่ายตาสัปประรด (นักข่าวพลเมือง) ซึ่งอยู่ในพื้นที่และได้รับคำรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสอดส่องเฝ้าระวังสังเกตการณ์การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่มีการจัดกิจกรรมในเขตพื้นที่ และหากพบความผิดปกติให้รีบแจ้งเหตุดังกล่าวนี้ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ทราบเพื่อให้ทีมพนักงานการเลือกตั้งที่เป็นมืออาชีพทำการตรวจสอบต่อไป

4.2.3 สรุปประเด็นการวิเคราะห์ทางเลือกที่ 2 ให้มี “เครือข่ายตาสัปประรดและพนักงานการเลือกตั้ง” ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสอดส่องสังเกตการณ์การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพรรคการเมือง

(1) ด้านบุคลากร

ด้วยกรอบอัตรากำลังของฝ่ายติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของพรรคการเมืองซึ่งเป็นเจ้าภาพผู้รับผิดชอบในปัจจุบันซึ่งมีกรอบอัตรากำลังจำนวน 3 คน และลูกจ้างอีกจำนวน 2 คน รวมผู้อำนวยการฝ่ายอีก 1 คน เป็น 6 คน การตรวจติดตามแนวทางที่ 2 จึงต้องหาเครือข่ายมาเป็นตัวช่วยในการทำงานโดยการสร้างเครือข่ายผู้เฝ้าสังเกตการณ์ในพื้นที่เรียกว่าเครือข่ายตาสัปประรด ซึ่งมีลักษณะเป็นนักข่าวพลเมืองที่ได้รับคำรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานเป็นผู้สอดส่อง การเฝ้าระวังเหตุความผิดปกติของการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในเขตจังหวัด และ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสร้างบุคลากรให้เป็นผู้มืออาชีพด้วยการสร้างพนักงานการเลือกตั้งที่เป็นมืออาชีพในการติดตามทั้งส่วนกลางและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยการต้องเพิ่มทักษะต้องเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตร “นักตรวจติดตามมืออาชีพ” จากสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง หรือสถาบันวิทยการพรรคการเมืองเพื่อให้เป็นทีมงานเป็นพี่เลี้ยงและเป็นวิทยากรให้แก่เครือข่ายตาสัปประรดนักข่าวพลเมืองดังกล่าวด้วย

ทีม “พนักงานการเลือกตั้งที่เป็นมืออาชีพในการติดตาม” นี้ ต้องได้รับการบ่มเพาะการแสดงผลงานซึ่งสมรรถนะและต้องมีพฤติกรรมที่บ่งชี้ให้เป็นจริงตามสมรรถนะของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งระดับพนักงานและระดับผู้บริหาร ซึ่งในส่วน of พนักงาน

การแสดงออกซึ่งสมรรถนะและการมีพฤติกรรมบ่งชี้ให้เป็นจริงเป็นเรื่องสำคัญเนื่องจากหากว่าสมรรถนะที่ 1 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ Achievement Motivation ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความตั้งใจ มานะพยายาม การมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย การแสดงออกว่าต้องการทำงานให้ดีขึ้น การแสดงความสนใจใคร่รู้ การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ มุ่งมั่นปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ การสร้างนิสัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความก้าวหน้าของงาน และการตรวจสอบความถูกต้องอย่างละเอียดหากไม่ทำให้เป็นผลสัมฤทธิ์ได้จริงก็จะไม่มีผลในทางปฏิบัติไม่เกิดเป็นชิ้นงานขึ้นมาได้ ประกอบกับสมรรถนะในระดับผู้บริหารโดยเฉพาะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดแผนเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน การเอาใจใส่ การปรับปรุงวิธีการทำงาน การมีความเข้าใจถึงยุทธศาสตร์หรือนโยบายขององค์กรหรือการกำหนดเป้าหมาย การพัฒนาระบบเพื่อให้เกิดผลงานที่โดดเด่น การเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนางาน การมีวิสัยทัศน์สามารถวางแผนเชิงกลยุทธ์การตัดสินใจตามภารกิจหน้าที่การทุ่มเทเวลาและทรัพยากรเพื่อให้เกิดผลงานที่ดี เหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการบ่มเพาะให้เกิดผลเป็นจริงในทางปฏิบัติให้อยู่ในวิสัยของพนักงานแต่ละคนและแต่ละระดับจึงต้องอาศัยระยะเวลาพอสมควร

(2) ด้านงบประมาณ

ต้องใช้งบประมาณสำหรับ 1) การเพิ่มสมรรถนะให้กับพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และ 2) อบรมเชิงปฏิบัติการให้กับเครือข่ายตัสปประรดและพนักงานการเลือกตั้งที่เป็นมืออาชีพในการติดตาม และนักข่าวพลเมือง 3) มีค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายให้กับเครือข่ายตัสปประรดและพนักงานการเลือกตั้งที่เป็นมืออาชีพในการติดตามและนักข่าวพลเมือง

(3) ด้านการกฎหมาย

ต้องออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (เครือข่ายตัสปประรด (นักข่าวพลเมือง) เพื่อให้เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง รวมทั้งกำหนดค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อันเกิดจากการทำงานของเครือข่ายตัสปประรดและพนักงานการเลือกตั้งที่เป็นมืออาชีพในการติดตามและนักข่าวพลเมือง

4.2.4 ข้อดีของทางเลือกที่ 2

(1) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีเครือข่ายการตรวจสอบในพื้นที่จังหวัดที่มีความเป็นกลางทางการเมือง

(2) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีพนักงานที่มีสมรรถนะเฉพาะทางในการตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองเป็นนักตรวจติดตามมืออาชีพ

(3) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการติดตามได้รวดเร็วขึ้น

(4) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถแจ้งให้พรรคการเมือง แก้ไขปรับปรุงการใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เกิดความถูกต้องได้รวดเร็วขึ้นทันต่อสถานการณ์

4.2.5 ข้อเสียของทางเลือกที่ 2

(1) ใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากเนื่องจากต้องใช้งบประมาณสำหรับสร้างเครือข่ายตาสัปะรดและพนักงานการเลือกตั้งที่เป็นมืออาชีพในการติดตาม

(2) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องหาเครือข่ายที่มีคุณภาพและเป็นกลางทางการเมืองและประสงค์ที่จะเป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(3) ใช้ระยะเวลาในการสร้างเครือข่ายตาสัปะรดและพนักงานการเลือกตั้งที่เป็นมืออาชีพในการติดตาม

4.3 ทางเลือกที่ 3 ให้มีกระบวนการติดตามประเมินผลโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันการศึกษา และตรวจติดตามการใช้จ่ายและตรวจสอบเอกสารหลักฐานทุกโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุน

จากแนวคิดที่ว่า การติดตามประเมินผลเป็นกระบวนการสำคัญของกระบวนการจัดการองค์กร แนวคิดว่าการติดตามประเมินผลเป็นการควบคุม กำกับ เป็นการตรวจสอบเป็นระยะโดยมีวัตถุประสงค์การประเมินเป็นแผนงานโครงการ โดยการมีส่วนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและพรรคการเมืองที่ได้รับการจัดสรรเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง วิธีการที่ใช้ในการตรวจติดตามจะเป็นการตรวจสอบ ให้คำแนะนำ คำปรึกษา การตรวจสอบทางการเงินและความถูกต้อง การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ รวมถึงการตรวจสอบผลงานซึ่งสะท้อนถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ตั้งคณะอนุกรรมการตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองโดยคณะกรรมการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้มีหน้าที่ในการติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

2. แต่งตั้งคณะทำงานซึ่งเป็นพนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งของด้านกิจการพรรคการเมืองและการออกเสียงประชามติ โดยคณะอนุกรรมการตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง โดยคณะทำงานจะต้องแบ่งพรรคการเมืองที่ได้รับเงินจัดสรรให้แต่ละคณะทำงานติดตามในปริมาณที่เท่า ๆ กันหรือใกล้เคียงกัน โดยคณะทำงานจะมีหลักเกณฑ์และแบบฟอร์มการติดตาม เป็นเครื่องมือในการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง รายละเอียดการดำเนินงานติดตามการใช้จ่ายเงินของคณะทำงาน มีขั้นตอน ดังนี้

(1) คณะทำงานแต่ละคณะเข้าตรวจเยี่ยมสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง (นิเทศพรรคการเมือง) เพื่อให้คำแนะนำแก่พรรคการเมืองให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพรรคการเมืองกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเพื่อรับรู้ถึงปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองรวมทั้งแนวทางแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานการนิเทศพรรคการเมือง มีแนวทางดังนี้

- 1) ก่อนดำเนินการต้องขออนุมัติดำเนินการ
- 2) แต่งตั้งคณะทำงาน
- 3) เตรียมความพร้อมในส่วนของคุณ่มือ
- 4) แจ้งการนิเทศงานให้พรรคการเมืองและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ
- 5) ดำเนินการนิเทศพรรคตามกำหนด ณ สำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง
ทุกพรรคการเมือง
- 6) จัดทำรายงานผลการนิเทศพรรคการเมือง
รายการค่าใช้จ่ายประกอบด้วย ค่าเบี้ยเลี้ยง, ค่าที่พัก, ค่าพาหนะ, ค่าเอกสารและวัสดุ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (การใช้จ่ายใช้ลักษณะถัวจ่ายทุกรายการ)

(2) ในการนิเทศงาน ต้องตรวจทานหลักฐานการจัดซื้อจัดจ้างครุภัณฑ์ต่าง ๆ ว่ามีความก้าวหน้าการได้ใช้จ่ายเงินไปจริงตามหลักฐานและมีครุภัณฑ์ตามหลักฐานการใช้จ่ายเงินของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งเอกสารหลักฐานข้างต้นนี้คณะทำงานจะรวบรวมผลการติดตามนี้ไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบการตรวจทานการพิจารณาการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินต่อไป

(3) การเบิกจ่ายเงินจัดสรรให้แก่พรรคการเมืองจะเบิกจ่ายเป็นรายไตรมาส พรรคการเมืองจะเบิกเงินในครั้งถัดไปได้พรรคการเมืองจะต้องรายงานผลการดำเนินการ การจัดกิจกรรมที่ใช้เงินสนับสนุน พร้อมเอกสารหลักฐานประกอบมายังกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองด้วย

(4) ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนิเทศงานพรรคการเมืองสาขาพรรคการเมืองในพื้นที่จังหวัด เช่นในปีงบประมาณ 2561 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 กำหนดให้สาขาพรรคมีภารกิจทั้งในเรื่องจำนวนสมาชิกสาขาพรรคการเมือง การรับฟังความคิดเห็นจากสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเงินการบัญชีของสาขาพรรค การดำเนินกิจการของสาขาพรรค ฉะนั้นเพื่อให้ภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้จัดให้มีการนิเทศ

งานพรรคการเมืองโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยมีงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายประกอบด้วยค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าวัสดุ ค่าเช่ารถ ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์ของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันจำเป็น โดยการเข้าร่วมสังเกตการณ์ (นิเทศพรรคการเมือง) การดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ต่างจังหวัด โดยมีแบบฟอร์มเป็นเครื่องมือในการติดตาม และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะรวบรวมเอกสารหลักฐานต่างๆ ในการจัดกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นสำเนาใบลงลายมือชื่อผู้เข้าร่วมประชุม สำเนาใบสำคัญการจ่ายเงิน รูปถ่ายการจัดกิจกรรม รายงานมายังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและใช้ประกอบการพิจารณาการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองต่อไป รวมทั้งการตรวจวัสดุ-ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของสำนักงานสาขาพรรคพรรคที่จัดซื้อโดยเงินของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

การประเมินผล เพื่อให้การประเมินผลการใช้เงินเป็นไปด้วยความโปร่งใส สะท้อนถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความคุ้มค่าของการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุน กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจะดำเนินการ โดยให้สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาครัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอก และมีผู้ใช้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นผู้ประเมินผล โดยจะเก็บข้อมูล เอกสาร หลักฐานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองแต่ละพรรค ตลอดปีที่มีการใช้จ่ายเงินและรายงานผลให้กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองทราบ

การตรวจติดตามในส่วนของการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง สำนักงานในฐานะหน่วยธุรการของนายทะเบียนพรรคการเมือง จะจัดตั้งคณะทำงานตรวจสอบเอกสารหลักฐาน ซึ่งคณะทำงานนี้จะพิจารณาผลการตรวจสอบเอกสารหลักฐานของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งจะปรากฏผลการตรวจสอบเอกสารหลักฐานเป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. เอกสารหลักฐานที่พรรคจัดส่งมานั้นถูกต้องครบถ้วน
2. เอกสารหลักฐานที่พรรคจัดส่งมายังไม่ครบถ้วน ต้องมีหนังสือแจ้งให้พรรคส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม หรือชี้แจงภายใน 30 วัน จากนั้นมาได้ว่า

- กรณีพรรคไม่ดำเนินการ อาจต้องพิจารณาส่งศาลรัฐธรรมนูญ หากศาลมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ต้องดำเนินการแจ้งกรรมการบริหารพรรคชำระเงินที่พรรคใช้จ่ายไปและไม่ได้ชี้แจงหรือส่งเอกสารเพิ่มเติม แต่หากพรรคชำระเงินตามที่แจ้งเรื่องก็ยุติ แต่หากไม่ชำระเงินต้องดำเนินการทางแพ่งเพื่อเรียกคืนเงินสนับสนุนในส่วนที่พรรคใช้จ่ายไม่ถูกต้องไม่เป็นไปตามกฎหมายกำหนด

4.3.1 สรุปประเด็นการวิเคราะห์ทางเลือกที่ 1 ให้มีกระบวนการติดตามประเมินผล โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันการศึกษา และตรวจติดตามการใช้จ่ายและตรวจสอบเอกสารหลักฐานทุกโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุน

การดำเนินการตามทางเลือกที่ 1

(1) ด้านบุคลากร

- ในส่วนของการนิเทศงานพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ส่วนกลาง ซึ่งแบ่งกันเป็นทีม ๆ หนึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร และพนักงาน จำนวน 7 ทีมๆ ไม่เกิน 10 คน เพื่อนิเทศพรรคการเมืองจำนวน 70 พรรคการเมือง ต้องใช้พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพิ่มมากขึ้นหาก พิจารณารอบอัตรากำลังในปี 2560 สำนักกิจการพรรคการเมืองและสำนักบริหารการสนับสนุนโดยรัฐรวมกันมีจำนวน 62 คน โดยมีฝ่ายติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของพรรคการเมืองเป็นเจ้าภาพผู้รับผิดชอบ มีกรอบอัตรากำลังจำนวน 3 คน และลูกจ้างอีกจำนวน 2 คน รวมผู้อำนวยการฝ่ายอีก 1 คน เป็น 6 คน ในทางปฏิบัติจึงใช้หลักการการมีส่วนร่วมกันโดยใช้บุคลากรใน 2 สำนักช่วยกันออกตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองในทุกกิจกรรม รวมถึงการตรวจการจัดซื้อจัดจ้างที่พรรคได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง เช่น การจัดซื้อคอมพิวเตอร์ การจัดซื้อโต๊ะทำงาน ซึ่งพรรคการเมืองต้องจัดทำทะเบียนคุมสิ่งเหล่านี้ให้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกันทั้งหลักฐานและทะเบียนคุมครุภัณฑ์ดังกล่าว

- ในส่วนของการนิเทศงานพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมืองในพื้นที่จังหวัดของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ซึ่งจัดแบ่งกลุ่มจังหวัดเป็น 5 กลุ่มจังหวัด ซึ่งกรอบอัตรากำลังของพนักงานที่ดูแลงานพรรคการเมืองในจังหวัดมีจังหวัดละ 1 -3 คน เท่านั้นจึงเป็นงานที่ท้าทายพอสมควรในการเข้าร่วมสังเกตการณ์หรือนิเทศงานของพรรคการเมืองหรือสาขาพรรคการเมืองในพื้นที่

(2) ด้านงบประมาณ

เป็นงบประมาณของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด สำหรับพนักงานในส่วนกลางในการนิเทศงานพรรคการเมือง และในส่วนของการจ้างสถาบันการศึกษา ค่าใช้จ่ายประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการออกพื้นที่ตรวจติดตามการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองในพื้นที่ต่างจังหวัด ค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการนิเทศงานพรรคการเมือง และจ้างสถาบันการศึกษาทำการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง กล่าวคือ

- การนิเทศงานพรรคการเมืองของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลาง ซึ่งแบ่งกันเป็นทีม ๆ หนึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร และพนักงาน จำนวน 7 ทีมๆ ไม่เกิน 10 คน เพื่อนิเทศพรรคการเมืองจำนวน 70 พรรคการเมือง งบประมาณรวมประมาณ 334,800 บาท

- ในส่วนของการนิเทศงานพรรคการเมืองโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดซึ่งแบ่งเป็น 5 กลุ่มจังหวัด เช่น ได้รับการจัดสรรจังหวัดละ 3,000 บาท ได้รับการจัดสรรจังหวัดละ 7,000 บาท ได้รับการจัดสรรจังหวัดละ 14,000 บาท ได้รับการจัดสรรจังหวัดละ 30,000 บาท และได้รับการจัดสรรจังหวัดละ 100,000 บาท รวมประมาณการงบประมาณ 898,000 บาท เป็นต้น ซึ่งงบประมาณเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองประกอบด้วย งบประมาณการจ้างสถาบันการศึกษา (วิจัย) งบประมาณสำหรับงานนิเทศงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลาง และงบประมาณสำหรับให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนิเทศงานร่วมสังเกตการณ์ย้อนหลังไปถึงปีงบประมาณ 2556 ปรากฏตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4. 3 แสดงงบประมาณสำหรับติดตามประเมินผลของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

ปีงบประมาณ	จ้างสถาบันการศึกษาของรัฐ	นิเทศพรรคการเมือง สนง.ญ.	งานพรรคการเมือง (กทต.จว.)
2561	1,500,000	334,800	898,000
2560	-	-	580,000
2559	-	-	580,000
2558	-	-	580,000
2557	1,500,000	255,000	1,366,000
2556	1,500,000	255,000	1,071,000

งบประมาณสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในปี 2556 และ 2557 มีความแตกต่างจากปีงบประมาณอื่น

จากข้อมูลจำนวนงบประมาณย้อนหลังงบประมาณในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดขึ้นอยู่กับข้อกำหนดตัวชี้วัด แต่ในปี 2558 และในปี 2559 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดกลุ่มจังหวัดเป็น 2 กลุ่มจังหวัด โดยจัดสรรจำนวน 5,000 บาท/จังหวัด จำนวน 38 จังหวัดและจัดสรรจำนวน 10,000 บาท/จังหวัด จำนวน 39 จังหวัด

ปี 2557 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้ร้อยละของงบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดใช้ในการนิเทศงาน ร้อยละ 70 โดยแบ่งกลุ่มการจัดสรรเงินให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็น 6 กลุ่มดังนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงงบประมาณที่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจัดสรรให้แก่กลุ่มจังหวัดในการติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง

กลุ่มที่	จำนวนเงินที่ได้รับจัดสรร/จังหวัด	จำนวนจังหวัด	จังหวัด
1	5,000	17	มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน ระนอง สระบุรี หนองบัวลำภู สมุทรสงคราม สมุทรสาคร หนองคาย อ่างทอง นครนายก เลย สิงห์บุรี นครปฐม ภูเก็ต สุพรรณบุรี อำนาจเจริญ ราชบุรี
2	11,000	21	กระบี่ กำแพงเพชร บึงกาฬ ฉะเชิงเทรา ตราด บุรีรัมย์ พะเยา พังงา สตูล สระแก้ว จันทบุรี ปทุมธานี ปราจีนบุรี ชัยนาท เพชรบุรี ระยอง อุตรดิตถ์ อุทัยธานี ลำพูน อุตรธานี กาญจนบุรี
3	19,000	26	พิจิตร ลำปาง ศรีสะเกษ น่าน สุรินทร์ ชลบุรี นครพนม แพร่ ยโสธร ลพบุรี สุโขทัย ตาก มหาสารคาม พระนครศรีอยุธยา ร้อยเอ็ด สกลนคร เชียงราย ตรัง นนทบุรี ยะลา ชุมพร ปัตตานี พิษณุโลก พัทลุง สมุทรปราการ นราธิวาส
4	33,000	6	ชัยภูมิ สงขลา กาฬสินธุ์ เชียงใหม่ ประจวบคีรีขันธ์ นครศรีธรรมราช
5	43,000	6	นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ สุราษฎร์ธานี นครราชสีมา อุบลราชธานี ขอนแก่น
6	100,000	1	กรุงเทพมหานคร

ปี 2556 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้ร้อยละของงบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดใช้ในการตรวจติดตาม ร้อยละ 60 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 แสดงงบประมาณที่กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองจัดสรรให้แก่จังหวัดตามสัดส่วนของสาขาพรรคการเมือง

ลำดับ	จำนวนสาขาพรรคในพื้นที่จังหวัด	จำนวนจังหวัด	จำนวนเงินที่ได้รับจัดสรร/จังหวัด	จังหวัด
1	ไม่มีสาขาพรรค	6	4,000	สระบุรี ระนอง มุกดาหาร แม่ฮ่องสอน หนองบัวลำภู บึงกาฬ
2	1-4	43	9,000	ตราด นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สิงห์บุรี อ่างทอง พังงา กำแพงเพชร ฉะเชิงเทรา นครนายก สระแก้ว สุพรรณบุรี ภูเก็ต บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ หนองคาย อำนาจเจริญ น่าน พะเยา ลำปาง สุโขทัย ปทุมธานี ปราจีนบุรี ระยอง สทบุรี สตูล เลย อุตรดิตถ์ กาญจนบุรี จันทบุรี ชัยนาท ชลบุรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี อุทัยธานี กระบี่ นครพนม มหาสารคาม ยโสธร อุตรธานี ตาก ลำพูน
3	5-8	16	15,000	นนทบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สมุทรปราการ ร้อยเอ็ด สกลนคร เพชรบูรณ์ แพร่ ชัยภูมิ พิษณุโลก ชุมพร ตรัง ยะลา พิจิตร เชียงราย ปัตตานี
4	9-12	7	30,000	นครสวรรค์ นครราชสีมา พัทลุง สุราษฎร์ธานี กาฬสินธุ์ นครราชสีมา สงขลา
5	13-20	4	40,000	อุบลราชธานี ขอนแก่น เชียงใหม่ นครราชสีมา
6	20 สาขาขึ้นไป	1	50,000	กรุงเทพมหานคร

(3) ด้านกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีเครื่องมือในการบริหารจัดการเป็นฐานรองรับการปฏิบัติงานซึ่งต้องอาศัยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งเรื่องกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

4.3.2 ข้อดีของทางเลือกที่ 3

(1) หากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้แนวทางที่ 1 ในการติดตามจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองอย่างแน่นอนด้วยกำลังคนจำนวน 62 คน แบ่งกลุ่มออกนิเทศงานติดตามของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งส่วนกลางและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทุกจังหวัดช่วยชี้แนะ ให้คำปรึกษา ร่วมคิดร่วมเสนอจนพรรคการเมืองไม่อาจมีข้อผิดพลาดบกพร่องได้จึงสามารถดำเนินกิจกรรม จัดเก็บเอกสารหลักฐาน การลงบัญชี เป็นไปด้วยความถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดอย่างแน่นอน ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและพรรคการเมือง หรืออีกในหนึ่งคือเป็นความร่วมมือกันในการที่จะปรึกษาหารือ สอบถามหรือหาคำตอบ หรือขอคำแนะนำชี้แนะต่อกันได้

(2) สืบเนื่องจาก (1) ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งส่วนกลางและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ตรวจติดตามหรือนิเทศงานพรรคการเมืองอย่างใกล้ชิดจึงส่งผลให้พรรคการเมืองสามารถรวบรวมเอกสารหลักฐานประกอบการใช้จ่ายเงินได้ครบถ้วนและน่าเชื่อถือ ยิ่งในทางปฏิบัติหากมีการนิเทศ หรือการติดตามของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นวงรอบ 3 เดือน หรือวงรอบไตรมาส 1 ไตรมาสที่ 2 หรือไตรมาสที่ 3 หรือไตรมาสที่ 4 ยิ่งจะเป็นผลดีกับพรรคการเมืองที่จะได้สอบทานการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาและหาหรือสิ่งที่จะทำในอนาคต

(3) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและพรรคการเมืองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันสืบเนื่องจากการเข้ามามีส่วนร่วมในงานติดตามและการนิเทศงานทั้ง 2 ภาคส่วน

(4) สืบเนื่องจาก (1) และ (2) ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งส่วนกลางและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้ติดตามหรือนิเทศงานพรรคการเมืองจะส่งผลให้กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไม่มีภาระในการเรียกคืนเงินสนับสนุนจากพรรคการเมือง เนื่องจากการตรวจ การสอบทานจากการติดตามหรือนิเทศงานของพรรคการเมือง ยิ่งความถี่ของการนิเทศงานมีมากเท่าใดยิ่งเป็นผลให้ความถูกต้องสมบูรณ์ของการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองและงานเอกสารหลักฐานของพรรคการเมืองยิ่งจะมีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(5) พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เรียนรู้ทุกที่ทุกเวลาและเป็นการเพิ่มทักษะแ่งมุมการติดตามไปในคราวเดียวกัน

4.3.3 ข้อเสียของทางเลือกที่ 3

(1) พรรคการเมืองขาดความคล่องตัวไม่เป็นอิสระเนื่องจากต้องคำนึงถึงการติดตามการนิเทศงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทั้งส่วนกลางและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด อีกทั้งพรรคการเมืองต้องจัดทำทะเบียนคุณครุภัณฑ์ต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดพอสมควร รวมถึงการลงบัญชี เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของพรรคการเมือง

(2) พนักงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยเฉพาะพนักงานที่ทำงานเกี่ยวกับพรรคการเมืองมีภาระงานเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากการติดตามการนิเทศงานของพรรคการเมืองว่าพรรคการเมืองใช้จ่ายเงินเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงินอย่างไร มีความก้าวหน้าของการใช้จ่ายเงินไปจำนวนมากน้อยเพียงใด มีความก้าวหน้าของงานที่เกิดจากการใช้จ่ายเงินนั้นสมเหตุสมผลกับงบประมาณหรือไม่ มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือสอดคล้องกับการลงบัญชีถูกต้องตามมาตรฐานทางบัญชี ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระแก่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและพนักงาน

(3) บุคลากรไม่เพียงพอเนื่องจากมีรายละเอียดที่ต้องติดตามตรวจสอบเป็นจำนวนมากเมื่อพิจารณาจากกรอบอัตรากำลังปีหลังสุดซึ่งมีอยู่จำนวน 62 อัตรา

(4) ส่วนงานที่รับผิดชอบการติดตาม ตรวจสอบของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งยังมีทักษะไม่ครอบคลุมภารกิจนี้จำเป็นต้องฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้จากผู้เชี่ยวชาญอยู่เสมอ และพนักงานแต่ละคนมีความรู้แตกต่างกันและหลากหลายจึงต้องทำการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ไปในทางแนวทางเดียวกันเพื่อไม่ให้พรรคการเมืองเกิดความสับสน

4.4 เปรียบเทียบข้อเสนอทางนโยบายกระบวนการติดตาม ประเมินผล การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองทั้ง 3 ทางเลือก

ทางเลือกที่ 1 ให้มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง ทางเลือกที่ 2 ให้มี “เครือข่ายอาสาสมัครและพนักงานการเลือกตั้ง” ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสอดส่องสังเกตการณ์การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพรรคการเมือง และทางเลือกที่ 3 ให้มีกระบวนการติดตามประเมินผลโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันการศึกษา และตรวจติดตามการใช้จ่ายและตรวจสอบเอกสารหลักฐานทุกโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุน เมื่อต้องนำนโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติจะเห็นความแตกต่างทั้งด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และข้อกฎหมายของทางเลือกทั้ง 3 ทางเลือก ดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบข้อเสนอทางนโยบายทางเลือก ปัจจัย เมื่อจะนำไปสู่การเป็นนโยบายและนำไปสู่การปฏิบัติ

ข้อเสนอทางนโยบาย (ทางเลือก)	การปฏิบัติ		
	บุคลากร	งบประมาณ	กฎหมาย
ทางเลือกที่ 1 ให้มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง	N/A (ไม่สามารถวัดได้)	N/A (ไม่สามารถวัดได้)	✓
ทางเลือกที่ 2 ให้มี “เครือข่ายตาสัประรดและพนักงานการเลือกตั้ง” ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสอดส่องสังเกตการณ์การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพรรคการเมือง 1) นักข่าวพลเมือง 2) พนักงานการเลือกตั้งที่เป็นมืออาชีพในการติดตาม	? ✓	✓ ✓	✓ ✓
ทางเลือกที่ 3 ให้มีกระบวนการติดตามประเมินผลโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันการศึกษา และตรวจติดตามการใช้จ่ายและตรวจสอบเอกสารหลักฐานทุกโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุน	✓	✓	✓

จากตารางเปรียบเทียบข้อเสนอทางนโยบายทั้ง 3 แนวทางเลือก เห็นว่าแนวทางที่ 1 ให้มีตัวชี้วัดความผลการดำเนินงานของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคใช้ปัจจัย 1 ปัจจัยคือข้อกำหนดซึ่งต้องใช้เวลาในการสร้างความเข้าใจกับพรรคการเมือง ส่วนทางเลือกที่ 2 ให้มี “เครือข่ายตาสัประรดและพนักงานการเลือกตั้ง” ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อสอดส่องสังเกตการณ์การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพรรคการเมืองนั้นใช้ปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยแต่การสร้างเครือข่ายตาสัประรดนั้นอาจต้องใช้เวลาและงบประมาณในการสร้างเครือข่ายและนักข่าวพลเมืองที่จะมาเป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานให้กับสำนักงานจึงไม่อาจคาดการณ์ผลลัพธ์ได้ ส่วนสร้างพนักงานการเลือกตั้งให้เป็นมืออาชีพในการติดตามนั้นสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถที่จะสร้าง บ่มเพาะได้ แต่ต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร และในส่วนปัจจัยข้อกำหนดต้องแก้ไขทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและต้องจัดให้มีระเบียบเพิ่มเติมทั้งใน

ส่วนของการให้มีผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการติดตาม ทางเลือกนี้จึงค่อนข้างเป็นไปได้ยากที่ได้จะนำไปสู่การเป็นนโยบายและนำไปสู่การปฏิบัติได้ ส่วนทางเลือกที่ 3 ให้มีกระบวนการติดตาม ประเมินผลโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันการศึกษา และตรวจติดตามการใช้จ่าย และตรวจสอบเอกสารหลักฐานทุกโครงการที่ได้รับเงินสนับสนุนซึ่งใช้ปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยไม่ว่าจะเป็น บุคลากร งบประมาณ และข้อกฎหมาย จึงสามารถที่จะเป็นทางเลือกที่จะนำไปสู่การเป็นนโยบาย และนำไปสู่การปฏิบัติได้

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากการศึกษากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง กรณีศึกษากระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดพบว่า ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้มีการสนับสนุนทางการเงินหรือประโยชน์อย่างอื่นแก่พรรคการเมืองโดยรัฐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 ซึ่งกำหนดให้มีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งนับแต่นั้นเป็นต้นมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 กระทั่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ยังคงหลักการสำคัญเพื่อส่งเสริมให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งเป็นสถาบันทางการเมือง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้ดำเนินการสนับสนุนเงินแก่พรรคการเมืองโดยรัฐนับแต่นั้นเป็นต้นมาจวบจนปัจจุบันนี้ และในการสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐนั้นเป็นการสนับสนุนเงินตามแผนงานและโครงการ และสนับสนุนเป็นค่าไปรษณียากรและค่าสาธารณูปโภค และพัฒนาการสนับสนุนมาเป็นลำดับ ประกอบกับเมื่อพรรคการเมืองได้ใช้จ่ายเงินสนับสนุนโดยรัฐแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการติดตามการประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองได้ดำเนินการตรวจ ติดตาม เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และดำเนินการของพรรคการเมืองว่ามีความก้าวหน้าเป็นประการใด ผลการดำเนินการสะท้อนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างไร การดำเนินการของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองมีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดแก่พรรคการเมือง พรรคการเมืองมีความเข้มแข็ง สามารถเป็นสถาบันทางการเมืองได้

อย่างไรก็ตาม กระบวนการติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองยังคงมีปัญหาอุปสรรคอยู่ คือ

1. พรรคการเมือง แจ้งจัดกิจกรรมกระชั้นชิด จนบางครั้งการเตรียมตัวในการติดตามหรือเข้าร่วมสังเกตการณ์ เป็นเรื่องที่ยาก ซึ่งกรณีนี้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือแจ้งไปยังพรรคการเมืองต่าง ๆ กรณีที่พรรคการเมืองจะจัดกิจกรรม ให้แจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง 15 วันก่อนการจัดกิจกรรม

2. พรรคการเมืองไม่แจ้งให้ทราบถึงการจัดกิจกรรม ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมสังเกตการณ์ การดำเนินงานของพรรคการเมืองได้ ซึ่งจะตรวจได้เฉพาะเอกสาร หลักฐานที่พรรคการเมืองรายงานในเดือนมีนาคม ของปีถัดไป

3. พรรคการเมืองขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับ พรรคการเมือง กฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน ส่งผลให้การใช้จ่ายเงิน อาจจะไม่เป็นไปตามที่ กฎหมายกำหนด รวมถึงเอกสาร หลักฐาน การใช้จ่ายเงิน อาจจะไม่ครบถ้วน ถูกต้อง

4. หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินซึ่งเป็นแนวทางเพื่อให้พรรคใช้จ่ายเงินนั้น อาจยังขาดความชัดเจน การตีความว่าพรรคการเมืองสามารถใช้จ่ายเงินกรณีต่าง ๆ ได้หรือไม่ จะอาศัยดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ พิจารณาเนื่องจากกฎหมายมิได้กำหนดไว้ชัดเจน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการพิจารณาแต่ ละกรณีแตกต่างกันไป

5. รายงานการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองไม่สอดคล้องกับแผนงานและโครงการที่ พรรคขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง การรายงานการใช้จ่ายเงินที่ คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงจะส่งผลให้พรรคการเมืองนั้นสับสนเสี่ยงที่จะใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของการสนับสนุนตามแผนงานและโครงการซึ่งอาจถูกยื่นยุบพรรคการเมืองได้ โดยสำนักงาน คณะกรรมการการเลือกตั้งหรืออัยการแล้วแต่กรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2541 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550

ซึ่งที่ผ่านมาแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการชี้แจงแนวทางการ ใช้จ่ายเงินแก่พรรคการเมืองให้ใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนดอยู่เป็นประจำทุกปีแล้วก็ตาม แต่ยังมีพรรคการเมืองบางส่วนยังไม่อาจนำพาตัวเองให้หลุดพ้นจากเงื้อมมือของกฎหมายตั้งแต่ศาล รัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมือง ต้องถูกเรียกคืนเงินที่ใช้จ่ายไปไม่ถูกต้อง ต้องถูกดำเนินการทั้ง ทางแพ่ง ทางอาญา ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็ง การพัฒนาพรรคอย่างต่อเนื่องกระทบต่อ ความเป็นสถาบันของพรรคการเมือง และท้ายที่สุดเป็นภาระของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการดำเนินการทางกฎหมาย

5.2 ข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 5 นี้ ผู้ศึกษาขอเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาตามข้อ 5.1 ซึ่งจากการวิเคราะห์ ทางเลือกนโยบาย และข้อดีข้อเสียแต่ละปัจจัยในแต่ละทางเลือกแล้วไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านบุคลากร งบประมาณ ความเป็นไปได้ทางกฎหมายแล้ว ผู้ศึกษาเห็นว่าทางเลือกข้อเสนอแนะทางนโยบายที่ 1 ที่ว่าให้มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง และ

ข้อเสนอแนะทางนโยบายที่ 3 ให้มีกระบวนการติดตามประเมินผลโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันการศึกษาสามารถที่จะนำมาแก้ไขปัญหากระบวนการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองได้ โดยผู้วิจัยเลือกใช้ทางเลือกที่ 3 ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งติดตามและสถาบันการศึกษาเป็นผู้ประเมินบนฐานของตัวชี้วัดในทางเลือกที่ 1 ซึ่งมีเป้าหมายเป็น “% ของการใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายเป็น 0” โดยมีตัวชี้วัดซึ่งมีความเฉพาะเจาะจงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และตัวชี้วัดที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นไปตามหลัก SMART ซึ่งเมื่อพรรคการเมืองได้ปฏิบัติตามอย่างจริงจังและเป็นผลสำเร็จแล้วจะส่งผลให้เป้าหมาย % การใช้จ่ายเงินไม่เป็นไปตามกฎหมายเป็น 0 ได้ ซึ่งตัวชี้วัดมีดังนี้

ตัวชี้วัดแรก พรรคการเมืองต้องทำการลงบัญชีให้ครบถ้วนทั้งบัญชีรายวันแสดงรายได้หรือรายรับและแสดงค่าใช้จ่ายหรือรายจ่ายของพรรคและสาขาพรรค บัญชีแสดงรายรับจากการบริจาค บัญชีแยกประเภท และบัญชีแสดงสินทรัพย์และหนี้สิน ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2541 และมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 และ

ตัวชี้วัดที่ 2 พรรคการเมืองต้องใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการและต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นรายงานนี้ภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามมาตรา 62 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 และมาตรา 82 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550

และผู้วิจัยขอเสนอให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติโดยมีแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะทางนโยบาย ดังนี้

1. ปรับปรุงกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองในประเด็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินให้ครอบคลุม

- ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองในประเด็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตรวจติดตามการใช้จ่ายเงินให้ครอบคลุม

2. เตรียมความพร้อมให้บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการติดตามการใช้จ่ายเงินพรรคการเมือง

- ฝึกอบรมโดยหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบและติดตาม เช่น สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.) และกรมบัญชีกลาง

- ศึกษาดูงานหน่วยงานที่มีภารกิจในลักษณะตรวจสอบ ตรวจสอบติดตาม เช่น สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.)

3. ชี้แจงทำความเข้าใจกับพรรคการเมืองที่ได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

5.3 แนวทางปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องทำความเข้าใจกับพรรคการเมืองให้ปฏิบัติตามตัวชี้วัดทั้ง 2 ประการเพื่อให้ % การใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองเป็น 0 และต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ปรับปรุงกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้องดังนี้

- ปรับปรุงกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองในประเด็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งในการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินให้ครอบคลุมในกรณีดังต่อไปนี้

ก. ครุภัณฑ์ที่จัดซื้อด้วยเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองพร้อมการจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ (เทียบเคียงทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง)

ข. กำหนดให้มีค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองอยู่ในแผนงานการใช้จ่ายเงินประจำปีงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ค. ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับติดตาม การตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งการศึกษาดูงานในหน่วยงานที่มีภารกิจลักษณะการตรวจสอบ หรือในลักษณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

- ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองในประเด็นครุภัณฑ์ที่จัดซื้อด้วยเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองพร้อมการจัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ (เทียบเคียงทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง) ค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง และให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับติดตาม การตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งการศึกษาดูงานในหน่วยงานที่มีภารกิจลักษณะการตรวจสอบหรือในลักษณะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน หรือให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. เตรียมความพร้อมให้บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการติดตามการใช้จ่ายเงินพรรคการเมือง

- ฝึกอบรมโดยหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบและติดตาม เช่น สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกรมบัญชีกลาง

- ศึกษาดูงานหน่วยงานที่มีภารกิจในลักษณะตรวจสอบ ตรวจสอบติดตาม เช่น สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

3. แนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อเข้าตรวจเยี่ยมสำนักงานใหญ่ของพรรคการเมือง (นิเทศพรรคการเมือง) เพื่อให้คำแนะนำแก่พรรคการเมืองให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพรรคการเมืองกับสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และเพื่อรับรู้ถึงปัญหา อุปสรรคที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองรวมทั้งแนวทางแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงาน ดังนี้

1) ก่อนดำเนินการต้องขออนุมัติดำเนินการตามโครงการต่อเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

2) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 แต่งตั้งคณะทำงาน โดยจัดแบ่งทีมนิเทศซึ่งแต่ละทีมนิเทศประกอบด้วยผู้บริหาร และพนักงาน ซึ่งทีมนิเทศนี้มีจำนวน 7 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่เกิน 10 คน สำหรับติดตามพรรคการเมืองจำนวน 70 พรรคการเมือง งบประมาณ 334,000 บาท

3) จัดประชุมคณะทำงานเพื่อกำหนดเนื้อหาและเอกสารประกอบการติดตามการนิเทศงานพรรคการเมือง รวมทั้งออกแบบสอบถาม

4) จัดทำหนังสือแจ้งการติดตามการนิเทศงานให้พรรคการเมืองและแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทราบ

5) ดำเนินการนิเทศพรรคตามกำหนด ณ สำนักงานใหญ่ของพรรคการเมืองทุกพรรคการเมือง

6) จัดทำรายงานผลการนิเทศพรรคการเมือง

รายการค่าใช้จ่ายประกอบด้วย ค่าเบี้ยเลี้ยง, ค่าที่พัก, ค่าพาหนะ, ค่าเอกสารและวัสดุ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (การใช้จ่ายใช้ลักษณะถัวจ่ายทุกรายการ)

7) ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนิเทศงานพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมืองในพื้นที่จังหวัด เช่นในปีงบประมาณ 2561 สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 กำหนดให้สาขาพรรคมีภารกิจทั้งในเรื่องจำนวนสมาชิกสาขาพรรคการเมือง การรับฟังความคิดเห็นจากสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเงินการบัญชีของสาขา

พรรค การดำเนินกิจการของสาขาพรรค ฉะนั้นเพื่อให้ภารกิจของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้จัดให้มีการนิเทศงานพรรคการเมืองโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด โดยมีงบประมาณจำนวน 898,000 บาท ค่าใช้จ่ายประกอบด้วยค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าวัสดุ ค่าเช่ารถ ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์ของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันจำเป็น โดยจัดแบ่งกลุ่มจังหวัดเป็น 5 กลุ่มจังหวัด ดังนี้

กลุ่มจังหวัดที่ 1 เป็นกลุ่มจังหวัดที่ไม่มีสาขาพรรค จะได้รับการจัดสรรจังหวัดละ 3,000 บาท มีจำนวน 3 จังหวัด เช่นจังหวัดบึงกาฬ แม่ฮ่องสอน และจังหวัดระนอง

กลุ่มจังหวัดที่ 2 เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีสาขาพรรค 1-4 สาขา ได้รับการจัดสรรจังหวัดละ 7,000 บาท มี 47 จังหวัด เช่นจังหวัดกระบี่ กาญจนบุรี กำแพงเพชร จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ชัยนาท ตราด นครนายก นครปฐม นครพนม นนทบุรี น่าน บุรีรัมย์ ปทุมธานี ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา พะเยา พังงา เพชรบุรี ภูเก็ต มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ระยอง ลพบุรี ลำพูน เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สตูล สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สระแก้ว สระบุรี สิงห์บุรี สุโขทัย สุพรรณบุรี สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อ่างทอง อำนาจเจริญ อุตรธานี อุตรดิตถ์ และจังหวัดอุทัยธานี

กลุ่มจังหวัดที่ 3 เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีสาขาพรรคตั้งแต่ 5 – 9 สาขา ได้รับการจัดสรรจังหวัดละ 14,000 บาท จำนวน 20 จังหวัด เช่นจังหวัดชัยภูมิ ชุมพร เชียงราย ตรัง ตาก นครสวรรค์ นราธิวาส ประจวบคีรีขันธ์ ปัตตานี พัทลุง พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ ยะลา ราชบุรี ลำปาง สงขลา สมุทรปราการ และจังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มจังหวัดที่ 4 เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีสาขาพรรคตั้งแต่ 10– 20 สาขา ได้รับการจัดสรรจังหวัดละ 30,000 บาท จำนวน 6 จังหวัด เช่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น เชียงใหม่ นครราชสีมา นครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

กลุ่มจังหวัดที่ 5 เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีสาขาพรรคตั้งแต่ 21 สาขาขึ้นไป ได้รับการจัดสรรจังหวัดละ 100,000 บาท จำนวน 1 จังหวัด ได้แก่กรุงเทพมหานคร

4. ชี้แจงทำความเข้าใจกับพรรคการเมืองที่ได้รับจัดสรรเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองรวมทั้งการฝึกปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมืองเพื่อรองรับการดำเนินการทั้งหลายให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองและประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง

5. จ้างสถาบันการศึกษาของรัฐจัดทำรายงานติดตามประเมินผลตามโครงการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ดังนี้

- 1) ขออนุมัติดำเนินโครงการกับเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- 2) แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับผลการศึกษาและตรวจรับงานจ้าง
- 3) กำหนดคุณลักษณะหรือ TOR การจ้างสถาบันการศึกษาทำการวิจัย
- 4) จัดหาสถาบันการศึกษาที่จะรับจ้าง

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

กองกรรมาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. *กรอบความคิดหลักในการเรียบเรียง*

บทบัญญัติร่างรัฐธรรมนูญตามแนวรัฐธรรมนูญนิยม (Constitutionalism) (เล่ม) .

พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์, 2537.

คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย (คพป.). *ข้อเสนอ กรอบความคิดในการปฏิรูปการเมืองไทย*

กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนา

ประชาธิปไตย (คพป) เมษายน 2538.

คณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี. *โครงการ*

ติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อ

การพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี 2552 (ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2552.

คณะผู้วิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี. *โครงการ*

ติดตามประเมินผลการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมืองที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อ

การพัฒนาพรรคการเมือง ประจำปี 2553 ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553.

ไพศาล สุริยะมงคล. *พรรคการเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกา* กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรค

การเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2557.

บรรจง อมรชีวิน. *หลักการและแนวทางปฏิบัติขององค์การระหว่างประเทศ การจัดการมุ่งผลสัมฤทธิ์*

Managing For Results กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์ บুক เซ็นเตอร์ จำกัด, 2556.

ปรีชา หงส์ไกรเลิศ. *พรรคการเมืองในสหราชอาณาจักร UNITED KINGDOM* กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อ

การพัฒนาพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2557.

วาสนา เพิ่มลาภ. “การบริหารและการจัดการการเงินของพรรคการเมือง” เอกสารวิชาการส่วนบุคคล

ส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สำหรับ

นักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 6 พ.ศ.2545.

สมศักดิ์ สุริยมงคล. “ปัญหาว่าด้วยการบังคับใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541 กรณีศึกษา : การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่นที่ 4 สถาบันพระปกเกล้า พ.ศ.2548.

สำนักงบประมาณของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. *คู่มือแนวทางการติดตามประเมินผล สำนักงบประมาณของรัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร* กรุงเทพฯ :สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ม.ป.ป.

สุคนธ์ชื่น ศรีงาม. *หน่วยที่ 1 หลักการควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพ และการจัดการคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 1 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2559.

ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักเลขาธิการวุฒิสภา. *เงินสนับสนุนพรรคการเมือง* กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์ สำนักเลขาธิการวุฒิสภา, 2538.

อุทัย เลาหวิเชียร. *รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ* กรุงเทพฯ : เสมาธรรม, 2544.

อนุชิต ปราสาททอง. “การพัฒนาพรรคการเมือง : ศึกษากรณีการดำเนินงานของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง.” เอกสารวิชาการส่วนบุคคลส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน รุ่น 9 กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2553.

อนุชิต ปราสาททอง. “บทบาทของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของพรรคการเมือง : ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ” เอกสารการศึกษาส่วนบุคคลส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรมหลักสูตร การพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง (พตส.) รุ่นที่ 5 สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ.2556.

วิทยานิพนธ์

เกษสุดา ภูสะพาน. “การพัฒนาระบบพรรคการเมืองของประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีการให้เงินอุดหนุนแก่พรรคการเมือง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

คมปภัต สันหัต. “บทบาทของคณะกรรมการการเลือกตั้ง : ศึกษากรณีการบริหารจัดการกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.

ณัฐวุฒิ มณีวรรณ. “การพัฒนาพรรคการเมือง : ศึกษากรณีกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.

ธนิศร์ ศรีประเทศ. “บทบาทของรัฐในการส่งเสริมพัฒนาพรรคการเมือง : ศึกษากรณีการให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2541.” ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

มนูญ วิเชียรนิติย์. “กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551.

วีรพล พุ่มสงวน. “การสนับสนุนพรรคการเมืองโดยรัฐ : ปัญหา การบริหารและการพัฒนา.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.

สุนิติ ขาวสำอางค์. “บทบาทของรัฐในการกำหนดระเบียบทางการเงินของพรรคการเมือง” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

“ระดมคนวิชาการทบทวน ‘10 ปีนักข่าวพลเมือง’ ก้าวเข้าสู่สาธารณะ ไทยพีบีเอส”

Submitted by Citizen Journalist on Wed, 2017-05-24 21:46,

<https://deepsouthwatch.org/th/node/10776> (สืบค้นเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2561).

Corresponding author: Matthew Carlson, Department of Political Science, University of Vermont, 509 Old Mill, 94 University Place, Burlington, VT 05405-0114, USA

Email: Matthew.Carlson@uvm.edu (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2560).

“KPI Academy KPI คืออะไร?, ตัวอย่าง KPI, ปัญหาที่พบในการกำหนด KPI”

<http://kpiacademy.blogspot.com/2016/02/kpi-kpi-key-indicator-kpi-sales-growth.html> (สืบค้นเมื่อวันที่ 22 เมษายน 2561).

Jon Pierre , Lars Svåsand & Anders Widfeldt ISSN: 0140-2382 (Print) 1743-9655

(Online) Journal homepage, <http://www.tandfonline.com/loi/fwep20> (สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2560).

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวจุฑามาศ จันโท
วันเดือนปีเกิด	06 สิงหาคม 2508
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการฝ่ายสารสนเทศและเผยแพร่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
ประสบการณ์ทำงาน	2532 เจ้าหน้าที่ธุรการ สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา 2542 นิติกร สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2559 ผู้อำนวยการ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

